

זוהר לעם

תצווה
ויגש

קבלה לעם
www.kab.co.il

תוכן העניינים

תצווה

3	ואתה תצווה
4	סוד אותיות השם הקדוש [רזא דאתון דשמא קדישא]
11	ואתה תקרב אליך
11	ויהי מקץ ימים
11	לתת חלק לסי"א [למיהב חולקא לטסרא אחרא]
13	חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו
14	מצות וספירת העומר
16	גם ציפור מצאה בית
16	לחם הביכורים
18	ובמדבר אשר ראית
19	תקעו בחודש שופר
20	בב' נקודות נבדלת מלכות שמים [בתרין נקודין אתפרשת מלכו שמיא]
22	ב' השעירים
24	ובעשור לחודש השביעי
29	ד' מינים
30	בסוכות תשבו
32	יהי שם ה' מבורך
32	ידע מה בחושך

ויגש

33	ויגש אליו יהודה
34	נפש רוח נשמה
36	כי הנה המלכים נועדו
36	יפה נוף
37	שישים נשימות
40	ואכלת ושבעת וברכת
43	ולא יכול יוסף להתאמץ
44	למה הרעות
46	ויפול על צווארי בנימין אחיו [יבך]
47	והקול נשמע בית פרעה
48	קחו לכם עגלות לטפכם
52	ויאסור יוסף מרכבתו

תצווה

ואתה תצווה

א) ונוקבא, אל אהרון, לייחד בו ולקרב אליו סוד השם הקדוש, ואתה. וע"כ כתוב, ואתה תדבר אל כל חכמי לב, שידבר ויקרב וייחד השם ואתה, זו"ן, אל כל חכמי לב. משום שכולם לא באו לעשות מלאכת המשכן, עד שרוח הקודש היה מדבר בהם, ולחש להם בחשאי איך לעשותה, ואז עשו המלאכה. וע"כ כתוב, ואתה תצווה את בני ישראל, שרוח הקודש הרמוז בהשם ואתה, יצווה את ברצון השלם. וכן, ואתה קח לך. וכן, ואתה הקרב. וכן כל אלו, ואתה, הכתובים כאן במלאכת המשכן, שהכל נעשה בסוד של השם, ואתה.

ה) ואתה הויה אל תרחק, אִילוּתִי לעזרתי חושה. ואתה הויה, אשר אתה הוא הנוקבא והשם הויה, הוא ז"א, מתפלל שהכל יהיה אחד, שיהיו מחוברים זה בזה. אל תרחק, שלא יתרחק להסתלק ממנו, שאור העליון, ז"א, לא יסתלק מאור התחתון הנוקבא, כי כשאור העליון מסתלק מן אור התחתון, אז כל אור נחשך ואינו נמצא בעולם. כי העולם מקבל רק מן המלכות, שהיא אור התחתון. ואם אור העליון, ז"א, אינו מאיר בה, אין לה מה להאיר לעולם הזה.

ו) נחרב בית המקדש בימיו של ירמיהו, משום שנסתלק ז"א מן המלכות. ואע"פ שנבנה אח"כ בבית שני, עכ"ז לא חזר האור למקומו כראוי. וע"כ השם של הנביא הוא, שהתנבא ע"ז, הוא ירמיהו, אותיות ירום יה"ו, שפירושו הסתלקות אור העליון למעלה מן המלכות, ולא חזר להאיר אח"כ כראוי בבית שני. השם ירמיהו מורה, שאור העליון נסתלק ממלכות, ולא חזר למקומו, ונחרב בית המקדש ונחשכו המאורות.

ז) אבל ישעיהו, השם מאותיות ישע יה"ו, גורם לגאולה ולהחזיר אור העליון

א) מה השינוי שכאן ובכל המקומות שכתוב, ואתה הקרב אליך, ואתה תדבר אל כל חכמי לב, ואתה תצווה את בני ישראל, ואתה קח לך בשמים ראש מר דרוור. שלא כתוב כבכל המקומות, והקרב, ותדבר, ותצווה, ותיקה. אלא כדי לכלול עימו השכינה. כי השכינה נקראת אתה. וכשכתוב ואתה, פירושו, לכלול עימו השכינה בציווי ובדיבור.

ב) אור העליון, ז"א, ואור התחתון, הנוקבא, כלולים יחד במילה, ואתה. כי אתה הוא שם הנוקבא, והו' הנוספת היא ז"א. כמ"ש, ואתה מחייה את כולם, שסובב על ז"א ונוקבא. וע"כ לא כתוב והקרב את אהרון אחיך. וציווית את בני ישראל. ודיברת אל כל חכמי לב. משום שבעת ההוא היה שורה השמש, ז"א, בלבנה, הנוקבא, ונשתתף הכל כאחד, ז"א ונוקבא, לשרות על אומנותה של המלאכה. וע"כ כתוב בהם ואתה, שמורה על ז"א ונוקבא. מכאן נשמע, שהש"ת היה שורה על האומנות של מלאכת המשכן, כמ"ש, אשר נתן ה' חכמה ותבונה בְּהֵמָה.

ג) מכאן נשמע, שז"א ונוקבא היו שורים על אומנות מלאכת המשכן. שכתוב, ואתה תדבר אל כל חכמי לב, אשר מילאתיו רוח חכמה. שהיה צריך לומר, אשר מילאתים. לשון רבים, אם הוא סובב על חכמי לב. אלא, אשר מילאתיו, סובב על לב, השכינה. וע"כ צריך לומר, אשר מילאתיו רוח חכמה, ללמד שהשמש, ז"א, שורה בלבנה, הנוקבא, הנקראת לב, בשלמות הכל. וע"כ נתרשם הכל, ז"א ונוקבא, בכל המקומות, במלאכת א"כ, ואתה ואתה, איך הם מתיישבים בהמשך המקראות, אם נפרש משמעותם על ז"א ונוקבא?

ד) כשאמר למשה, שיקרב את ואתה, ז"א

מעשה לפי משמעותן, הן לטוב והן לרע. ועל סוד הזה הוא צירוף האותיות של שמות הקדושים, וכן האותיות מבחינתן עצמן, גורמים שיראה סודות עליונים כמשמעותו של השם. שהאותיות בעצמן גורמים סודות עליונים קדושים להראות בהן.

למקומו, למלכות, ולבנות בית המקדש, וכל הטוב וכל האורות יחזרו כבתחילה. וע"כ השמות של ב' נביאים אלו עומדים זה כנגד זה, ששם האחד ירום יה"ו, ושם השני הוא להיפך, ישע יה"ו, משום שהשם גורם. וצירוף האותיות אלו עם אלו גורמים

סוד אותיות השם הקדוש [וזא דאתון דשמא קדישא]

הם בעיגול, ל' דצלם, עיגול. כי קו האמצעי שבהם, להיותו מיחד את ב' הקווים ומגלה החכמה, נתיחדו החסד וגבורה שבקו אמצעי לבחינה אחת. והם רק ג' בחינות חכמה בינה דעת, שבכל אחת ע"ס, ל', עגולה. מה שכתוב, שה"ר הוא ס' סתומה והי' היא ס', מדובר הוא למציאות הארת החסדים, שהם באו"א עילאין בזיווג ללא הפסק, שזה נוהג בחב"ד חג"ת דבינה. וע"כ הם ס', ו' ספירות שבכל אחת עשר. וישסו"ת, שהם ה"ר דהויה, הם ד' ספירות נהי"מ דאו"א, שהיא ס' סתומה, שלהיותם חכמה בלי חסדים, היא נסתמת ואינה יכולה להאיר.

י) ריבוע הזה עומד בשיעור של שלוש נקודות, שלוש שלוש לכל צד. והם בשיעור החשבון שמונה נקודות, והם תשע נקודות. הם העומדים ויוצאים מהמאור, בינה דאו"א, וכתר די', שהיא או"א במרובע, ס' בט' עומדים לאות י', נקודה אחת מהם, חב"ד חג"ת נהי"מ, הם תשע. והם שמונה, אות ס' במרובע ג' ג' לכל צד, כשאין חושבים את הי' עצמה, בינה דעת חג"ת נהי"מ.

יא) אות י' היא נקודה אחת. ואע"פ שהיא נקודה אחת, ראשה למעלה, קוץ העליון של הי'. וקוץ למטה. ועצם הנקודה. וע"כ השיעור שלה היא ג' נקודות כעין * * * ימין ושמאל ואמצע, ג' קווים. וע"כ ההתפשטות לארבעה צדדים ג' ג' לכל צד, היא תשע עם הי', והיא שמונה בלי הי' עצמה.

יש באות י', רת"ס, שהם קוץ העליון וקוץ התחתון והנקודה עצמה, שהם ג' קווים שבה. כי ראש ותוך שלה הם ב' קווים ימין

ח) העניין הראשון הוא יוד דהויה, הנקודה הראשונה, חכמה, העומדת על ט' עמודים הסומכים אותה. והם עומדים לד' רוחות העולם, דרום צפון מזרח מערב, שהם ג' קווים ומלכות, כמו סוסף המחשבה, הנקודה האחרונה, המלכות, עומדת לד' רוחות העולם, שהם דרום צפון ומזרח מערב, ג' קווים ומלכות המקבלת אותם. והן שוות זו לזו, חוץ מהנקודה העליונה, י' דהויה, זכר. ונקודה אחרונה, מלכות, נקבה.

ט) וזהו הי', חכמה, עומדת בלי גוף, אין לה כלי, כי אין יותר מג' כלים, בינה ת"ת ומלכות. ולחכמה אין כלי, אלא שמתלבשת בפנימיות הבינה ות"ת ומלכות. וכשהיא נמצאת בלבוש, שנתלבשה בהם, היא עומדת על ט' עמודים, חב"ד חג"ת נהי"מ, כאות ס' בלי עיגול. ואע"פ שאות ס' היא עגולה ועומדת בעיגול, הי' היא ס' וה"ר היא ס'. אבל באותיות החקוקות בנקודות, באותיות הרומזות בחינת החכמה, המכונה נקודות, נבחן, שהאורות שלמעלה הן במרובע, ושלמטה הן בעיגול.

המדובר מבחינת הארת החכמה, אשר ג"ר נחשבים המוחין בצירור מרובע, שהיא ס', שהכוונה על ד' בחינות חו"ב חו"ג, שבג' קווים חב"ד העליונים דאו"א עילאין שהם נרמזים ביוד דהויה, שכל אחת כלולה מעשרה והם ס', במרובע. ונחשבים לס' סתומה, על היותם בחסדים נעלמים. שקו האמצעי, דעת, אינו מגלה בהם החכמה. וע"כ נחשב קו אמצעי לב' בחינות, חסד וגבורה.

אבל למטה, בחב"ד דישסו"ת, ה"ר דהויה,

לה"ת דהויה. כדי לצרף אותם ולייחדם בכל אלו האופנים. כי כשאלו הח' שהן ט' נוסעות, הן מאירות הארתן בדרך ג' קווים בזה אחר זה, מאירות בהארת אות ס' במרובע, ומוציאים שמונה אורות הנראות כתשעה, ומתחלקים למטה בין הספירות בינה ז"א ומלכות. עד כדי לשאת כל המשכן, מלכות. כי החכמה אשר ב' דהויה מתגלה רק במלכות. וע"כ צריכות הח' נקודות להתפשט עד המלכות, הנקראת משכן, ששם מתגלה החכמה.

יד והן הצירוף של השם הקדוש בע"ב אותיות תקוקת, היוצאות מג' גוונים, ימין ושמאל ואמצע, חג"ת דו"א. והכל הוא מג' נקודות, שהן השיעור של אות י', רת"ס שלה. שהיא מאירה לארבע רוחות באות ס' דצלם. והן שמונה נקודות, זולת החכמה, והן ט' נקודות עם החכמה, שכל אחת מג' נקודות של רת"ס של הי' כלולה משלושתן. והן ט', שהן חב"ד חג"ת נה"י. והן י"ב נקודות עליונות, ג' לכל צד. כי להיותה מאירה בס', שיש בה ד' רוחות, דרום צפון מזרח מערב, שהוא משום שקו האמצעי נחלק לב', ז"א ומלכות. וא"כ יש ד' אורות בראש של הי', חב"ד, וד' אורות בתוך של הי', חג"ת, וד' אורות בסוף של הי', נה"י. כי הדעת והת"ת והיסוד נחלקים כל אחד לב' אורות, ויורדים למטה בי"ב לו"ק. וכשי"ב אלו נחלקו בו"ק דו"א, הם ע"ב שמות. כי ו' פעמים י"ב, הם ע"ב, שהם השם הקדוש דע"ב, היוצא מי"ב נקודות די' דהויה.

טו והכל הוא עולה ברצון לסמוך את המחשבה, החכמה, באלו הסומכים של אות י'. שכל אלו הצירופים של השם ע"ב, הם כדי לגלות החכמה שבי' דהויה, שנקראת מחשבה. וע"כ באים האותיות בצירופיהם בשם ע"ב, ג' ג' אותיות בכל צירוף שבו, כדי לעלות ברצון של אות הי' דהויה, שיש בה ג' נקודות, רת"ס. וע"כ אינו עולה בעליית הצירוף, אלא מעיקר ושוורש של סוד אלו

ושמאל, והסוף שלה, הוא קו האמצעי. והם כלולים זה מזה, ונמצא שיש בראש היוד ג' קווים, ובתוך הי' ג' קווים, ובסוף שלה ג' קווים, וג' קווים שבראש הם חב"ד, וג' קווים שבתוך הם חג"ת, וג' קווים שבסוף הם נה"י. וכולם הם במרובע ס' דצל"ם, שקו האמצעי שבראש ושבתוך ושבסוף מתחלק לחסד ולגבורה, לז"א ומלכות. באופן, שבכל ג' קווים יש ארבע רוחות. ב' קווים ימין ושמאל הם דרום צפון. ב' הבחינות שבקו האמצעי הם מזרח מערב. כי ז"א מזרח והמלכות מערב. וכשכתוב, שנתפשטו ב' הנקודות ונעשו ג', הוא שנתפשטו ב' קווים ימין ושמאל, ונעשו ג' קווים, ימין ושמאל ואמצע. והאחד, הקו האמצעי, נעשה שניים, ז"א ומלכות, מזרח מערב.

ומה שנאמר, שההתפשטות לארבעה צדדים ג' ג' לכל צד, היא תשע עם הי', והיא שמונה בלי הי' עצמה, הוא משום שג' הקווים מתפשטים לארבע רוחות, דרום צפון מזרח מערב, בסוד ס'. ונמצא שיש ביו"ד ג' ממי"ן ס' בראש, שהם ג' קווים חב"ד, ס' בתוך, שהם ג' קווים חג"ת, וס' בסוף שהם ג' קווים נה"י. שהם ג' ג' לכל צד, לג' צדדים שבי', יש בכל אחת מהם ג' ג'. וצד, פירושו, בחינה בהרבה מקומות בווה. והם תשע, עם עצם בחינת הי', חכמה. והם שמונה, בלי הי'.

יב ואלו השמונה נקודות הן עמודים היוצאים מהמאור, מבינה דא"א וכתר דאו"א, להיות סומכים לאות י'. כי הי' מתלבשת באלו ח' נקודות, שהן בינה דעת חג"ת נה"י. והן נקראות מרכבה שלה. ואינם נקראים בשם, אלא רק בט' נקודות שבתורה: קמץ פתח צירי, הם ג"ר. סגול שווא חולם, הם חג"ת. חיריק קובוץ שורוק, הם נה"י. כי ספירות החכמה נקראות נקודות.

יג בספרו של אדם, נחלקו אלו ט' שהן ח', בצירופי האותיות של השם הקדוש. כי הבינה והדעת מאירים לה"ר דהויה. וחג"ת נה"י מאירים לו' דהויה. ועטרת יסוד מאירה

ונקודה אחת למטה, קוץ התחתון של הי'. כעין זה * * * ג' קווים ימין שמאל ואמצע. וכשנתפשטו שתי נקודות חולם ושוורוק, ונעשו ב' קווים, נתחבר אליהם קו האמצעי בחיריק, ונעשו ג', וקו האמצעי נעשה ב', שנחלק לחסד, ז"א, ולגבורה, הנוקבא, ונתפשטו ד' נקודות אלו, ונעשו היכל אחד. היכל הזה, אחר שנעשה היכל לנקודה הראשונה, נעשה בהעלם ובמכוסה אות ה', ועומדת על ה' אחרות.

ה' קומות יצאו באצילות ממ"ה החדש:
 א. כתר בפרצוף עתיק,
 ב. חכמה בפרצוף א"א,
 ג. בינה נחלקה לב' פרצופים, שכו"ח שלה נעשו לפרצוף או"א עילאין, בינה ותו"מ שלה נעשו לפרצוף ישו"ת,
 ד. ת"ת יצאה בפרצוף ז"א,
 ה. מלכות יצאה בפרצוף הנוקבא דו"א.
 והנך מוצא שקומת בינה לבדה נחלקה בין ב' פרצופים, שבכל אחד ע"ס. והם י"ה דהויה, שאו"א עילאין הוא יוד, וישו"ת הוא ה'. גם או"א, שהם היוד דהויה, נחלקה לב' בחינות, בעת יציאת נקודת החולם בכל המדרגות, בעת עליית המלכות מכל מדרגה לבינה של כל מדרגה, שאז נפלו בינה ותו"מ של הי' למדרגה התחתונה שלה, שהיא הה' דהויה. ותדע שכל בינה ותו"מ שנפלו ממדרגתם, כשהם חוזרים למדרגתם בעת נקודות השוורוק, אינם מתיחדים ממש למדרגה אחת עם הכתר וחכמה שנשארו במדרגה, אלא שנתקנו להיות קו שמאל ובהינתן נוקבא לכתר חכמה שבמדרגה. ומכאן יצא, שיש ב' נוקבין ל"י דהויה שהם או"א עילאין:

נוקבא הא'. בינה ותו"מ, שנפלו מי' בעת הקטנות וירדו לישו"ת, שהיא ה' דהויה. שבינה ותו"מ אלו ו' ד' של מילוי היוד. נוקבא הב'. ישו"ת, בינה ותו"מ של קומת בינה הכוללת, שנתקנה למדרגה בפני עצמה, ה' דהויה. אמנם בעת קטנות אינן נחשבות לנוקבין, כי אז שתיהן למטה ממדרגת או"א, ה' דהויה. אלא בעת יציאת

הסומכים, הסומכים לאות י', באות ס' בריבוע, ג' נקודות רת"ס, שהם עיקר ושוורש כל הסומכים, המשתלשלים ממנה, שהם ט' נקודות, ח' נקודות, י"ב נקודות, ע"ב נקודות.

נמצא, שכל השם הקדוש עומד באות י', והכל המשכת החכמה. ועומד במאור, בינה דא"א, הכתר של י' הזאת, שהיא או"א, לעשות סמיקה לכל אות ואות של השם הויה. ואלו הסומכים הט' והח' והי"ב והע"ב, הם המרכבה של כל אות ואות של שם הויה.

טז העניין השני הוא, אות ה' של הויה, העומדת על חמישה עמודים הסומכים אותה, היוצאים מהמאור, מבינה דא"א, אחר שנאסף ועלה למעלה מהמסך. כי ע"י עליית המלכות למקום בינה דא"א, נעשה שם מסך המסיים אל הראש דא"א, ובינה ותו"מ דא"א, יצאו לבר מראש, למקום חג"ת דא"א. ששם עומדים או"א וישו"ת דאצילות.

ואח"כ לעת גדלות, חוזרים בינה ותו"מ אל הראש דא"א, שעולים למעלה ממסך המסיים, ונעשו שוב ראש דא"א. ואז הם מעלים עימהם גם או"א וישו"ת שהם י"ה דהויה, אל מקום הראש דא"א, ומאירים אליהם.

יז הבוצינא, המאור, הבינה דא"א, מאיר אל ה' דהויה, לאחר שנאסף ועלה למעלה מהמסך המסיים את הראש דא"א.

יח אות זו נקראת היכל הקודש אל הנקודה, ה' דהויה, שהכל הוא באות ס' במרובע, שאין הארת החכמה מתגלה שם. אבל כאן לא נרשם אות ס', אלא רק אות ה', משום שכאן מתחיל הגילוי באות ל' דצלם. והמרכבה שלה היא ה' עמודים.

יח ה' העמודים: כשהאיר אור הבוצינא באות י', והוארה, מאותו ההארה שהאיר הבוצינא, הבינה דא"א, נעשו ט' עמודים חב"ד חג"ת נה"י, שנתפשטו מרת"ס ד"י, ומתוך ההארה שהוארה אות ה' נתפשטו ג' נקודות של הי'. ב' נקודות למעלה, שהם בראש הי', קוץ העליון וגופו של יוד.

התוך של ה' וחג"ת שלה. ע"כ אינה מקבלת אלא רק הארת ג' הקווים מחג"ת ד"י.

וכשהאיר אור ה' בוצינא באות י', מהחלק של הארת ה', נתפשטו ג' נקודות של ה', חולם ושורוק, ונעשו ב' קווים, ונתחבר אליהם קו האמצעי בחיריק, ונעשו ג', בחלק של הארת התוך ד"י, שנחלק על ג' קווים, שהם ד', וקו האמצעי נעשה ב', שנחלק לחסד, ו"א, ולגבורה, הנוקבא, ונתפשטו ד' נקודות אלו, ונעשו היכל אחד, שנתקנה להיות היכל אל ה', הנוקבא אל ה'. כי הנוקבא נקראת היכל. אבל מבחינת ג' קווים דראש, ה' אינה מקבלת, כי הארתה מתחלת מן התוך ד"י.

היכל הזה, אחר שנעשה היכל לנקודה הראשונה, כלומר, אחר שה' ד"י קיבלה מהארת השורוק, עלתה ממקום נפילתה, ונעשתה נוקבא לנקודה ראשונה, ה', בהעלם ובסתור נעשית אות ה', ו"ד של מילוי י', נוקבא אליה, הגונות והמעלימה החכמה ונתתקנת בבחינת לא נודעת, שהיא אמא עילאה. ועומדת על ה' אחרת, ה' דהויה, בינה ותו"מ דבינה הכוללת דאצילות, הנקראת ישו"ת, שבה מתחיל להתגלות הארת החכמה. והיא מלבשת על הסוף של ה', על נה"י שלה. כיוון שלי' יש רת"ס, שבכל אחד ג' מדרגות, וד"ו של מילוי יוד, הבינה ותו"מ ד"י עצמה, נעשתה ה', ומלבשת על חג"ת ד"י, ושניים אלו נקראים או"א עילאין. וה' דהויה שהיא ישו"ת, מלבשת על נה"י של ה'. וע"כ בב' אותיות ה', בכל אחת, רק ד' נקודות ולא כל הט' כמו ה', כי לכל אחת יש לה רק בחינה אחת מן ה', לזו תוך, ולזו סוף.

יט ארבע נקודות גנוזות הן, ב' קווים ימין ושמאל, וימין ושמאל שבקו אמצעי. ועם נקודה אחת העומדת בתוכם באמצע, היסוד שבה, שביל דאבא בנתיב דאמא, הן חמש. והיא, ה', הנוקבא ד"י, הנקרא אמא עילאה כמו שה' שלמטה, המלכות, עומדת על ארבע, על ג' קווים והמלכות המקבלת

נקודת השורוק, שבינה ותו"מ של כל המדרגות חוזרות ועולות למדרגתם, ולוקחות עימהן גם מדרגה התחתונה, שהיו בה בשעת נפילה, נמצא שבינה ותו"מ של ה' חזרו ועלו ל"י ונעשו לה לנוקבא, ו' ד' של מילוי יוד. ובינה ותו"מ אלו העלו עימהן ל"י גם ה' דהויה, מחמת שהיו מלובשות בהן בשעת הנפילה. ונתקנה גם ה' דהויה לנוקבא ל"י לקו שמאל שלה. הרי שיש ל"י ב' נוקבין: א. ו"ד של מילוי י', והיא חג"ת ד"י. ב. ה' דהויה, היא נה"י ד"י.

וע"כ הם יוצאים מהמאור, מבינה דא"א, כי כל מדרגה מקבלת הארתה מבחינה שכנגדה בעליון. וכיוון שי"ה דהויה הם שניהם קומת בינה, ע"כ הם מקבלים מא"א, מקומת חכמה. אבל רק מבחינה שכנגדה, מבינה שבא"א, והיא הנקראת בוצינא. המאיר, אחר שנאסף ועלה למעלה מהמסך המסיים את הראש דא"א, כי מטרם שהבינה דא"א חזרה ועלתה לראש א"א, היו כל המדרגות בקטנות, ובינה ותו"מ ד"י, ו"ד של מילוי יוד, ובינה ותו"מ של קומת בינה, ה' דהויה, שתיהן עוד לא היו במדרגות ה', שיהיו נחשבות לב' נוקבין ד"י, אלא שהיו בנפילה מחוץ למדרגת ה'. אלא אחר שבינה דא"א חזרה ועלתה לראש דא"א, למעלה מן המסך, אז גם בינה ותו"מ ד"י עלתה למדרגת ה', ונעשה לבחינת נוקבא שלה, ה' בצורת ו"ד של מילוי יוד.

וכשהאיר אור ה' בוצינא באות י', והוארה, מאותו ההארה שהאיר ה' בוצינא, בינה דא"א, נעשו ט' עמודים, כי ה' קיבלה מן ה' בוצינא כל ג' בחינות חולם שורוק חיריק, ג' קווים, רת"ס של ה', וכל אחד מהם כלול משלושתם. וע"כ יש ג' קווים בראש, חב"ד. וג' קווים בתוך, חג"ת. וג' קווים בסוף, נה"י. אבל הה', בינה ותו"מ ד"י, שנפלו ממנה בעת הארת נקודת החולם, בקטנות, לא התחילה להאיר, להיות נוקבא לה' ולקבל ממנה, רק אחר שנאסף ועלה למעלה מהמסך המסיים את הראש דא"א, שאז היא הארת השורוק, שהיא רק בחינת

השם ע"ב. וביסוס"ת מתפשטים מע"ב שבילים לכל צד, ל"ב שבילי החכמה. וכשתגרע ל"ב מע"ב נשאר ארבעים, ועם ב' אוזניים ימין ושמאל, שאוזניים הם בינה, הימין יש"ס והשמאל תבונה, שהם שורשי האורות, הם ארבעים ושניים, השם מ"ב. אלו הם מ"ב אותיות עליונות, האותיות הגדולות שבתורה.

כב יש אותיות גדולות, ויש אותיות קטנות. אותיות גדולות הן למעלה, בבינה. ואותיות קטנות למטה, במלכות. והכל הוא למטה, במלכות, כעין של מעלה, בבינה. כי יש שמות קדושים עליונים, שבבינה, הנמשכים רק ברצון הרוח והלב בלי דיבור כלל. ויש שמות קדושים תחתונים, שבמלכות, הנמשכים בדיבור, ובהמשכת המחשבה והרצון עליהם.

כג ויש שמות אחרים למטה, מס"א, שנמשכים ברצון של מעשה למטה, להעלות להם הרצון שבמעשה למטה. משום שהס"א אינו מתעורר, אלא במעשים של עולם הזה, להיטמאות בהם. כמו בלעם ובני קדם, וכל אלו העוסקים בצד אחר, שהם עוררו אותו ע"י שעשו מעשים למטה לעוררו.

כד ואלו שמש"א, אינם עומדים באותיות הרשומות של כ"ב אותיות התורה. חוץ משתיים ח' וק', שקליפת היסוד נקרא ח', בני חת, שנשאו ונתנו עם אברהם במערת המכפלה. וקליפת המלכות נקרא ק'. וסומכים להם לס"א בסמיכה ג' אותיות שק"ר, שנאחזים בהם. אבל אלו הח' והק' נודעים אצלם יותר. וע"כ בתהילה לדוד כתוב בכל הפסוקים ו' באמצע הפסוק אחר הטעם אֶתְנַחֲתָא, בכל אות ואות, כלומר בכל פסוק ופסוק, שכל אחד מתחיל באות מיוחדת מאלף בית, חוץ מאלו ב' אותיות ח' וק'. כתוב, חנון ורחום ה' ארך אפיים וגדול חסד. שלא כתוב בו ו', וארך אפיים וגדול חסד. וכן כתוב, קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת. שלא כתוב, ולכל

אותם, והיא נקודה על ארבע. כלומר, שעצם המלכות, הנקודה, עומדת באמצעם, כי מקבלת מג' קווים ונחשבת בתוך הארבע, היא בחינת עטרת יסוד, הנקראת מפתחא ולא מלכות ממש.

אף כאן יש ד' נקודות גנוזות ונתיב באמצע. ומה שהיא עומדת על חמישה סומכים אחרים, על ה' דהויה, ישו"ת, זה משום שנקודה העליונה ה' דהויה היא על ב' בחינות:

א. כשהיא בפני עצמה ואינה מלובשת בישו"ת, שאז הו"ד של מילוי י' נעשתה לנוקבא שלה בפני עצמה, ה' בחמש הסתרים. ב. במכוסה, מלובשת בישו"ת, ואז נחשב ישו"ת לנוקבא של ה' והו"ד, נכללת אז ב' בבחינת דכר. וע"כ יש ב' אותיות ה'.

כ בספר הסודות של חנוך כתוב, ה' עומדת על ה' סומכים, היוצאים מן הבריאה, בינה דא"א, אותיות ו"ד של מילוי יוד, אמא עילאה. ואז מוציאה ה' זו חמש עמודים אחרים, שהיא ה"ר דהויה, ישו"ת. ונמצא ה' זו בסוד עשר, חמש סומכים שלה וחמש סומכים של ה' דהויה, שהם יחד במקום ה'. וכשנפרדת ה' דהויה מן ה' דו"ד שבמילוי ה', ובאה למקומה, עומדת ה' זו על חמישה סומכים, שד' סומכים הם ג' קווים ומלכות המקבלת אותם. והחמישית היא נקודה באמצעם, והד' סומכים כלולים זה בזה. באופן שיש ג' קווים בכל אחד מהד' סומכים, שהם י"ב. והם י"ג מידות הרחמים עם מדרגה אחת הנוספת עליהם, עם הנקודה שבאמצע הד' סומכים. והם מקבלים מ"ג מידות הרחמים שבדיקנא דא"א.

כא ואלו הם י"ב העמודים בו"ק. כי ישו"ת הם ו"ק דאו"א. ואלו י"ב מאירים בכל קצה שבהם. והם במספר השם ע"ב. כי ו' פעמים י"ב הוא ע"ב. ופעם נחשבים להשם מ"ב, בישו"ת עצמם. ופעם לע"ב, כשיורדים למטה לו"ק דו"א, שרק שם מאיר

שבגי' אדם, מ"ה. אות ו' רומזת על ג' קצוות שבו, עומדת על י"ב מרכבות, שאלו י"ב מאירים בכל קצה שבו, וי"ב פעמים ו' הוא ע"ב. וכשמתחלקים על ג' שלישים הם כ"ד מרכבות, כי ג"פ כ"ד הם ע"ב. כי באות זו כלולים התפשטות צורת אדם, כנגד הזרועות חו"ג, וירכיים נו"ה, והגוף ת"ת ויסוד. האיברים שלהם הם כ"ד בזרועות, וכ"ד בירכיים, וכ"ד בגוף. אבל כולם סתומים בגוף, ת"ת, והגוף עומד בכל ג' כ"ד, וכל ע"ב מרכבות כלולות בגוף, ומשום שכולם כלולות בו, עומדת הו' בהתפשטות אחד, בקו אחד, הכולל כולם.

כט גוף אחד הכולל כ"ד מרכבות: הראש של ו' יש בו שש מרכבות, הגוף של ו' יש בו י"ח מרכבות, שש וי"ח הם כ"ד. ואע"פ שכל המרכבות הם י"ב לכל קצה שבו"ק, ושישה פעמים י"ב הם ע"ב, ולא כ"ד, ודאי שבכולם עומד הגוף. אבל מבחינת כ"ד, שמחשבים הגוף רק לשליש אחד של ע"ב, הם מתבארים: שישה שבראש הם, חג"ת נה"י שבראש, שהם איברים להכניס בהם הראש, הג"ר. וי"ח הם שמונה עשרה חוליות שבשדרה, שהראש עומד עליהם והגוף נסמך בהם.

הראש נתקן בחסד ובגבורה, שחסר לו ג"ר דראש ואין בו אלא ו"ק דראש. אבל הגילוי הו"ק דראש אינו בראש אלא הוא בג' קווים שבגוף, שהו"ק דראש מתגלים בכל קו. וג"פ שישה הם י"ח, וזה ח"י חוליות שבשדרה. כי ג' קווים שבגוף מגלים הארת החכמה שבראש. ונבחן שהראש עומד עליהם, וכן כל הגוף עומד עליהם.

ל וכל כ"ד מרכבות התפשטו בראש וגוף של הו'. וכל השישים ספירות כולם כולל אותם הו', שש ספירות חג"ת נה"י, שכל אחת כלולה מעשר. וע"כ השיעור של אות ו': ראש של הו' הוא בשש נקודות חג"ת נה"י, וגוף של הו' הוא בשמונה עשרה. וכל הסודות מתבארים בגוף, משום שהזרועות

אשר יקראוהו באמת. שהוא מטעם, כי ו' הוא שם הקב"ה, קו האמצעי, המיוחד הימין והשמאל. ואין הס"א חפצה בקו האמצעי, ע"כ לא כתוב ו' באמצע הכתוב, להורות שיש בהם אחיזה לס"א.

כה וע"כ הם מ"ב אותיות, שעוה"ז נברא בהן. נמצא שה' העליונה זו דהויה עולה צ"ב, שהם מ' שנשארו מע"ב שבה. ובי' אוזניים, ימין שמאל, הן מ"ב. וה' סומכים שלה כל אחד כלול מעשר, שהם ג'. ג' ומ"ב הן צ"ב. צ' חוץ מב' אוזניים ימין ושמאל, הוא כמ"ש, ואם שרה, הבת צ' (תשעים) תלד, כי שרה רומזת על אמא, שהיא ה' עליונה דהויה. אבל היא בחשבון צ"ב עם בי' האוזניים. וכשנוסף עליהם מדרגת הברית, היסוד, הרקיע השמיני, ועומד לשמונה ימים, שהמילה הוא לשמונה ימים. וצ"ב ושמונה דיסוד, הם מאה. ואלו הם מאה ברכות, שבכל יום צריכה כנסת ישראל, המלכות, להתעטר בהן. והכל הוא בסוד הה'.

כו הצורה של ה' היא בב' אותיות ג', שהם מאה, שיש בהן עשרה סומכים, שכל אחד כלול מעשר. ה' אחת היא ה' סומכים, ומרכבות שיוצאים מתוך הבוצינא, שהיא בינה דא"א, אמא עילאה, שהיא ו"ד של מילוי י'. וה' שנייה היא חמישה סומכים האחרים, היוצאים ממנה, שהיא ה"ר דהויה, ישו"ת, ועשרה סומכים של ב' אותיות ה' אלו ב' אותיות ג'. וע"כ צורותיהן הן כעין זה וְ, ב' אותיות נון ונקודה העומדת באמצע. וע"כ ו' עומדת ביניהן תמיד, כעין נון, משום שכאן הוא מקומו של ז"א, שהיא ו', להתעטר, לקבל מוחין דג"ר.

כז וכשנתקנה בחמישים בלבד, כלומר, אחר שנפרשה ה' דהויה מאמא עילאה ובאה למקומה, היא בנקודה אחת העומדת בג', כעין נון שנשמעת כך במבטא, שהו' היא נקודה אחת באמצע השולטת עליהן.

כח עניין שלישי הוא אות ו' דהויה, צורת אדם, ז"א, שבו הויה של מילוי אלפין,

היא ומרכבותיה. וכולן כלולות בהתפשטות אות ו'. וע"כ הכל הוא בצורת אות ו', בצירור נקודה אחת מלמעלה, וה' נקודות שלמטה.

לד כשנכנס השמש, ז"א, בלבנה, המלכות, יוצאת מו' התפשטות אחת שהיא הברית, היסוד, כעין ג', שצורתה ו' עם תוספת נקודה בסופה, העטרה שנתווספה בו, המסך שבו, שהוא גומל דלים, שג' הוא יסוד, וד' היא המלכות, וזהו להיכנס בנוקבא, המלכות. וכשנכלל כל זה בהתפשטות של אות הו', ז"א, אז הוא עומד להזדווג עם הנוקבא. וכמ"ש, ואתה הקרב אליך את אהרון אחיך, שבא לכלול זרוע ימין, חסד, אהרון, בגוף, משה. ואת בניו איתו, הם כל המרכבות והסומכים שלו. וזרוע השמאל כלול במשה, המרכבה לז"א, ו', שכתוב, קח את הלויים. הלויים הם זרוע שמאל, גבורה. כדי שתמצא הו', משה, כלול הכל בהתפשטות אחת להיות אחד.

לה וע"כ נמצא ייחוד בו' הו', בימין שמאל ואמצע: האמצע משה, הימין אהרון, השמאל הלויים. והכל הוא אחד. וע"כ נעשה התפשטות אחת, ונקרא אחד. ותמצא בו' רק התפשטות אחת לבד, קו אחד, וזהו אחד.

לו ה"ת דהויה, המלכות, נעשית גוף אחד בוו הנקודה האמצעית. שאע"פ שהיא גוף אחד בע"ס, מ"מ העיקר שבה היא נקודה האמצעית, מלכות. והשאר רק בהתכללות. ונכנס בה הו' דהויה, ז"א, ונמצאת הו' בין שתי נקודות: למעלה אמה ולמטה מלכות. ואז נתאחד עולם העליון, בינה, בעולם התחתון, מלכות, והן אחת.

לז הירכיים למטה, נצח והוד, שבאות ו', ת"ת, הם נכללו באות ו'. שכתוב, וזכרו תורת משה עבדי. ולא כתוב, נביאי, להראות שהכל נכלל בו', ת"ת, ונביאים הם נצח והוד, הכלולים במשה, ת"ת. וע"כ אין צורך לכתוב, משה נביאי. ואות ו' נקרא אחד, והוא אחד בלבדו, והתפשטות אחת.

והירכיים, חו"ג ונו"ה, בהעלם, להיותם בחינות ב' קווים העליונים שאינם מאירים, אלא ע"י קו האמצעי, המיוחדם זה בזה בו'. וע"כ נכלל הכל באות ו' וצורתה.

לא וכשנראת השלמות של הו', קו האמצעי, אז כל הצדדים הרעים נסתמים ונפרדים מן הלבנה, המלכות, ואינם מכסים אותה. משום, שקו האמצעי, בוקע כל המשקופים שברקיעים ומאיר למלכות, והמקטרג אינו יכול להרע כלום. וכשהו', קו האמצעי, מסתלק, אז עולה המקטרג ומשטין ומפתה ויכול לקטרג על כל בני העולם, באשר שהוא מלך זקן וכסיל.

לב ו' דהויה הוא אור המאיר ללבנה, למלכות. ואע"פ שאורות רבים נכללים בו', ז"א, האור שמאיר ללבנה, הוא רק התפשטות אחת למלאות אותה. וז"א הוא א', שצורתה ו', באמצע ב' אותיות י', מימינה ומשמאלה. שז"א, קו אמצעי, מכריע ומיוחד את הימין והשמאל. וע"כ הימין והשמאל דבוקים בו בצורת ב' אותיות י' שבא, כמ"ש, שלושה יוצאים מאחד, אחד זוכה בשלושתם, והוא נרשם בכל אלו הסודות שבא'. וכשהוא מאיר ללבנה, להמלכות, בו' מאיר לה, שצורתה קו אחד, התפשטות קו אמצעי, הכלול משניהם, ימין ושמאל.

לג בספרו של אדם הראשון, בצורות האותיות, כתוב, שצורת הו' הוא, נקודה מלמעלה הרומזת על י' דהויה, וחמש נקודות שלמטה, שהן ה"ר דהויה, חמש סומכים. וכן השיעור של הו' דהויה, ז"א, כולל בתוכו י"ה דהויה, בן י"ה. וכל נקודה של שישה נקודות שבו, עומדת בעשר, שאין לך נקודה שאינה משלימה לעשר. כי כל נקודה יש בה ט' סומכים ומרכבות, שהן רת"ס שבה, שכל אחת שברת"ס כלולה מג' קווים. ועצם הנקודה משלימה לעשר. כי נקודת הימין ט' סומכים ומרכבות לה, ועימה עצמה היא עשרה. וכן נקודת השמאל וכן לכל הצדדים. וע"כ הנקודות כולם, הן כל אחת בכלל עשר,

ואתה תקרב אליך

הכל יחד, הצדדים ימין ושמאל והארץ הפנים של הקב"ה נמצא בעולם בבית המקדש, והס"א נכנע ונסתר, וצד הקדושה שולט באורה ושמחה. וכשהקרוב לא נמצא כראוי, או הייחוד לא היה כראוי, אז הפנים עצובות ואור אינו נמצא, והלבנה, המלכות, נסתרת, והס"א שולט בעולם, משום שאין מי שיודע לייחד השם הקדוש כראוי.

מא הקב"ה לא ניסה את איוב, ולא בא עימו בניסיון, כניסיון שאר הצדיקים, שהרי לא כתוב בו, והאלקים ניסה את איוב, כמו שכתוב באברהם, והאלקים ניסה את אברהם. שהוא בידו הקריב בן יחידו אליו. ולא יוב לא נתן ולא מסר כלום, ולא נאמר לו שיתן, אבל נמסר ביד המקטרג בדינו של הקב"ה, שהוא עורר עליו את המקטרג, מה שהוא לא ביקש. כי תמיד בא המקטרג להתעורר על בני אדם. וכאן הקב"ה עורר את המקטרג עליו, שכתוב, השמת ליבך על עבדי איוב.

לח לא שימש משה, השמש, בהלבנה, המלכות, עד שנכלל בכל הצדדים באות ו', באהרון ובלויים, הימין והשמאל. כתוב, מתוך בני ישראל לכהנו לי. לכהנו לי, עם ו' יתירה, שפירושו לשימוש של אות הו', ת"ת, לי, שהוא אות ה', מלכות. כלומר, להכניס ולשמש ו' בה', שיהיה הכל אחד. אשרי הם ישראל, שנכנסו בסודות התורה ויצאו, ויודעים בסודות דרכי התורה, ללכת בדרך האמת.

לט כתוב, מתוך בני ישראל, משום שהכל אינו נקרא אחד, להיות אחד כראוי, אלא מתוך בני ישראל. כי בני ישראל עומדים למטה לפתוח דרכים ולהאיר שבילים ולהדליק הנרות, שהם ספירות העליונות, ולקרב הכל ממטה למעלה, שיהיה הכל אחד. ומשום זה כתוב, ואתם הדבקים בה'.

מ ואתה תקרב אליך. הכל הוא נקרב ע"י מי שיודע לייחד הייחוד ולעבוד לאדונו. שהרי בזמן שנמצא הקרבן כראוי, או נתקרב

ויהי מקץ ימים

מד כתוב, והבל הביא גם הוא מבכרות צאנו, ומחלבהן. גם הוא, לרבות שגם בקרבן הבל היה חלק לס"א וגם בקרבן קין היה חלק לקדושה. אלא הבל, כל הקרבן שלו ועיקרו היה להקב"ה, ונתן חלק לס"א, כמ"ש, ומחלבהן, שהחלב והטוב היה להקב"ה. וקין, עיקרו עשה לקץ הימים, ס"א, ונתן רק חלק אל הקב"ה. וע"כ נדחה הוא וקרבנו.

מב ויהי מקץ ימים, ויבא קין מפרי האדמה מינחה. מקץ ימים, טומאה. ומקץ ימין, קדושה. אמר הקב"ה לדניאל, ואתה לך לקץ. אמר לו, לאיזה קץ, לקץ הימים או לקץ הימין? עד שאמר לו, לקץ הימין. **מג** וע"ז פחד דוד, שכתוב, הודיעני ה' קיצו: אם לקץ הימים או לקץ הימין. וכאן בקין כתוב, ויהי מקץ ימים ולא מקץ ימין. ומשום זה לא נתקבל קרבנו, כי מס"א היה הכל.

לתת חלק לס"א

[למיהב חולקא לסטרא אחרא]

מה לאכול ולשתות עימהם. שזה עיקר, שיתן לס"א, ואח"כ הקריב עולות, ועולה הוא זכר ולא נקבה, ועולה כולו למעלה, ולא הקריב

והלכו בניו ועשו משתה. וכתוב, ויהי כי הקיפו ימי המשתה. וכתוב, ושלחו וקראו לשלושת אחיותיהם,

הס"א, כיסה האור. עד שהמקטרג לקח את שלו מאיוב, ואז ציוה הקב"ה לאכול את הפסח בחיפזון כל עוד שאותו הס"א עסק באיוב, וציוה להסיר העורלה מהם, ואז התאחד הקב"ה בישראל, והס"א נפרד מן הקדושה ועסק באיוב ולקח את שלו. ואז, פסח הוא לה', כי עד עתה לא היה הפסח לה'. אשרי הם שידועים ומיחדים ייחוד אדונם כראוי. אין גילוי הארת החכמה, אלא בשעת גילוי העונשים והדינים, הנמשכים על הרשעים, שהמשיכו חכמה ממעלה למטה. ואם פסק גילוי הדינים, נפסק הארת החכמה, כדי להבריא בעת ההוא את הס"א, הרוצה לינוק ולהמשיך החכמה ממעלה למטה.

כשרצה הקב"ה לגלות להם הארת החכמה, שיתיחד בהם, לא עמדה השעה, משום שהעורלה, הס"א, כיסה האור, כי העורלה, הס"א, הייתה מחכה לגילוי חכמה, כדי להמשיך ממעלה למטה. וע"כ נסתרה והתכסתה הארת החכמה, שזה נבחן שהעורלה מכסה וסותם אור העליון שלא יופיע. עד זמן שהמקטרג לקח את שלו מאיוב, עד זמן גילוי העונשים והדינים, שסובלים הרשעים שהמשיכו החכמה ממעלה למטה, שגילוי דינים האלו מברחים הס"א, והחכמה יכולה להאיר.

קרוב פסח הוא גילוי הארת החכמה. וע"כ ציוה הקב"ה לאכול את הפסח בחיפזון כל עוד שאותו הס"א עסק באיוב, שהארת החכמה באה עם אכילת הפסח. וציוה הקב"ה לאוכלו בחיפזון, שלא יאוחר משיעור זמן הגילוי של העונשים, שענש הס"א את איוב, כי אז אין חשש מיניקת הס"א, ואז, פסח הוא לה' ודאי, שיש ביטחון, שלא יטו את הארת החכמה ממעלה למטה, ויביאו את הפסח לרשות הס"א. כי עד עתה לא היה הפסח לה', כלומר, שאם היה מתגלה הארת החכמה, הבאה עם אכילת הפסח, שלא בזמן גילוי העונשים, לא הייתה ההארה לה', אלא לס"א, שהיו ממשיכים אותה ממעלה למטה.

מט וכתוב אחריו, את חג המצות תשמור.

קרוב שיכלול אותו כראוי, שיתן גם חלק לס"א.

מו אם היה נותן חלק לכל, גם לס"א, לא היה יכול לו המקטרג אח"כ. ולמה הרע לו הקב"ה על שלא נתן חלק לס"א? משום שגרם לכסות האור ולהסתירו, שלא הקריב קרבן אחר לזון בו הס"א, שיש לה חלק בקרבנות. אלא הקריב עולה לבד, שעולה למעלה ואין לס"א חלק בו. וע"כ כתוב, ככה יעשה איוב כל הימים, שלא נתן חלק לס"א. שאם הס"א היה ניזון בחלק, היה נעבר מעל המקדש, והיה מסתלק ממנו. וצד הקדושה היה עולה למעלה למעלה.

מז אבל הוא לא רצה שיהנה הס"א מקרבנו, והסיר את עצמו ממנו. שהסיר עצמו מן הרע, שלא לתת לו שום חלק. וע"כ הקריב תמיד עולה, כי מן עולה אין הס"א נהנה ממנו לעולם. ומשום זה כל מה שלקח הס"א אח"כ מאיוב, משלו לקח. וע"כ גרם איוב לכסות עורלה על ברית קודש, שלא הייתה סרה מברית קודש. ומשום זה עורר עליו הקב"ה אותו המקטרג. שכתוב, השמת ליבך על עבדי איוב.

כי בניו של איוב חטאו באכילה ושתייה, ששתו לשוכרה, שע"י זה נמשכה עורלה על ברית קודש, שהס"א סתם האורות המושפעים מן היסוד אל העולם. שזה עיקר שיתן לס"א. ואיוב היה בידו למחות ולא מיחה, אלא שהקריב בשבילם קרבן עולה. ואם היה מקריב קרבן חטאת, אז היה נותן בזה חלק לס"א, והיה מפרידו מן הקדושה. אבל כיוון שהקריב עולה שאין לס"א חלק בו, ע"כ לא נפרשה מן הקדושה. ונמצא שאיוב גרם בזה, שישאר העורלה על ברית קודש, מחמת חטאים של בניו, שלא מיחה בהם ולא תיקן אותם ע"י קרבן, וע"כ גרם איוב לכסות עורלה על ברית קודש, שלא הוסרה העורלה ע"י קרבן עולה.

מח כשרצה הקב"ה להתאחד בישראל במצרים, לא עמדה השעה, משום שהעורלה,

שמי שאוכל חמץ בפסח, כמי שעובד עבודה זרה. הוא יצה"ר באדם, כמו שאור בעיסה. נכנס לאט לאט במעיו של האדם ואח"כ מתרבה בו, עד שכל הגוף מעורב בו. וזהו עבודה זרה. וע"כ כתוב, לא יהיה בך אל זר.

שמי שאוכל חמץ בפסח, כמי שעובד עבודה זרה. הוא יצה"ר באדם, כמו שאור בעיסה. נכנס לאט לאט במעיו של האדם ואח"כ מתרבה בו, עד שכל הגוף מעורב בו. וזהו עבודה זרה. וע"כ כתוב, לא יהיה בך אל זר.

תדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו

נא כתוב, תדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו, כי בְּמָה נחשב הוא. מהו תדלו לכם מן האדם? האם הזהיר הנביא להימנע משאר בני אדם, וכן שאר בני אדם יחדלו ממנו, ויהיו נמצאים בני האדם, שלא יקרבו זה אל זה לעולם? אלא מי שמשכים לפתחו של חברו לתת לו שלום, מטרם שמברך אל הקב"ה, ע"ז נאמר, תדלו.

נב כתוב, תדלו לכם, וכתוב, מברך רעהו בקול גדול בבוקר השכם, קללה תחשב לו. אע"פ שכבר ברך אל הקב"ה ואין צריך להזהיר ע"ז, תדלו לכם. אבל מהו, תדלו לכם מן האדם, אשר נשמה באפו? כאן ציוה הקב"ה את האדם והזהירו, שישמור עצמו מאלו האנשים, שהיטו דרכיהם מדרך טוב לדרך רע, ומטמאים עצמם בטומאה דס"א.

נג כי כשברא הקב"ה את האדם, עשה אותו בצורה העליונה, ונפח בו רוח קדוש, הכלול משלושה: נפש רוח ונשמה. והנשמה היא למעלה מכולם, שהיא כוח עליון, לדעת ולשמור מצוות הקב"ה. ואם מכניס נשמה הקדושה ההיא בעבודה אחרת, זה הוא המטמא אותה, ויוצא מעבודת ריבוננו. משום שג' כוחות אלו כולם אחד, נפש רוח ונשמה, משתתפים יחד. והם אחד כמו בסוד העליון, שבינה וז"א ומלכות הם אחד, כן נפש רוח ונשמה הם אחד, כי מהם הם נמשכים.

נד ואם רואים אדם, שיש בו מדרגות נפש רוח ונשמה כולן, ועוד לא עמד על בוריו לדעת מי הוא, במה נודע אם להתקרב אליו, או להימנע ממנו. הנה בכעסו ממש אדם יודע אותו, ויכירו מי הוא. אם שומר נשמה הקדושה ההיא בשעת כעסו, שלא

נה ומי שמתחבר לאל זר, מי שמדבר עימו, הוא כמו שמתחבר בעבודה זרה ממש, משום שעבודה זרה, אל זר ממש שורה בתוכו. ולא עוד אלא שעקר קדושה עליונה ממקומה והשרה במקומה עבודה זרה, אל זר. כתוב בו, אל תפנו אל האלילים, כמו זה, אסור להסתכל בפניו של הכועס.

נו והרי יש כעס חכמים? כעסם של חכמים טוב הוא לכל הצדדים. כי התורה אש, והתורה מרתיחה אותו, שכתוב, הלוא דְּבָרֵי כַּאֲשׁ נֹאֵם ה'. כעס חכמים הוא בדברי תורה. כעס חכמים הוא לתת כבוד לתורה. והכל לעבודת ה' הוא. לכך נאמר, כי ה' אלקיך אש אוכלת הוא אל קנא.

נד אבל אם הכעס הוא בדברים אחרים ולא בדברי תורה, אין זה עבודת הקב"ה, משום שבכל החטאים שעושה האדם, אינם עבודה זרה ממש כמו הכעס. אסור להתקרב

נפש רוח ונשמה כולן, ועוד לא עמד על בוריו לדעת מי הוא, במה נודע אם להתקרב אליו, או להימנע ממנו. הנה בכעסו ממש אדם יודע אותו, ויכירו מי הוא. אם שומר נשמה הקדושה ההיא בשעת כעסו, שלא

מלטמא אותו בחוץ. אבל הכעס משונה מכל, שכל גופו טימא מפנים ומחוץ, והנפש והכל מטמא. ושאר תומאות העולם אינו מטמא, אלא הגוף מבחוץ בלבד. ומשום זה כתוב, חדלו לכם מן האדם, אשר נשמה באפו, שהחליף קדושת ריבונו בשביל כעסו. שזה הוא תומאה שמטמא לכל. כי בְּמָה נחשב הוא, בְּמָה של עבודה זרה ודאי נחשב הוא.

סא הכעס הזה, הוא עבודה זרה, ס"א. צריך האדם להישמר ממנו ולהיפרד מעליו. וע"כ כתוב, אלוהי מסכה לא תעשה לך. לך פירושו, שלא להרע לעצמך. וכתוב אחריו, את חג המצות תשמור. תשמור, צד הקדושה. שאדם צריך לשמרה ולא יחליף אותה בס"א. ואם החליף אותה בס"א, הרי הוא טמא, ומטמא כל מי שקרב אליו.

אל זה, ואם לשעה הוא עבר וכעס, ואח"כ חזר בתשובה? אינו כן, כי כיוון שעקר קדושת נפשו ממנו וממקומה, ואותו אל זר עשק מקום ההוא, הוא מתחזק בו ואינו עוזב אותו. חוץ כשנטהר האדם מכל וכל, ועוקר מתוכו את אל זר לעולם, ואח"כ השתדל להתקדש ולהמשיך קדושה עליו, אז הלוואי שיתקדש.

נט בשעה שעוקר קדושת נפשו ושורה במקומה אל זר, ההוא הנקרא טמא. נטמא האדם, ומטמא את מי שקרב אליו. וקדושה ההיא נעקרה ממנו. וכיוון שנעקרה ממנו פעם אחת, כמה שעשה האדם, לא תשוב עוד למקומה.

ס כמה טמאים הם שמטהרים? משונה הוא תומאה אחרת, שאינו יכול לעשות יותר

מצות וספירת העומר

סד כתוב, וכיפר בעדו ובעד ביתו. להורות, שמי שמכפר, צריך לכפר על עצמו תחילה, ואח"כ על ביתו. כעין זה המלכות התחילה להתקדש ולצאת בקדושה בלילה הא' של פסח, כדי לכפר על עצמה, וכיוון שהיא נתקדשה, צריכה לכפר על ביתה ולקדש אותם. וע"כ ירדה למטה, לקדש ביתה. ומקדשת אותם ע"י ישראל שלמטה. וכיוון שאלו נתקדשו, צריכים להעלות אותה למעלה, כי כשבית המטרוניתא, שהיא המלכות, מתקדש, אז עולה למעלה להתקשר בימים העליונים למעלה.

נודע שאין העדר ברוחניות, וכל שינוי מקום אין הפירוש שעזב ונעדר ממקום ראשון ובא למקום הב', אלא תוספת מקום יש כאן, שנשאר כולו במקום ראשון, וגם בא למקום הב'. ולפי"ז בלילה הא' של פסח שזו"ן עלו לאו"א, והנוקבא נתקנה במוחין דאו"א, הרי נשאר הנוקבא גם במקומה למטה. וז"ס חג"ת נהי"מ דנוקבא, שנשאר למטה במקומה, מכונים בית הנוקבא, כי

סב את חג המצות תשמור. זהו המקום, המלכות, שנקרא שמור. ומשום זה כתוב, את חג המצות תשמור, שבעת ימים תאכל מצות כאשר ציוויתך. שבעת ימים אלו של חג המצות, אינם כשבעת הימים של סוכות. כי של סוכות המה עליונים, חג"ת נהי"מ דבינה, שזו"ן עלו והלבישו אותם. ואלו של חג המצות, המה תחתונים, חג"ת נהי"מ של המלכות. וע"כ באלו של סוכות אומרים הלל שלם. ובאלו של חג המצות אין אומרים הלל שלם. ומשום שהם ז' ימים שלמטה של המלכות, כתוב, שבעת ימים תאכל מצות. מצת כתוב בלי ו', להורות, כי טרם שרו עליהם ימים עליונים של הו', ז"א.

סג כיוון שסוד הוה של חג המצות נתקדש, כי בלילה הא' של פסח נתקדשו זו"ן, וקיבלו המוחין דאו"א עילאין שעלו והלבישו אותם, א"כ למה ירדה שוב המלכות למטה ממקומה, הרי מעלים בקודש ואין מורידים? ולמה ירדה מאו"א למטה באלו ז' ימים תחתונים?

לז"א, שהוא דכר, לעמוד על רגליו, שגם נה"י שלו, שנקראים רגליים, יהיו בשימוש. אבל אור הנקבה המאיר מלמטה למעלה, הוא בחינת ו"ק וחסר ג"ר. ע"כ אינם צריכים אלא רק ראש ותוך, חב"ד חג"ת דכלים, שילבישו האורות דרוח נפש. ונמצאים הנה"י, הרגליים, פנויים בלי אור, ואינם משמשים כלום, כמו היושב בכיסא, שהרגליים הם בלי שימוש. וע"כ כשהאדם בשבחות או בתפילה אל המלכות, שהיא נקבה, צריך גם האדם להיות בישיבה, ולא ישמש ברגליו. שיש ערך ההפכי בין כלים לאורות, שהחסר נה"י דכלים הוא חסר ג"ר באורות.

טו ומשום שספירת עומר, הוא הזכר, שממשיכים ספירות העליונים דז"א, הנשים פטורות מספירה זו ואינן מחויבות לספור אלא הזכרים בלבד, להתקשר כל אחד כראוי, כעין זה, יראה כל זכורך, שהזכרים מחויבים להראות ולא נשים. משום שהברית הוא בזכר ולא בנקבה, ומשום שלמעלה הוא בזכר, בז"א, נשים אינן מחויבות.

טז בכל שבעת ימים מאלו ימים העליונים, דז"א, מקבל קדושה יום אחד מאלו התחתונים, של המלכות. ויום תחתון הוזה של המלכות נקרא שבוע, משום שנתקדש משבעה ימי העליונים. וכן בכל שבעה ושבעה מאלו חמישים ימים העליונים, עד יום החמישים ולא עד בכלל. כלומר, שיום החמישים אינם בכלל המתקנים לימים תחתונים. וכשנמצא מ"ט ימים עליונים, נמצאים למטה במלכות, שנתקדשו שבעה ימים שלה.

כי כל יום נתתקן ע"י שבעה ימים העליונים, שע"י חג"ת נהי"מ דחסד דז"א, מתתקן חסד דמלכות. וע"י חג"ת נהי"מ דגבורה דז"א, מתתקנת גבורה דמלכות. ועד"ז, כל אחד שנתקן במלכות, נקרא שבוע, משום שנכנס באלו שבעה ימים העליונים. וע"כ כתוב, שבע שבתות תמימות תהיינה, שמורה על ז' ימים התחתונים, חג"ת נהי"מ דמלכות, שכל אחד נקרא שבוע.

דומה כמו שהנוקבא עלתה למעלה ולא לקחה עימה ביתה. ונמצא שהתיקון הגדול שקיבלה הנוקבא בלילה א' של פסח, לא הגיע כלום לביתה שנשאר למטה.

כיוון שמי שמכפר, צריך לכפר על עצמו תחילה ואח"כ על ביתו, לכן בליל א' של פסח המלכות התחילה להתקדש, בבחינת וכיפר בעדו, שעצמה קיבלה התיקון מחמת עלותה. וכיוון שהיא נתקדשה, צריכה לכפר על ביתה. כי ביתה, ז"ס חג"ת נהי"מ שלה, שנשארו למטה, שלא עלו עימה, עוד לא קיבלו כפרה, מוחזן דאמא, שיום הכיפורים, הוא האמא. וע"כ ירדה למטה, לקדש ביתה. לאחר לילה ראשון של פסח, ירדה המלכות מאז"א, למקומה למטה, כדי לקדש ז"ס שלה שנשארו למטה, היא מקדשת אותם ע"י ישראל שלמטה, עי"ז שישאל מקיימים הכתוב, את חג המצות תשמור שבעת ימים, שבוה מתתקנים ז' ימים חג"ת נהי"מ שלה, שנשארו למטה, המכונים ביתה. וכיוון שאלו נתקדשו, צריכים להעלות אותה למעלה, כי כשבת המטרוניתא, המלכות, מתקדש, אז עולה למעלה, כלומר, שאחר שז' ימים אלו קיבלו תיקון במקומם, צריכים להעלות שוב את המלכות לאז"א, שזה נעשה ע"י ספירת העומר.

טז וע"ז אנו עושים חשבון, שסופרים ספירת העומר בעמידה על רגליים. משום שאלו הימים שאנו סופרים, הם ימים העליונים, הספירות דז"א, דכר. וכן בכל זמן שאדם נכנס באלו ימים עליונים דז"א, בין בתפילה ובין בשבת, צריך האדם לעמוד על רגליו, שהירכיים והגוף משמשים שם בז"א בשווה יחד. והירכיים והגוף צריכים לעמוד כזכר העומד בכוחו, ולא כנקבה, שדרכה לשבת. ועוד, משום השבח של עולם העליון צריכים לעמוד.

אור הזכר המאיר מלמעלה למטה, הוא בחינת ג"ר. וע"כ כל הרת"ס שלו, חב"ד חג"ת נה"י, צריכים לשמש בהלבשת האור. וע"כ צריך גם האדם בתפילה או בשבת

דמלכות, שנקראים שבועות, נתקדשו ג"כ ישראל למטה עימהם. כי ישראל למטה תלויים בקדושת המלכות, שממנה הם מקבלים, וע"כ נאמר בשבועותיכם.

טז וע"כ כשמגיעים למ"ט ימים, יום ההוא העליון שעליהם, יום החמישים, בינה, שולט על מ"ט ימים, מ"ט ספירות דו"א, כלל התורה, שו"א נקרא התורה, שיש בה מ"ט פנים. אז יום ההוא העליון, יום החמישים, בינה, ע"י התעוררות התחתונים, הוציא התורה, ז"א, המוחין דג"ר שלו, כלל מ"ט פנים, שנתקנו ע"י ספירת מ"ט ימים.

ומשום שהם נקבות, להיותם ז"ס דמלכות, לשון נקבה נאמר, שבתות תמימות תהיינה.

סח וכשז"ס דמלכות נתקדשו במ"ט ספירות העליונות, והבית, ז"ס דמלכות שלא קיבלו תיקונים בלילה הא' של פסח, נתתקן להתחבר אישה בבעלה, שתתחבר המלכות עם ז"א, אז נקרא חג השבועות. על שם אלו הנוקבות, ז"ס דמלכות, הנקראים ז' שבועות, ששורים עליהם אלו ימים העליונים, מ"ט ימים דו"א, שנתקדשו בהם. ומשום זה כתוב, בשבועותיכם, שהמשמעות שהם שלכם. ולא כתוב, בשבועות, משום שכמו שנתקדשו ז"ס

גם ציפור מצאה בית

הוא בינה, שמכאן יוצאת חירות לכל. ומשום שיוצאת ממנו חירות, התורה היוצאת מבינה, נקרא חירות. וע"כ כתוב, חרות על הלוחות, אל תקרי חרות, אלא חירות. שזה הוא התורה, הנקראת חירות. כי מה שיום זה העליון, בינה, מוציא, נקרא חירות. והוא חירות לכל. ויום ההוא הוא חירות עליון. משום שיש חירות תחתון וחירות עליון, ה' עליונה, בינה, וה' תחתונה, מלכות. שמיטה, מלכות. ויובל, בינה, הם כאחד, שמלבישים זה את זה, ואז הבינה נקראת חירות עליון והמלכות חירות תחתון.

ע גם ציפור מצאה בית ודרור קן לה אשר שָׁתָה אפרוחיה. גם ציפור מצאה בית, אלו הם ציפורי השמים, שיש מהם שעושים קן שלהם בחוץ. ויש מהם שעושים קן שלהם בבית דירתו של אדם. כמו דרור, עוף השם קינו בבית כל אדם, ואינו מפחד, משום שהכל קוראים אותו דרור, חירות. כי מיום שעושה קן בבית ומוציא בנים, הוא דר בבית חמישים יום. ואח"כ נפרדים אלו מאלו. וזהו עוף שנקרא דרור, שפירושו חירות, הרומז לבינה. והמלכות נקראת ציפור.

עא כתוב, וקידשתם את שנת החמישים שנה וקראתם דרור בארץ. שנת החמישים

לחם הביכורים

חכמה עליונה של התורה, ובאו בדרכיה. **עב** בפסח יצאו ישראל מהלחם שנקרא חמץ, שכתוב, ולא יראה לך חמץ. וכתוב, כי כל אוכל מִחֻמֶצֶת ונכרתה הנפש ההיא מעדת ישראל. יצאו מחמץ, משום הכבוד של לחם שנקרא מצה. עתה שזכו ישראל ללחם עליון דו"א, לא יפה היה שיתבטל החמץ, ולא יראה כלל? ולמה קרבן זה של לחם הביכורים היה חמץ, שכתוב, סולת תהיינה חמץ תִּאֲפִינָה? הרי ביום הזה נתבטל היצה"ר, חמץ, כי

עב שני מיני לחם אכלו ישראל. אחד כשיצאו ממצרים, אכלו מצה, לחם עוני, לחם ממלכות. ואחד במדבר, שאכלו לחם מן השמים, לחם מז"א, שנקרא שמים. שכתוב, הנני ממטיר לכם לחם מן השמים. וע"כ הקרבן של חג השבועות הוא לחם. ועל הלחם נקרב כל שאר הקרבנות. הלחם הוא עיקר. כמ"ש, וְהִקְרַבְתֶּם עַל הַלֶּחֶם שִׁבְעַת כֶּבֶשִׂים. וכמ"ש, ממושבותיכם תביאו לחם תנופה, שזהו לחם שהחכימו בו ישראל,

עצמך. שאז ירדה למטה מחזה דו"א, שהמסך שבחזה דו"א מיעט אותה, עד שאין לה מעצמה כלום והכל היא מקבלת מו"א. אבל תחת זה היא נבנית במוחין גדולים מחכמה וחסדים, עד שהיא בזיווג פב"פ עם ז"א. אמנם אין העדר ברוחניות, ואע"פ שנתמעטה וחזרה אחר המיעוט לפב"פ, לא נתבטל בה משום זה המוחין שמלפני המיעוט. אלא המוחין שמלפני המיעוט, להיות הארתם מצומצמת, הם מכונים מוחין דאחוריים, מצה, הנקראת לחם עוני. והמוחין שלאחר המיעוט, נקראים מוחין דפנים, וכן לחם מן השמים, מטעם שמוחין אלו מקבלת מו"א, שנקרא שמים.

ונבחנו שיש בהם חמץ, שפירושים דינים, מחמת המיעוט שנתמעטה שירדה מחזה ולמטה דו"א, שהדינים הנמצאים בנקודת החזה דו"א הוא חמץ. אבל חמץ הזה מתתקן, עד שנהפך להיות קדושה ורחמים. כי נגלה שזולת המיעוט והדינים האלו, הייתה המלכות נשאת בלחם עוני, ולא הייתה מקבלת מוחין הגדולים דפב"פ לעולם. ונמצא שיש ב' מיני תיקונים בב' מיני מוחין דמלכות:

א. התיקון של מוחין דאחוריים, הוא לבער החמץ ולהרחיקו כמ"ש, בל יראה ובל ימצא. כי החכמה מבערת כל הדינים. אבל אינם עוקרים את החמץ לגמרי מהמקומות התחתונים שעודו נמצא שם. ונמצא שהוא רפואה, אבל לא לגמרי.

ב. משא"כ המוחין דפנים שעל ידיהם מתהפך החמץ ונעשה קדושה ורחמים, נמצא שנעקר החמץ לגמרי, ואין לו מקום עוד להתעורר. וע"כ נבחן זה לרפואה גמורה. שני מיני לחם אכלו ישראל. אחד כשיצאו ממצרים, אכלו מצה, לחם עוני, המוחין דאחוריים של המלכות, שהארתם מצומצמת מחמת חיסרון בחסדים. והוא לחם עוני. אמנם אלו המוחין הם של המלכות עצמה, שקיבלה מבינה ולא ע"י ז"א. וע"כ שבעה ימים של מצות הם תחתונים, המוחין דמלכות עצמה. ואחד במדבר, לחם מן

התורה, שנקרא חירות, נמצאת, ולמה הביאו חמץ?

עד) אלא בדומה למלך שהיה לו בן יחיד, ונחלה. יום אחד היה משתוקק לאכול. אמרו, יאכל בנו של המלך רפואה זו. וטרם שיאכל אותה, לא ימצא שום מאכל ומוזון אחר בבית. עשו כך. כיוון שאכל הרפואה ההיא אמר, מכאן והלאה יאכל כל מה שרוצה, ולא יוכל להזיק לו.

עה) כך, כשיצאו ישראל ממצרים, לא היו יודעים העיקר והסוד של האמונה. אמר הקב"ה, יטעמו ישראל רפואה. וכל עוד שיאכלו רפואה זו, לא יראה להם מאכל אחר, חמץ. כיוון שאכלו מצה, שהיא רפואה, לבוא ולדעת בסוד האמונה, שהיא מלכות, אמר הקב"ה, מכאן והלאה, ראוי להם חמץ, ויאכלו אותו, כי אינו יכול עוד להזיק להם. וביום השבועות, נמצא לחם העליון, של ז"א, רפואה גמורה.

עו) וע"כ מקריבים חמץ, היצה"ר, שישרף על המזבח ע"י הקרבנות שמקריבים על המזבח, ומקריבים שתי הלחם אחרים, ע"י תנופה, עימהם יחד. שתי לחם אחרים, פירוש, חוץ מן הקרבנות. והחמץ, היצה"ר, נשרף באש המזבח, ע"י הקרבנות, ואינו יכול לשלוט ולהזיק לישראל. ומשום זה ישראל הקדושים מתדבקים בהקב"ה ביום הזה ברפואה של התורה. ואם היו שומרים ישראל ב' מיני לחם אלו, מצה ולחם העליון של ז"א, לא היו באים בדין לעולם.

כי יש ב' מיני מוחין לנוקבא:

א. מזמן היותה ב' מאורות הגדולים, מטרם המיעוט, שאז הייתה בקומה אחת עם ז"א, ולא הייתה מקבלת ממנו, אלא שניהם מקבלים בשווה מאמא. שז"א היה מלביש קו ימין שלה, חסדים, והמלכות הייתה מלבשת קו שמאל שלה, חכמה בלי חסדים. שאז קטרגה הירח, מחמת שבלי חסדים אין החכמה יכולה להאיר, והייתה הארתה בצמצום גדול. ב. אח"כ נאמר לה, לכי ומעטי את

א. מצה, להרחיק הדינים, אבל עוד אין מהפכים אותם לרחמים, ב. לחם ביכורים והקרבנות, שמקריבים עליהם על המזבח, שע"י הקרבנות נשרף החמץ על המזבח ומתהפך לריח ניחוח, שרפואה זו היא רפואה גמורה, עד שהחמץ נעשה קדושה. כמ"ש, בלחם תנופה חמץ תאפינה. ואם היו שומרים ישראל ב' מיני לחם אלו, מצה ולחם העליון של ז"א, לא היו באים בדין לעולם, כי ע"י המצה והלחם תנופה והקרבנות נהפכו הדינים להיות קדושה ורחמים בכל מקום שהם.

עז יום ראש השנה הוא יום הדין, לאלו שלא לקחו מאכל הרפואה, מצות, מוחין דאחוריים, ועזבו את רפואת התורה, מוחין דפב"פ מז"א, הנקרא תורה, שע"י ב' רפואות אלו נתתן מאכל האחר, החמץ, ונתהפך לקדושה. כי ביום הזה של ראש השנה, חמץ עולה ומקטרג על האדם ומלשין עליו, והוא עומד ביום הזה להיות מקטרג על העולם, והקב"ה יושב בדין על הכל, ודן את העולם.

עח ומשום זה כשנתן הקב"ה תורה לישראל, נתן להם לטעום אותם מלחם עליון ההוא, ממוחין דפנים דז"א, ממקום ההוא, מן המלכות שמקבלת ממנו. מתוך הלחם ההוא, היו יודעים ומסתכלים בסודות התורה, ללכת בדרך הישר.

השמים, מן, שהיה ממוחין דז"א עצמו. וע"כ הקרבן של חג השבועות הוא ג"כ לחם מן השמים, כמו המן, אלא הם המוחין של המלכות, שקיבלה אותם מן השמים, ז"א, המוחין דפב"פ.

כי נאמר עליהם, ממושבותיכם תביאו לחם תנופה מן הארץ, המלכות. אלא שקיבלה אותם משמים, ז"א. ואינם מוחותיה עצמה, כמו מוחין דאחוריים. והקרבנותם על הלחם שבעת כבשים. כי הלחם, המוחין דפב"פ, הנמשכים בשבועות ע"י תנופת הלחם, הוא העיקר הנרצה. והקרבנות שמקריבים הם להשלים את הלחם. כי החמץ שיש במוחין דפנים מתהפך להיות קדושה ורחמים, ע"י הקרבת הקרבנות, שאש המזבח מהפך את החמץ, שהוא הדינים שבאו מחמת המיעוט, לריח ניחוח אישׁה לה'.

כמ"ש, ממושבותיכם תביאו לחם תנופה, שהכוונה היא על לחם מן הארץ הבא ממושבותיכם, ולא מן כמו שאכלו במדבר. שזוהו לחם שהחכימו בו ישראל, חכמה עליונה של התורה, להיותם המוחין דפנים, הבאים מז"א שנקרא תורה אל המלכות, וישראל שקיבלו המוחין הללו, זכו ג"כ לחכמה עליונה.

וזהו שמשיב לקושיא, כיוון שיום השבועות גדול מפסת, למה הותר החמץ בשבועות, והרי החמץ הם דינים ויצה"ר. שיש שני מיני רפואות:

ובמדבר אשר ראית

המלכות, האירה. ואז נכנעה מלכות הרשעה דס"א, והוציא הקב"ה את ישראל ללכת במדבר החזק, במקום והשליטה של ס"מ הרשע, שהוא שלו ממש, כדי לשבור תוקפו וכוחו ולכתת ראשו ולהכניעו שלא ישלוט. ואם לא חטאו ישראל, רצה הקב"ה להעבירו מן העולם. וע"כ העביר את ישראל בנחלתו וגורלו וחלקו ממש.

פד כיוון שחטאו כמה פעמים, נשך

פב ובמדבר אשר ראית, אשר נשאך ה' אלקיך, כאשר ישא איש את בנו. מהו ראית? אלא הקב"ה דיבר חזק לישראל במדבר, כמ"ש, במדבר הגדול והנורא נחש שרף ועקרב. ובמדבר, החזק מכל המדבריות שבעולם, הולך שם את ישראל.

פג משום שבשעה שיצאו ישראל ממצרים ונשלמו לשישים ריבוא, נתחזק המלכות הקדושה ונתעלה על הכל, והלבנה,

הקב"ה למעלה ונתגדל כבודו. ואין עבודת הקב"ה אלא מתוך החושך. ואין טוב אלא מתוך הרע. וכשהאדם נכנס לדרך רע ועוזב אותה, אז מתעלה הקב"ה בכבודו. וע"כ שלמות הכול הוא טוב ורע יחד, ולהסתלק אח"כ אל הטוב. ואין טוב אלא אותו שיוצא מתוך הרע. ובטוב הזה מתעלה כבודו של הקב"ה. וזהו עבודה שלמה.

פז ואנו עד עתה ישבנו שם כל ימות השנה, כדי להכניע צד ההוא במדבר. עתה שהגיע הזמן של עבודת הקודש של צד הקדוש, אנו חוזרים ליישוב, ששם הוא עבודת הקב"ה. ועוד, שעתה בראש השנה הגיע הזמן של נחש ההוא, לבקש דין מלפני הקב"ה. ושם במדבר הוא שולט, וע"כ יצאנו משם ובאנו ליישוב.

אותם הנחש, ואז נתקיים, הוא יְשׁוּפֶךָ ראש, שישראל היכו ראשו תחילה. ולא ידעו להישמר ממנו. ואח"כ הנחש היכה לאחרונה, ונפלו כולם במדבר ונתקיים הכתוב, ואתה תְּשׁוּפְנוּ עֵקֶב. וארבעים שנה הוכו על ידו, כנגד ארבעים מכות של ב"ד.

פה וע"כ כתוב, אשר ראית, כי בעינייהם היו רואים את בעל המדבר, שהולך אסור לפניהם, ולקחו נחלתו וגורלו. שכתוב, אז נבהלו אלופי אֲדוּם, שהם נחש שרף ועקרב. ואנו ג"כ נפרדנו מן היישוב אל המדבר החזק, לעסוק שם בתורה, כדי להכניע לצד ההוא.

פו ועוד, כי דברי תורה אינם מתיישבים אלא שם, כי אין אור אלא אותו היוצא מתוך החושך. כי כאשר צד הזה נכנע, מתעלה

תקעו בחודש שופר

הצדיקים, ואז נתעורר הדין.

צ ומדין הוא מתחזק הס"א ומקטרג, כדי שיתנו לו אלו הרשעים. משום שלכל תכלית הוא חוקר. ומכסה את הלבנה שלא תאיר. ולמה אינו מוסר את הרשעים בידי המקטרג? משום שאין חפצו של הקב"ה להאביד מעשה ידיו.

צא ובס"א נמצאת קליפה קשה, שאי אפשר לשברה, חוץ מהעצה שהקב"ה נתן לישראל, שכתוב, תקעו בחודש שופר בפֶּסֶח ליום חגנו. כדי לשבור כיסוי ההוא שנתכסה ממנו הלבנה, המלכות, ואינה מאירה.

צב וכשישראל מתעוררים למטה בתקיעת שופר, קול היוצא משופר, בוטש באוויר ובוקע רקיעים, עד שעולה לאבן החזק, הס"א, המכסה את הלבנה. כשהוא משגיח ומוצא התעוררות הרחמים, אז ס"א שעלה ועומד למעלה ומכסה את הלבנה, מתבלבל. אז עומד קול ההוא ומעביר את הדין מן המלכות. וכיוון שנתעורר הרחמים למטה במלכות, התעורר גם למעלה שופר

פח תקעו בחודש שופר בפֶּסֶח ליום חגנו. עתה הוא הזמן שיתעורר דין עליון חזק. וכשהוא מתעורר, הס"א מתחזק עימו. וכיוון שהס"א מתחזק, הוא עולה ומכסה את הלבנה, המלכות, ואינה מאירה אור, ומתמלאת מצד הדין. ואז כל העולם הוא בדין, העליונים והתחתונים. וכרוז יוצא בכל הרקיעים, התקינו כיסא הדין לאדון הכל, שהוא רוצה לדון.

פט וסוד יש כאן והאיר לנו במדבר: למה נתעורר דין העליון ביום הזה? אלא כל הסודות וכל הקדושות היקרות, כולם תלויים בשביעי, בהמלכות, ושביעי העליון הוא עולם העליון, הנקרא עוה"ב, בינה. וממנה מאירים כל הנרות וכל הקדושות וכל הברכות אל המלכות. וכשהגיע הזמן לחדש הברכות והקדושות שיאירו, צריך להשגיח בכל התיקון של העולמות כולם, כדי לחדש הברכות והקדושות. וכל התיקונים לקיים כל העולמות, עולים מן התחתונים, אם מעשיהם ישרים. ואם אינם ישרים, אז עומדת המלכות, שאינה מאירה עד שיפרידו הרשעים מן

ובתעוררות שלמטה של קול שופר, נתעורר ג"כ למעלה, שנמשכים המוחין דבינה לז"א, ומז"א למלכות. מוחין אלו הם התעוררות מלמעלה, קול שופר, ששופר העליון הוא בינה, וקול שלו הם המוחין דג' קווים הנמשכים ממנה, המכונים אש מים רוח.

צג) איך יכול הקול או התעוררות שלמטה, לעורר כנגדו למעלה? עולם התחתון, מלכות, עומד תמיד לקבל, ונקרא אבן טוב. ועולם העליון, בינה, נתן לו כמו שעומד: אם עומד בהארת הפנים מלמטה, אז כך מאירים לו מלמעלה,

אם עומד בעצבות, נותנים לו כנגדו דין. צד) כעין זה, עבדו את ה' בשמחה. כי שמחת האדם מושכת שמחה אחרת, העליונה. כך עולם התחתון, המלכות, כמו שמתעטרת, כך ממשיכה מלמעלה. משום זה מקדימים ישראל ומעוררים קול בשופר, שהוא כלול באש מים ורוח, קו האמצעי, הכלול מג' קווים, שנעשו אחד, ועולה למעלה. ומכה באבן טוב הזה, שממעט קו השמאל שלה, ונצטבעת באלו ג' גוונים לבן אדום ירוק, שהם ג' קווים הכלולים בקול. ואז כמו שהיא ראויה, כך היא ממשיכה מלמעלה.

צה) וכיוון שהמלכות נתתקנה בקול הזה מלמטה, יוצאים רחמים מלמעלה ושורים עליה, ונכללה ברחמים ממה ומלמעלה, אז נתערבב הס"א, ונחלש תוקפו, ואינו יכול לקטרג. ואבן הטוב, המלכות, עומד בהארת הפנים מכל הצדדים, בהארה שלמטה ובהארה שלמעלה.

צו) מתי עומדת בהארה שלמעלה? ביום הכיפורים. שביום הכיפורים הוא אבן טוב, המלכות, בהארה עליונה מתוך האור של עוה"ב, בינה. ואז מתקנים ישראל שער אחד, ושולחים אותו למדבר הזה החזק, שהוא שולט עליו.

עליון, בינה, ומוציא קול, המוחין דז"א, רחמים. ונפגשים קול בקול, רחמים ברחמים. כי בהתעוררות שלמטה נתעורר ג"כ למעלה. בראש השנה, התעוררות הראשון שביום ד' של מעשה בראשית, חוזר לעולם, שנוקבא נאחזת בקו שמאל בלי ימין. ואז נמשכת ממנה דינים לעולם. כי מחמת היותה חכמה בלי חסדים אינה יכולה להאיר. וזה נבחן, שהס"א מכסה אותה מכוח מעשי התחתונים, שאינם כשרים, שהם הרשעים הדבוקים בקו שמאל. וע"כ נאמר, אם אינם ישרים, אז עומדת המלכות, שאינה מאירה עד שיפרידו הרשעים מן הצדיקים. ותקיעת שופר היא העלאת מ"ן דמסך דחיריק, שעל ידו מתמעט כוח השמאל ומתיחד עם הימין. וזה קול שופר, הרומז על ז"א, שנקרא קול, קו האמצעי, הכלול מג' קווים, אש מים רוח. וע"כ נתבלבלה הס"א המכסה את המלכות בכוח קו שמאל, כי הקו שמאל נתמעט ואיבד הג"ר שלו, ומכ"ש הס"א ששואב כוחו ממנו. ואז ס"א שעלה ועומד למעלה ומכסה את הלבנה, מתבלבל, משום שהארתו סר ממנו. ואז עומד קול ההוא ומעביר את הדין מן המלכות, שמעביר דין השמאל, שאינו חפץ להתיחד עם הימין, ועתה נכנע ומקבל חסדים מימין ונתגלה הרחמים במלכות. וכיוון שנתעורר הרחמים למטה במלכות, התעורר גם למעלה שופר עליון, בינה, ומוציא קול, המוחין דז"א, רחמים. הבינה מתעוררת ומולידה המוחין דז"א, הנקרא קול, קו האמצעי, הממשיך המוחין דבינה, באופן ששלושה יוצאים מאחד, אחד זוכה בשלושתם ונמשכים אל המלכות.

ונפגשים קול בקול, רחמים ברחמים, כיוון שבהתעוררות שלמטה נתעורר ג"כ למעלה ולכן נפגשים הקול והרחמים מבינה עם קו האמצעי והרחמים, שיצא במלכות ע"י התעוררות שלמטה של קול שופר.

בב' נקודות נבדלת מלכות שמים [בתרין נקודין אתפרשת מלכו שמיא]

צו) ס"א הוא נקודה האמצעית של חלק

ממנה דינים קשים וחורבן. ב. אחר הכרעת קו אמצעי, שחכמה דשמאל נתלבשה בחסדים דימין, היא מאירה ועושה פירות, וכל המוחין נמשכים ממנה. אמנם יש הפרש גדול מבינה למלכות. כי

הבינה אצ"פ שנתמעטה מג"ר דג"ר ע"י קו האמצעי, מכל מקום היא ראויה עוד להמשכת החכמה, בבחינת שמאל בלי ימין, משום שבבינה עצמה אין דינים, רק הדינים מתעוררים ממנה. משא"כ המלכות, אחר שנתמעטה וירדה למטה מחוזה דז"א, כבר נפגמה ע"י מסך העומד בחוזה דז"א, ואינה ראויה עוד לחכמה, אלא רק לחסדים בלבד שהוא יישוב העולם. באופן, שבבינה שולטים ב' המצבים ביחד, וע"כ היא שורש בין לחורבן הנמשך ממצב הא', בין ליישוב עולם הנמשך ממצב הב'. משא"כ המלכות, אחר שבאה למצב הב', כבר אין מצב הא' שולט בה, וע"כ היא שורש ליישוב העולם בלבד ולא לחורבן.

אמנם כשהמלכות נתקנה בבחינת גן עדן, שנעשתה לגמרי כמו בינה, הנקראת עדן, שכל חוקי הגן העדן הוא כמו שהמלכות הוא בסוד העליון, בבינה נמצא אז, שגם נקודת הבינה מתלבשת במלכות, וזה השורש בין לחורבן ובין ליישוב. ונמצא משום זה, שיש במלכות ב' בחינות הנקודות: א. שלה עצמה, נקודה אמצעית ליישוב העולם בלבד.

ב. גן עדן שבה, נקודת הבינה שבה, נקודה אמצעית, שורש בין לחורבן וליישוב העולם.

וע"כ נאמר, בב' נקודות נבדלת מלכות שמים צד הקדושה. אחת שלה, אחר שנתקנה במצב הב'. ואחת שקיבלה מעוה"ב, מבינה, אחר שנתקנה בבחינת גן עדן. נקודה שלה העומדת תחתיה, שהיא ירושלים, היא אמצעית של כל הישוב, רק לחסדים, ואין בה שום שורש לחורבן. הנקודה המכוסה, שמלכות קיבלה מאמא עילאה, בעת שהיא גן עדן הארץ, נמצאת אז עומדת באמצע כל העולם לכל בחינותיו, של חורבן ושל יישוב.

שבעולם, ס"א שולט עליו. ונקודה האמצעית של חלק העולם המיושב, הוא צד הקדוש, המלכות. וע"כ עומדת ירושלים באמצע חלק העולם המיושב, במלכות.

צח) בב' נקודות נבדלת מלכות שמים צד הקדושה: אחת שלה, ואחת שקיבלה מעוה"ב, מבינה, שהיא נקודה עליונה מכוסה. וע"כ עומדת המלכות בב' נקודות: נקודה שלה עומדת תחתיה, שהיא ירושלים, היא אמצעית של כל הישוב. הנקודה המכוסה שקיבלה מאמא עילאה היא גן עדן הארץ, העומד באמצעית כל העולם לכל בחינותיו, של חורבן ושל יישוב, וכל צדדי העולם.

צט) וע"כ באמצע גן עדן עומדת נקודה אחת עליונה מכוסה וגנוזה שאינו ידועה. ועמוד אחד תקוע ממטה למעלה, תוך נקודה ההיא, ומשם נובעים מים, שנחלקים לד' צדדי העולם. נמצא, שיש ג' נקודות בעולם, העומדות זו על זו, כעין ג' נקודות שבתורה. יש ב' מצבים שבמלכות:

מצב א', בזמן שהייתה למעלה מחוזה דז"א, והייתה מלבשת קו שמאל דבינה, נקודת השורש שבבינה, חכמה בלי חסדים, שמשם נמשכים רק דינים וחורבן. מצב ב', אחר שנתמעטה וירדה תחת החוזה דז"א, ומקבלת החסדים מז"א, שאז מה שהייתה יבשה נעשתה ארץ שעושה פירות, שהוא יישוב העולם.

ונקודה אמצעית של כל הישוב, צד דקדושה היא. והס"א נאחזת במצב הא' של המלכות, בשמאל הממשיך דינים וחורבן ושממה. וס"א הוא נקודה האמצעית של חלק העולם החרב. ונמצא עתה, שהעולם נחלק בין המלכות וס"א. שהמלכות שולטת על חלק הישוב שבעולם העושה פירות, והס"א הנאחזת במצב הא', שולטת על חלק החורבן והשממה שבעולם. וע"כ נקראת המלכות נקודה אמצעית של יישוב העולם, והס"א נקראת נקודה אמצעית של עולם החרב. והנה גם בבינה יש אותם ב' מצבים: א. בעת שהייתה במצב של נקודת השורש, מטרם הכרעת קו האמצעי, נמשך

נובעים מים, אורות, שנחלקים לארבעה צדדי העולם, ג' קווים ומלכות המקבלת אותם.

נמצא, שיש ג' נקודות בעולם, העומדות זו על זו. נקודה שבגן עדן, שהיא שורש בין לחורבן בין לישוב. ותחתיה הנקודה א' של המלכות שמחזה ולמטה, שהיא שורש ליישוב בלבד. ותחתיה נקודה דס"א, שהיא שורש לחורבן בלבד.

כי יש בה ב' שורשים:
לחורבן, מבחינת צד שמאל, בלי ימין, וליישוב, מבחינת קו האמצעי המיוחד ב' הקווים שבה. נקודה האמצעית, יסוד, שם בית הקיבול, ומשם התולדות לתחתונים. וע"כ נאמר, באמצע גן עדן עומדת נקודה אחת עליונה מכוסה וגנוזה שאינו ידועה, היסוד. ועמוד אחד, האמצעי, תקוע ממטה למעלה, תוך נקודה ההיא, ומשם

ב' השעירים

לשרות בתוך ההיכל של עולם התחתון, להשגיח עליו בהארט הפנים, דין הוא, שלא ימצא לפניו אותו המלשין ולא בעלי הדין, בעת שמוציא כל הברכות ומאיר לכל, וכל חירות שהוא נמצא במלכות, וישראל מקבלים מאלו הברכות.

בראש השנה חוזרת המלכות למצב הא', שאז נמשך ממנה דינים וחורבן, שהס"א נאחזת בה בבחינת נקודה אמצעית של העולם החרב, ומקטרגת על העולם שרוצה לבטל הקו ימין לגמרי. ואז נתן הקב"ה עצה לתקוע בשופר, כדי לעורר מלמטה המסך דחיריק של קו האמצעי ולמעט הג"ר דקו שמאל, שבזה מתערבב הס"א, שכל כוחו מקו שמאל הוא, והעולם ניצל מדינים וחורבן.

אמנם אחר שנתבטל הג"ר דשמאל, יש לס"א אחיזה במקום החיסרון, וע"כ צריכים לתיקון ב', להעביר הס"א ממקום החיסרון, באופן שתיפרד לגמרי מן הקדושה. וזה נעשה ביום הכיפורים, שאז נותנים חלק לס"א בשעיר הזה ששולחים אל המדבר. ביום הכיפורים המלכות עולה לבינה, ומקבלת ממנה נקודה עילאה שהיא שורש בין לחורבן ובין ליישוב. שג"ר דשמאל חוזרים, ויש שם גם תיקון דקו אמצעי, הממשיך חכמה המלוכשת בחסדים. וע"כ מבחינה זו עושים ב' שעירים, שעיר אחד לה' ושעיר אחד לעזאזל אל המדבר. ששעיר הזה הוא המשכת ג"ר דשמאל, שממשיכים מנקודת הבינה, כדי להעביר הס"א ממקום

ק) השעיר שישראל משלחים לעזאזל למדבר, הוא לתת חלק לס"א להתעסק עימו. למה כאן ב' שעירים, אחד לה' ואחד לס"א? יתכן לשלוח שעיר של הס"א לעזאזל, אבל שעיר לה' למה?

קא) זה דומה למלך, שכעס על בנו וקרא למלשין, שעושה דין בבני אדם, כדי שיבוא לעשות דין בבנו. המלשין שמח ונכנס לבית המלך לאכול שם. כיוון שהביט בו בנו, אמר, ודאי לא בא המלשין הזה בבית אבי, אלא משום שהמלך כעס עלי. מה עשה, הלך ונתרצה עימו. כיוון שנתרצה עימו, ציווה המלך לעשות סעודה עליונה לו ולבנו. וציווה שלא ידע אותו מלשין בה.

אח"כ בא אותו מלשין, אמר המלך, עתה, אם זה ידע מסעודה העליונה, שתיקנתי לי ולבני, יתבלבל השלחן. מה עשה, קרא לממונה על הסעודה, אמר לו התיקן משהו ותשים לפניי ותשים לפני המלשין ההוא, כדי שיחשוב שסעד אצלי משלי, ולא ידע באותה סעודה היקרה, אשר לי ובני, ויטול אותו החלק וילך לו, ויפרד משמחת הסעודה שלנו. ואם לא עשה המלך כך, לא היה נפרד אותו מלשין מבית המלך.

קב) כך אמר הקב"ה לישראל, הזמינו ב' שעירים, אחד לי ואחד לאותו המלשין, הס"א, כדי שיחשוב שאכל מסעודה שלי, ולא ידע משמחת הסעודה האחרת שלנו, ויקח חלק ההוא וילך לדרכו, ויפרד מבית. כיוון שאמא עילאה, העוה"ב, בינה, באה

והעולמות כולם מתברכים, וכל שמחה וכל הארת פנים נמצאים שם, כמ"ש, לפני ה' תִּטְהָרוּ.

קד ונתן אהרון על שני השעירים גורלות, גורל אחד לה' וגורל אחד לעזאזל. זהו השמחה של המלשין, אשר הקב"ה מפיל גורל עימו, ומזמין אותו, שיקח השעיר לעזאזל, ואינו יודע שאש דולק, מפיל על ראשו ועל העם שלו. כמ"ש, כי גחלים אתה חותה על ראשו.

קה וע"כ כתוב, ויאמר המן אף לא הביאה אסתר המלכה עם המלך, אשר עשתה כי אם אותי. וכתוב, ויצא המן ביום ההוא שמח וטוב לב, באותו החלק שקיבל, והלך לו. ואח"כ, כשבא המלך העליון לבית המלכה, המלכה מבקשת עליה ועל בניה ועל העם, מן המלך.

קו ואפילו בזמן שישראל בגלות, ומתפללים תפילות בכל יום, המלכות עולה ביום הכיפורים לפני המלך, ומבקשת על בניה. ואז נגזר כל אלו הנקמות, שעתידי הקב"ה לעשות לאדם, ונגזר איך עתיד המלשין הזה לעבור מן העולם. כמ"ש, בילע המוות לבצח.

קז כי בזמן הגלות כתוב, כי נמכרנו אני ועמי. וכתוב, כי אין הצר שונה בנזק המלך. כמ"ש, והכריתו את שמנו מן הארץ ומה תעשה לשמך הגדול. כי שם הגדול לא יימצא בקיומו. וזה הוא נזק המלך.

קח ואז, המן, הס"א, נבעת מלפני המלך והמלכה, ואז כל הארת הפנים וכל שמחה נמצא, וישראל יוצאים לחירות ביום ההוא, יום הכיפורים. אז מיום ההוא והלאה, חירות ושמחה בגלוי שולטות עליהם, אז רוצה לשמוח עימהם. מכאן ולהלאה, כמו שנותנים לו, לס"א, חלק כדי שייפרד מישראל, כך נותנים לשאר העמים חלק, שייפרדו למטה מישראל.

קט מהו סוד הקרבן, להקריב שעיר ולא דבר אחר? ולמה בראש חודש מקריבים שעיר, וביום הכיפורים ג"כ שעיר?

החיסרון. ששולחים אותו אל המדבר, מקום החורבן, כמו שנמשך משמאל. ונמצא שהקדושה בעצמה נותנת חלק לס"א. אבל הוא לרעתה, כדי להעבירה מקדושה, ולתת מוחין הגדולים דחכמה וחסדים יחדיו לישראל. וע"כ בראש השנה צריכים לבלבל את השטן, לבטל ג"ר דשמאל, שבוה מתערבב השטן, ואובד שליטתו. וביום הכיפורים צריכים לנהוג עם השטן בנחת ולעשות לו נ"ר עם השעיר לעזאזל שמקריבים לו, ששוב ממשכים ג"ר, שנתבטלו בראש השנה, שבוה קונה הס"א שליטה ויש לו נ"ר. אמנם הוא לרעתו.

ושנאמר, הזמינו שתי שעירים אחד לי ואחד לאותו מלשין, ס"א, כדי שיחשוב שאכל מסעודה שלי, ולא ידע משמחת הסעודה האחרת שלנו, ויקח חלק ההוא, ג"ר דשמאל, ששולחים למדבר, למקום החורבן להחזירו לשליטתו, לנקודה האמצעית של העולם החרב, וילך לדרכו, למקום החורבן ושיממון, וייפרד מביתי, שע"י זה הוא נפרד מן הקדושה, שאין לו עוד מקום חיסרון להיאחו שם. וכתוב, כיוון שאמא עילאה, עולה"ב, בינה, באה לשרות בתוך ההיכל של עולם התחתון, כי ביום הכיפורים מלכות מלבישה הבינה, הנקודה האמצעית לכל העולם, בין לחורבן ובין ליישוב. דין הוא, שלא ימצא לפניו אותו המלשין, שמשלימים החיסרון דקדושה, ואין מקום לס"א להיאחו במקום החיסרון, ולא נמצאים שם בעלי הדין, כי אין פחד עוד מהדינים שג"ר דשמאל גורם, כיוון ששולחים את השעיר אל החורבן והשיממון, והקדושה הוא רק במקום הישוב, ונפרד הס"א מן הקדושה, ואז משפעת אימא עילאה, מבחינת מה שהיא גם נקודה האמצעית של יישוב העולם, שבוה מאירה לכל, להכמה וחסדים ביחד. וכל חירות ההוא נמצא במלכות, וישראל מקבלים מאלו הברכות.

קט כי כשעולה"ב, בינה, נכנס אל ההיכל של עולם התחתון, מלכות, ונמצא עולם התחתון שמח עם בניו בסעודה העליונה, הנמשכת מבינה, אז הבינה מברכת השלחן,

קיב למה נקרא כיפור? משום שמנקה כל טומאה ומעביר אותה מלפניו ביום הזה. ע"כ יום כיפור הוא, יום של ניקיון. וכך אנו קוראים אותו. כתוב, כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם. כי היום הזה, היה צריך לומר. מהו, כי ביום הזה? משום שנטהר מקדש של מעלה, המלכות, והוא. ע"כ כתוב, כי ביום הזה יכפר עליכם, שפירושו, יכפר וינקה תחילה ביום הזה, המלכות, כדי שיטהר ויכפר אח"כ עליכם.

קיג יכפר ביום הזה, שהוא מלכות, וינקה אותו תחילה, וכל זה הוא עליכם, בשבילכם, שצריכים לנקותו ולטהרו תחילה. מי יכפר? עולם העליון, בינה, המאיר ומנקה הכל. וע"כ כל צדדים הרעים, הנקראים מצולות ים, נעברים. וכמו שאלו מצולות ים תלויות, אף כך תלויות השערות של השעיר, הצד של הס"א, והשערות אינן חלקות אלא קשות, הרומזות על דינים.

קיד וכיפר על הקודש מטומאות בני ישראל ומפשעיהם לכל חטואתם. שלא יוכל המקטרג לשלוט עליהם. וע"כ ביום כיפור, הקינוח כל העוונות וניקיון שלהם, צריכים ישראל לטהר עצמם וללכת יחפי רגליים כמלאכים העליונים.

חמישה עינויים הם ביום הכיפורים: אכילה, שתייה, רחיצה, סיכה, נעילת הסנדל, תשמיש המיטה. כדי להיעזר מחמש צדדים העליונים, חג"ת נ"ה, שיום הכיפורים, בינה, הוציא אותם, והם שערים שלה.

קטו ואם חושבים שתייה לעינוי מיוחד, הרי יש שישה עינויים, משום ששתייה הוא מצד יצחק, גבורה, ואכילה מצד אברהם, חסד. וע"כ הם שניים. אע"פ ששתייה בכלל אכילה, הם שישה. ועינוי האחרון, תשמיש המיטה הוא, ונמצא במדרגה השישית, היסוד, וכנגדו אנו עושים עינוי הזה.

קיז אלא צריך רק שעיר, והוא ידוע לכל בעלי כשפים, שכל מעשיהם במה שלא מתחבר בנקבה. וע"כ שעיר, כשעוד לא נתחבר בנקבה, בצדדים שלו, של הס"א. משום, שהוא אל אחר מסורס ולא עושה פירות. אבל עז, הוא כשכבר נתחבר בנקבה ועושה פירות. ע"כ אינו בחלק הס"א. ומשום שהס"א הוא מלך, כמ"ש מלך זקן וכסיל, נותנים לו בשביל כבודו שעיר, שלא נתחבר בנקבה, ולא נתן כוחו לאחר. שהוא מינו. וזה נודע לכל אלו המכשפים, שמשתמשים במעשים אלו. ומשום זה שורים על השעיר שהוא כל חטואתם.

קיא אע"פ שהשעיר הוא חלק לס"א, בצד הטומאה כל הבחינות שיותר למטה הם טמאים יותר, וכל מה שיורדות מדרגות התחתונות, כך הטומאה שלהם יותר. ומשום זה, בעז חלקם של הס"א יותר, משום שהשערות שלו תלויות למטה יותר מבהמה אחרת, כמו שהדין שלהם תלוי למטה בטומאה. אבל מלכות הרשעה האחרת הזו, המלך של כל הס"א, הטומאה שלו ברורה וזכה יותר, ואינו בטומאה שלמה כאלו התחתונים. וע"כ נותנים לו שעיר, שהשערות שלו אינן תלויות למטה ואינו חלק. אינו חלק, משום הטומאה שלו. ואינן תלויות למטה, כדי שלא יתחזק בו הטומאה, כאלו מדרגות הס"א שלמטה. וע"כ הוא ודאי שעיר, ולא דבר אחר.

העז, ששערותיו תלויות למטה, מורה על ג"ר דשמאל, הנמשכים ממעלה למטה, שזהו טומאה חמורה. ושעיר, שיש בו שערות, אבל אינן נמשכות למטה, מורה על טומאה קלושה מבחינת ו"ק דשמאל, שנמשכות מעט אבל לא למטה. וכיוון ששעיר לעזאזל נשלח למלך של הס"א, שטומאתו מו"ק דשמאל, ע"כ נשלח לו שעיר ולא עז.

ובעשור לחודש השביעי

קטז כתוב, ובעשור לחודש השביעי הזה. וכתוב, אך בעשור לחודש השביעי

אחד לה' ושעיר אחד לעזאזל. ואח"כ מקבלת מאמא מוחין השלמים דפנים, ג"ר. ואלו המוחין השלמים דפנים, הם מדרגת מאה של המלכות ביום ההוא. ואלו המוחין שמקבלת בנקודה דבינה, הם בחינת מוחין דו"ק, להיותם מבחינת קו שמאל דאמא בלבד. וע"כ נצטוונו בחמישה עינויים הנוהגים בקו שמאל דאמא, מטרם ביאת קו אמצעי לייחד הקווים.

ואלו המוחין דו"ק הם שבעים, שמורה שחסר ג"ר דפנים. ואלו המוחין הם שלמות הנפש. וע"כ כתוב, והנפש אשר לא תעונה. כי החכמה דשמאל מתגלה רק במלכות, ואור המלכות הוא אור הנפש. קיום הנפשות הוא בבחינת שבעים, ששלמות הנפש הוא דווקא מהמוחין של המלכות, שהם בבחינת שבעים, שהיא מקבלת ע"י ה' עינויים. כי המוחין שהם המאה, הג"ר דפנים, אין שם עוד שבעים, החכמה דשמאל.

קיט ונפשות הילדים, שלא השלימו לשבעים שנה, אין המלכות שולטת בהם? ודאי שולטת בהם, כי מוחין דו"ק אלו פנים קטנות, הילדים. אבל לא בשלמות, כמי שזכה לימים רבים למצוות התורה. ועכ"ז בכולם הולכים השבעים שנה, הן בילדים והן בזקנים. כמ"ש, אחד המרבה ואחד הממעיט. אחד, הוא הייחוד של ע' שנים: של מי שמרבה, הזקן, ושל מי שממעיט, הילד. השבעים שנה, שמלכות מקבלת ביום כיפור מאמא, בה' עינויים, היא מקבלת בעת שיש לה גם מוחין דפנים שהם מאה, עשר פעם עשר. וע"כ גם המוחין דשמאל, שמקבלת עינוי נפש, הם נעשים אורות מרובים ע' שנה. והמוחין דשמאל, שהילדים מקבלים, שהם בחינת פנים קטנות, שמאל בלי ימין, הנמשכים ממצב הא' של הנוקבא, שהמוחין אלו אינם מאירים אלא מעט מאוד. ומלכות ודאי שולטת בהם, אבל לא בשלמות, כמי שזכה לימים רבים למצוות התורה, כי מי שזכה למצוות התורה, קו האמצעי, הנקרא תורה, מאירים בו אפילו המוחין דשמאל בבחינה מתוקנת. וע"כ זכה

הזה. בעשירי היה צריך לומר, מהו, בעשור? אלא שביום הזה כל מדרגות עליונות באות אלו על אלו, שנמשכות ע"ס שיש בהן ג"ר מאמא, לשרות על הלבנה, המלכות, ולהאיר לה. וכשכולן עולות למאה, כי עשר פעמים עשר הם מאה, יש לה ג"ר, אז המלכות היא אחד עם אמא, ונקראות שתיהן יום הכיפורים. וע"כ נאמר, בעשור, משום שעשירי מורה על המלכות לבדה, ספירה עשירית. אבל עשור מורה על כל ע"ס ביחד, שכולם באות מאמא, כדי לעשר לכל ספירה ולהאיר בסוד עשר, שכולל גם ג"ר.

קיו בעשור מורה על עשר, אבל למה עולה למאה? הרי משמע שעולה לשבעים, שכתוב, בעשור לחודש השביעי?

קיה ב' עניינים יש כאן:

א. כי הלבנה, מלכות, נקראת חודש השביעי, ומשום זה נקרא חודש השביעי עשור, שכתוב, ובעשור לחודש השביעי, משום שמאירים לה עשרה פעמים, ע"ס, ועשר פעם עשר הוא מאה.
ב. אשר בעשור מורה, להכפיל פי עשר את השביעי, ודאי הוא שעולה לשבעים ביום ההוא, באופן שהיא במדרגת שבעים ובמדרגת מאה.

היא במדרגת מאה, להשלים אותה בג"ר ולהאיר לה. והיא במדרגת שבעים, כי ביום הזה לוקחת המלכות לכל עם ישראל לדון אותם, וכולם עומדים בנשמה יותר מבגוף, כי ביום הזה עינוי הנפש הוא ולא הגוף, כמ"ש, ועיניתם את נפשותיכם, כי כל הנפש אשר לא תעונה בעצם היום הזה ונכרתה מעמיה. שיום ההוא לוקח לכל הנפשות והם ברשותו. ואם לא הייתה עומדת במדרגת שבעים, לא היה לה רשות בנפשות, כי קיום הנפשות הוא במדרגת שבעים, כמ"ש, ימי שנותינו בהם שבעים שנה.

ביום הכיפורים המלכות עולה לאמא, ומקבלת ממנה תחילה הנקודה שלה, שהיא שורש בין לעולם החרב ובין ישוב העולם. שמבחינה זו אנו עושים התיקון של שעיר

הכוונה היא להארת החכמה. החודש שלכם הוא בסדר הא"ב, כסדר האותיות אביב, כי ניסן נקרא חודש האביב, שהוא אב"ג. כי אותיות "ב' של אביב הם ג', כי יוד במספר קטן הוא א'. ונמצא אותיות אביב הן אב"ג. אבל חודש השביעי שלי הוא, ע"כ מתחיל שמו מסוף האותיות של א"ב, תשרי. אתם, בסדר ישר אב"ג, ממטה למעלה, שהאותיות עולות בחשבון, תחילה א' אח"כ ב'. ואני, בסדר למפרע, תשרי, ממעלה למטה, שהאותיות יורדות בחשבון, תחילה ת', אח"כ יורד לש', ואח"כ לר'.

פרצוף המלכות נקראת שנה, שבו י"ב חודש. שישה חודשים הם מחזה ולמעלה, חג"ת נה"י, שמתשרי עד אדר. ושישה חודשים מחזה שלה ולמטה, הם חג"ת נה"י, שמניסן עד אלול. ואע"פ שמחזה ולמעלה חג"ת, ומחזה ולמטה נה"י, אמנם כלולים הם זה מזה. וע"כ יש חג"ת נה"י למעלה, וכן למטה. מלכות מחזה שלה ולמעלה היא בחינת בינה, ושם היא בכיסוי. ומלכות מחזה ולמטה נחשבת לבחינת עצמה, ושם היא בגילוי. ושכתוב, שלכם הוא, בגילוי, פירוש, שחודש ניסן מחזה ולמטה, בגילוי, שהאורות מתגלים. אבל החודש השביעי שלי הוא, וע"כ הוא בכפסה ולא בגילוי, כי חודש תשרי מחזה ולמעלה, ששם בחינת בינה, בכיסוי עד חודש אדר. אלא כיוון שכיסוי מתחיל בתשרי, ע"כ מזכיר רק תשרי. וכן הגילוי של חודש ניסן נמשך עד אלול. אלא כיוון שבו תחילת הגילוי מזכיר הכתוב רק ניסן. וע"כ נקרא ראשון לחודשי השנה, ראשון לאורות מגולים. כמו בט"ו (15) בתשרי, משום שבו מתחיל הגילוי.

כשהאותיות כסדרן מורה על גילוי האורות, שכל פעם האורות מתרבים. וכשהאותיות למפרע, כמו תשרי, מורה כיסוי האורות, שהולכים ומתמעטים בחשבון. וכמו שהוא בכללותו כן הוא בפרטות, בכל חודש וחודש מ"ב חודשים, אשר חצי החודש הראשון הוא למעלה מחזה, והאורות מכוסים,

לימים רבים. וזה שמרמוז, אחד המרבה ואחד הממעיט. שהמוחין דחכמה דשמאל הם אחד, שבהם ב' בחינות:

א. אחד המרבה, זקן, המשמש במוחין דשמאל אלו, כמו המלכות ביום הכיפורים, שההארה מרובה.

ב. אחד הממעיט, ילד, פנים קטנות, שאין לו מוחין דפנים, אלא רק מוחין דשמאל האלו לבד, שההארה מועטת מאוד.

קכ וע"כ ביום הכיפורים עוברת המלכות בכל אלו השבעים, המוחין דשמאל, ונשלם מדרגה דחכמה בכל הספירות. שכל ספירה מז"ס קנתה ג"ר ונעשים ע"ס. אלא שאין שם ג"ר הכוללים, וע"כ הם ע'. וכל הנשמות עולות לפניו ודן אותם בדיון, כי המוחין דע' שנה הם דין, והקב"ה מרחם על ישראל ביום הזה, ומשפיע להם המוחין מבחינת מאה. מי שלא העביר הלכלוך מרוחו לנקות אותו, כשתפילתו עולה ביום ההוא, היא טובעת במקום שנקרא רפש וטיט, ס"מ ולילית, והוא מצולות ים. ואין תפילתו עולה להתעטר בראש המלך.

קכא ביום הזה אין אדם צריך לגלות חטאיו לפני אחר. משום שהרבה מקטרגים הם, הלוקחים מילה זו שגילה, ומעלים אותה למעלה, ומעידים על מילה ההוא. ומה אם הכתוב אומר, משוכבת חיקך שמור פתחי פיך. כש"כ אלו המקטרגים ההולכים אחריו ומעיינים איך לקטרג עליו ולהעיד עליו. כש"כ שהוא מחוצף כלפי כל, שאינו בוש לגלות חטאיו, והוא חילול השם של הקב"ה. וע"כ כתוב, אל תיתן את פיך לַחַטֵּיא את בשרך.

קכב החודש הזה לכם ראש חודשים. כל הזמנים והחודשים של הקב"ה, ולמה אומר החודש הזה לכם? אלא החודש הזה לכם, פירוש, שלי הוא, אבל אני מסרתי אותו לכם. שלכם הוא בגילוי, שהאורות מגולים בו לישראל. אבל החודש השביעי שלי הוא, וע"כ הוא בכפסה ולא בגילוי, כמ"ש, בכפסה ליום חגנו. וכל עניין כיסוי וגילוי האורות,

לכם. כיוון שמגיע יום ט"ו לחודש, נקודת החזרה, או מתגלה. כי מחזה ולמטה, הן כללות השנה, ניסן, והן בכל חודש יום ה"ט, כבר נחשב למלכות עצמה והאורות מתגלים.

הכל מגיע להתחדשות הלבנה, שכל האורות שהיו מכוסים מחזה ולמעלה, באים מחזה ולמטה בהתחדשות הלבנה, מלכות, כי מחזה ולמטה כבר הוא בחינת הלבנה עצמה, ולא בינה. וע"כ הלבנה נשלמת והאירה מאמא עילאה, מבינה, ועומדת להאיר למטה מן האורות שלמעלה. וע"כ נקרא יום ט"ו לחודש בשם ראשון, כמ"ש, ולקחתם לכם ביום הראשון. כי עד עתה, עד יום ט"ו, עמדו כל הספירות בסוד עולם העליון, בינה. מכאן, מיום ט"ו, יורדים הספירות לעולם התחתון, המלכות, וע"כ האורות מתגלים. וכיוון שיום ט"ו הוא הראשון לאורות המגולים, ע"כ נקרא ראשון.

קכה מיום העליון, מבינה, היו אלו ימים הראשונים, שמקודם ט"ו לחודש, הם עולם העליון, בינה. מי דן דין העולם בראש השנה, שהרי דין אינו נמצא בעוה"ז, אלא מדין עולם התחתון, שזה אלקי כל הארץ יקרא? כי אם דין העולם היה נידון למעלה, בבינה, א"כ לא הייתה הבינה נקראת עולם החירות, עולם שבו האורות של כל העולמות, עולם שבו כל החיים, עולם של כל החירות. וכיוון שהבינה נקראת בכל השמות האלו, אין לומר שיש בה דין לרון העולם. ולא, שהוא מדינו של יצחק, הקו שמאל של הבינה, כי אם היה מעורר דין לעוה"ז, לא היו יכולים כל העולם לסבול. כי אש חזק העליון הזה של קו שמאל דבינה, אין מי שיוכל לסבול, חוץ מאש שלמטה, מלכות, אש הסובלת אש.

הקו שמאל דבינה, יצחק, להיותו במקום ג"ר, נמצא כל התעוררותו שלו נבחן להמשכת החכמה ממעלה למטה, שהוא דין קשה מאוד. שהעולם לא היה יכול לסבול. משא"כ המלכות, שאע"פ שגם היא נמשכת

ומט"ו יום ולהלאה הוא למטה מחזה, והאורות מתגלים.

קכג החודש השביעי שלי. בתחילת החודש אני במכוסה, בעשור לחודש אני במכוסה, משום שאני בחמישה ימים הראשונים של החודש, ובחמישה ימים האחרים, ובחמישה ימים השלישים. בתחילת החודש אני הוא משום שהוא ה' ימים הראשונים, בעשור לחודש אני הוא, משום שהוא ה' ימים האחרים, בט"ו לחודש אני הוא, משום שהוא חמישה השלישים.

החודש נחלק ג"כ לשניים על החזה, כמו י"ב חודשי השנה. ויש בו ג' קווים למעלה מחזה, שהם בינה, והם מכוסים עד החזה. וג' קווים מחזה ולמטה, הם בחינת המלכות עצמה, והם מגולים. וכיוון שהקווים נמשכים מבינה, שכוללת חמישה ספירות חג"ת נ"ה, ע"כ יש בכל קו ה' ספירות.

בתחילת החודש אני במכוסה, ואינו שלכם בגילוי, משום שהם ה' ימים חג"ת נ"ה מקו ימין שלמעלה מחזה. בעשור לחודש אני במכוסה ואינה שלכם בגילוי, ובחמישה ימים האחרים, משום שהם ה' ימים חג"ת נ"ה השניים, קו שמאל שלמעלה מחזה, ובט"ו לחודש. כלומר, עד ט"ו לחודש אני הוא בכיסוי ואינו שלכם בגילוי, שבחמישה ימים השלישיים, משום שהם ה' ימים חג"ת נ"ה השלישים, קו האמצעי שלמעלה מחזה. וע"כ עד ט"ו בחודש האורות מכוסים ואינו שלכם. אבל מט"ו ולמעלה מתגלים האורות, כי ט"ו הן נקודת החזה, שמשם מתחיל גילוי האורות.

קכד מהו הטעם שהוא מכוסה עד ט"ו לחודש? משום שכל החודש הזה הוא מעולם עליון, מבינה, כי שישה חודשים הראשונים הם מבינה. ועולם העליון הוא בסוד חמש בכל זמן וזמן. כלומר, בכל קו וקו יש בו חמש ספירות חג"ת נ"ה. ומשום זה חודש הזה הוא במכוסה ולא בגילוי, כי עולם העליון הוא במכוסה, וכל דבריו במכוסה. וחודש הזה הוא של הקב"ה בלבדו, ואינו

דנוקבא. ונקראת או ב"ד של מטה. ב. כשמקבלת מנקודת השורוק, שעולה ומלבישה את הקו שמאל של בינה. שאז היא בחכמה בלי חסדים, משיגה נשמה דקטנות. ודינים אלו נקראים דינים דכורא. ונקראת או ב"ד של מעלה, מטעם שדינים אלו נמשכים מג"ר, מנשמה דקטנות.

מלכות נקראת שבע. וע"כ נר"ן שלה הם ג"פ שבע:

במצב הא' דקטנות, שיש לה רק נ"ר דקטנות, יש בה ב"פ שבע, שהם י"ד (14). במצב הב' דקטנות, שיש לה גם נשמה, יש בה ג"פ שבע, שהם כ"א (21).

ב"ד של מטה הנמשך ממצב הא' של הקטנות דמלכות, אינם מענישים עד י"ג שנה ויום אחד. כי יום אחד בשנה נחשב שנה. ויש שם ב' פעמים שבע, שהם י"ד, כעין ב"ד של מטה, נ"ר דקטנות שבמלכות. אבל ב"ד של מעלה, הנשמה דקטנות, אינם מענישים עד כ' שנה ויום אחד. שיום אחד בשנה נחשב שנה, ויש שם ג"פ שבע, שהם כ"א.

כמו שעוה"ז שלנו, עולם התחתון של כל העולמות, כך כל הדינים שלו הם מעולם התחתון, שהעולם שלנו יכול לקבל ממלכות ולא מבינה. ודינים שלה נקראים דין עליון, ביחס עוה"ז התחתון שלנו. וכלפי עוה"ז שלנו, הדין של ראש השנה, אע"פ שבא ממלכות, נחשב כדין עליון הבא מבינה. כי הוא מחמת הלבשת המלכות את קו השמאל של הבינה, שהוא דינים דכורא ובהינת נשמה דקטנות של המלכות. וע"כ נחשב כלפינו לבהינת בינה. כי המלכות עולה אז לבינה. ונחשבת אז המלכות בינה ממש כלפינו אנו. ובוה מבואר, שכיוון שיום א' של ראש השנה הוא בינה, מאין יש דינים שם? כי הדינים הם ממלכות שעלתה לבינה, שהוא לנו בינה ממש.

ב"ד שלמטה בארץ, אינם גוזרים דין על האדם עד י"ג שנה, שהוא מצב הא' של קטנות המלכות, נ"ר דקטנות, ב"פ שבע, י"ד, י"ג ויום אחד. משום שעוזבים שבע

מקו שמאל דבינה, אש חזקה, עכ"ז כיוון שהיא בהינת אור נקבה, המאירה רק ממה שמעלה, אין הדין שבה קשה כל כך, והעולם יכול לסובלו.

ונמצא, שהאש של קו שמאל דבינה, אינו נתעורר אלא למלכות, שהיא אש שלמטה, והמלכות יכולה לסובלו, משום שהיא אור נקבה. כי כמ"ש, אש חזק העליון הוה של קו שמאל דבינה, אין מי שיוכל לסובלו, חוץ מאש שלמטה, מלכות, אש הסובלת אש. כי הוא מתהפך בה להארת הנקבה, המאירה רק ממה שמעלה, שזה אינו קשה כל כך, והעולם יכול לסובלו. וכיוון שראש השנה היא מחוזה ולמעלה, בינה, דין קשה: מי דן את העולם? כי בינה עצמה הוא עולם החירות, והקו שמאל שלה, אם יתעורר לבדו, לא היה העולם יכול לסבול.

קכו אלא כמו שעוה"ז שלנו, עולם התחתון של כל העולמות, כך כל הדינים שלו הם מעולם התחתון, המלכות שבאצילות, הנקרא אלקים שופט. ודינים שלה נקראים דין עליון, ביחס עוה"ז התחתון שלנו. וע"כ נבחנו כלפינו כמו דינים דבינה. ומשום שהיא מדרגה השביעית של ז"א, אינו גוזר גזרה על האדם, אלא מעשרים שנה ולמעלה.

קכז אם היא שביעית, למה היא דנה את האדם מעשרים שנה ומעלה?

קכח ב"ד שלמטה בארץ, אינם גוזרים דין על האדם עד י"ג שנה. משום שעוזבים שבע שנים לשביעי, אשר אלקי כל הארץ יקרא. ואין רשות לאדם באלו שבע. ואלו שבע אינם שורים, אלא על י"ג שלמטה, שהם כיסא אליו. ומשום זה, כל הגזרות וכל הדינים שלמטה, הם מאלו שבע שלמטה, הכלל של עשרים שנה.

בכל מצב של המלכות שיש בו דין, היא נקראת ב"ד. ויש בה ב' מצבים של קטנות, שהם דינים:

א. כשמקבלת מנקודת החולם, שאז יש בה נ"ר דקטנות. ודינים אלו הם דינים

הדינים הנמשכים לבני אדם שלמטה הם מאלו שבע שלמטה, שהם ב"ד של מעלה. כלומר, שבע השלישי של המלכות, עולם התחתון, הנשמה דקטנות של המלכות, הם הכלל של עשרים שנה, ששבע השלישי כולל בהכרח גם ב"פ שבע של נ"ר, וכולל עשרים שנה. שב"ד של מעלה, הנשמה דקטנות המלכות, מענישים אז.

קכט) הדין של העולם בראש השנה, ע"י מדרגת הנשמה דקטנות המלכות, שבע השלישי, שהיא ממש עומדת בדין על בניה בעוה"ז, כדי להיטהר אל עולם העליון, כדי לקבל המוחין דגדלות מבינה, משום שאין לה עזרה לעלות ולהיטהר, אלא מתוך התחתונים, שישובו בתשובה ויעלו מ"ן.

שנים לשביעי, אשר אלקי כל ה ארץ יקרא. כי ב"ד שלמטה אין להם אחיזה אלא בב"פ שבע של נ"ר דקטנות. ושבע השלישי של נשמה דקטנות המה עוזבים בשביל המלכות, הנקראת אלקי כל הארץ, ואין רשות לאדם באלו שבע, כי אין רשות לאדם להתאחו בדינים של שבע השלישי, משום שנמשכים מעליית המלכות לבינה, ואין אדם משיג ושולט שם.

וע"כ נאמר, אלו שבע אינם שורים, אלא על י"ג שלמטה, שהם כיסא אליו. שבע השלישי, הם נשמה דקטנות, אי אפשר שיתגלו זולת אחר שכבר המלכות השיגה י"ג שנים מנ"ר דקטנות, הנחשבים לכיסא לשבע השלישי, ומשום זה, כל הגזרות וכל

ד' מינים

כמ"ש, צדיק כתמר יפרח. כאן נכללה אישה בבעלה בלי פירוד. כי כתוב, פרי עץ הדר כפות תמרים. ולא, וכפות תמרים, שהו' תפסיק בין פרי עץ הדר אל כפות תמרים, להורות שהם כפותים יחד. כי יסוד ומלכות הם יחד.

וענף עץ עבות, הם שלושה, ג' קווים, חג"ת. כי העלים שלו הם שלושה, זה בצד ימין, וזה בצד שמאל, ואחד באמצע השולט עליהם. כי קו האמצעי מיוחד הימין והשמאל להיות אחד.

וערבי נחל, הם שניים, נ"ה, שאין להם ריח וטעם, כשוקיים בבני אדם.

לולב, יסוד, לוקח וכולל כולם, בדומה לחוט השדרה בגוף. ומה שיוצא לחוץ מהמינים טפח למעלה, כך צריך להיות, כדי להשלים ולהוציא כל המדרגות ולשמש כראוי. כי היסוד עולה דרך חוט השדרה ומוציא טיפת הזרע מן מוח הדעת שבראש. וע"ז רומז הלולב, שעולה ויוצא טפח מלמעלה מהדסים והערבות, שהם חג"ת נ"ה, שטפח זה מורה הדעת שבראש. ולולב, היסוד, מגיע עד שם.

קלג) במינים אלו, שכנגד חג"ת נהי"מ,

קל) כשישראל הם בט"ו יום בחודש השביעי, אז הקב"ה לוקח את בניו, לפרוש כנפיו עליהם ולשמוח עימהם. וע"כ כתוב, וְלִקְחָתֶם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר. פרי זה האילן, הנקרא עץ פרי, המלכות, שנמצא בו פירות. עץ הדר, כמ"ש, הוד והדר לפניו. הדר הוא צדיק, יסוד. פרי עץ הדר, הוא המלכות המושפעת מן היסוד, הדר.

קלא) למה היסוד נקרא הדר? הרי הוא מקום מכוסה, שאין לו גילוי, וצריך להתכסות תמיד, ואין הדר אלא מי שמתגלה ונראה? אע"פ שהוא מכוסה, הוא הידורו של כל הגוף. ולא נמצא הידור לגוף אלא בו. כי מי שאין לו מדרגה היא, אין בו הידור לבוא בין אנשים. הקול אין עימו בדיבורו, כי הידורו של הקול נפסק ממנו. וְהָדָר וְקָן אֵין לוֹ. הרי, אע"פ שמדרגה היא נסתרת, עכ"ז כל הידורו של הגוף בה תלויה. ומתכסה ומתגלה בהידורו של הגוף. וע"כ הוא עץ הדר, עץ שכל הידורו של הגוף בו תלוי, וזהו עץ עושה פרי. אבל המלכות נקראת עץ פרי.

קלב) כפות תמרים, הוא יסוד, צדיק.

כך יש למטה. כי העולמות נחתמו זה מזה, והשורשים הם למעלה, שאין דבר בעולמות תחתונים, שלא ימצא שורשו בעולמות העליונים. וע"כ שורשם של ד' המינים הם חג"ת נהי"מ שבאצילות, שצריכים ישראל להתאחד בסוד זה של האמונה לפני הקב"ה.

צריך האדם להראות לפני הקב"ה. העלים שבעין התמר רומזים על כל שאר הצבאות, שמתאחדים באלו הכינויים, שהקב"ה נקרא בהם. וע"כ נצטוונו לקחת ד' מינים אלו, משום שצריכים לעורר למטה כעין של מעלה. שאין לך דבר בעולם שאין דבר דומה לו למעלה. ולהיפך, כעין של מעלה

בסוכות תשבו

שכתר וחכמה נשאר בראש א"א, ובינה ותו"מ שלו נפלו לגוף. וכן כולם, שבוה נתמעטו כל המדרגות לו"ק בלי ראש. שמצב הזה מכונה נקודת החולם.

ואח"כ לעת גדלות, ע"י הארת ע"ב ס"ג דא"ק, חוזרת ויורדת המלכות ממקום בינה למקומה. וכל חצאי המדרגות שנפלו ממדרגתם חוזרים למדרגתם. והמדרגות נשלמות שוב בג"ר. ומצב הזה מכונה נקודת השורוק. שאז אותם בינה ותו"מ, שחזרו למדרגתם, לוקחים עימהם למעלה גם התחתון, שהיו שורים בו בזמן נפילתם. והתחתון מקבל מחמת זה המוחין דעליון. ונמצא, שבעת קטנות, נפלו בינה ותו"מ

דישסו"ת, שהם אמא, לזו"ן. ובעת גדלות, שבינה ותו"מ חוזרים למדרגתם לבינה, לוקחים עימהם גם זו"ן למקום בינה. ואז מקבלים הזו"ן המוחין דבינה, ע"י הכלים דבינה ותו"מ דבינה, שהיו אצלם בזמן קטנות. ונמצא עתה, שזו"ן ראויים לקבל אור העליון של בינה. וכן כל העולמות ב"ע, הנמשכים מהם. ואז נתקיים העולם. ולולא עליית המלכות למקום הבינה, לא היה מציאות, שהעולם יוכל להתקיים.

כאשר נברא העולם, נאמר מקרא הזה, כלומר, בעת ששיתף מדה"ר עם המלכות, כדי שהעולם יוכל להתקיים. כשהתחילה החכמה, או"א עילאין הנקראים אבא וחכמה, לצאת ממקום שאינו ידוע ואינו נראה, מראש א"א. בעת שעלתה המלכות במקום בינה דראש א"א, ונשאר א"א בכתר וחכמה, ובינה ותו"מ שלו נפלו לבחינת גוף

קלד בסוכות תשבו שבעת ימים, זהו סוד האמונה, המלכות, שמקבלת כל המוחין שלה. ומקרא זה נאמר על עולם העליון, בינה. כאשר נברא העולם, נאמר מקרא הזה.

קלה כשהתחילה החכמה, או"א עילאין הנקראים, אבא וחכמה, לצאת ממקום שאינו ידוע ואינו נראה, מראש א"א. אז יצא מסך אחד, והיכה. וחכמה עליונה היא התנוצצה והתפשטה לכל הצדדים במשכן העליון, ישסו"ת הנקראת, בינה ואמא. ומשכן העליון הוא הוציא ו"ק, שהם ז"א. ואז בהתנוצצות המסך האיר לכל, ואמר, בסוכות תשבו שבעת ימים.

קלו סוכת כתוב חסר ו', כי זהו משכן התחתון, מלכות, שהוא כמו עששית, כלי מזכוכית ששמים בתוכה נר להאיר, להראות כל האורות. ואז אמר, בהתנוצצות המסך, בסוכת תשבו שבעת ימים. שבעת ימים הם מעולם העליון, בינה, לעולם התחתון, מלכות. שכל שבעת ימים, חג"ת נהי"מ דבינה, עומדים בקיומם להאיר לסוכת הזו, זו סוכת דוד הנופלת, סוכת שלום, המלכות. ועם הקדוש צריך לשבת תחת צילה בסוד האמונה, המלכות. ומי שיושב בצל זה, יושב באלו הימים העליונים של הבינה.

מתחילה נברא העולם במדה"ד, במלכות דצ"א. ראה שאין העולם מתקיים, כי הכלים הנמשכים ממלכות מדה"ד, אינם ראויים לקבל אור העליון לתוכם, עמד ושיתף עימו מדה"ר. שהעלה המלכות למקום בינה, מדה"ר. ואז נבקעו כל המדרגות לב' חצאים,

של התנוצצות המסך, הוא יושב באלו ימים עליונים שלמעלה, חג"ת נהי"מ דבינה, העומדים על התחונה, שהיא מלכות, להאיר לה, ולכסות עליה. כי אותו הסכך דבינה נמשך גם אליה, להגן עליה בשעה שהיא צריכה.

קלח כולם נקראים סוכות במלואו, הסכך דבינה והסכך דז"א. והכתוב, סוכת חסר, זה הוא עולם התחנות, המלכות, שצריך בז' ימים אלו הקדושים לזון שאר הממונים שרי העולם, שזה ע' (70) פרים שמקריבים בז' ימי הסוכות, שהיא צריכה להתמעט מאור ולעורר המוחין דשמאל, שהם האחוריים שלה, שמהם ניזונים ע' שרים אלו, בעוד שהיא מקבלת שמחה בבעלה במוחין דפנים.

וצריכה לזה, כדי שלא יקטרגו בעת השמחה. ונותנת להם להתעדין במזון ההוא, והקרבות שלהם מרובים יותר מבשאר הימים, כדי שיתעסקו בהם, ולא יתערבו אח"כ בשמחת ישראל. שהוא על דרך, שנותנים להם חלק בשעיר ראש חודש ושעיר לעזאזל, ומטעם מיעוט הזה להזין שרי האומות, היא נקראת סוכת חסר ו'. ושמחת ישראל זה יום שמיני העצרת.

קלט בעוד שאלו שאר הממונים שמחים ואוכלים ע' הפרים, שישראל מתקנים בשבילם, באותו זמן הם מתקנים כיסא אל הקב"ה מלמטה, מתקנים המלכות להיות כיסא להקב"ה, ולהעלות אותה למעלה: בד' המינים, בשמחת החג, באמירת הלל, בהקפת המזבחה. אז המלכות עולה ומקבלת ברכה ושמחה בז"א בעלה.

קמ ושאר החיות, שהם ע' שרים הממונים על העמים, אוכלים ולועסים תדק, והנשאר מאכילתם דרכו ברגליהם, וניזונו מע' פרים. ומלכות לוקחת הנפשות ומעלה אותן לתענוג העליון, לז"א. כיוון שירדה ואוחזת כל הברכות, הקדושות והתענוגים, שישראל המשיכו לה בכל אלו שבעת הימים, באלו המעשים שעשו והקריבו לה, אז ירדה להתקרב לבניה, ולשמח אותם יום אחד. ויום

שלו, ובינה זו שיצאה לחוץ מראש דא"א נתחלקה לשניים. הג"ר שלה נתקנו באו"א עילאין ונקראים חכמה. והז"ת שלה נתקנו בישסו"ת, ונקראים בינה. או יצא מסך אחד, המסך של המלכות, שעלתה לראש דא"א, והיכה, הוציא הבינה דא"א לחוץ מראש, וחכמה עילאה היא, ג"ר דבינה, שנתקנו לאו"א עילאין, התנוצצה, בבכחינת הקטנות, שנפלו הבינה ותו"מ שלו למטה לבינה. והתפשטה לכל הצדדים במשכן העליון. בעת גדלות, שא"א החזיר הבינה ותו"מ שלו, עלה אליו גם משכן עליון, בינה, וקיבלה ממנו מוחין. ועד"ו, משכן העליון ההוא הוציא ו"ק, ז"א, וגם הבינה החזירה אליה בינה ותו"מ שלה, שנפלו לזו"ן, שעיי"ז קיבלו זו"ן המוחין דבינה, והבינה הוציאה ו"ק, זו"ן. ואז התנוצצות המסך, שהוא הארת המסך והמיעוט שנעשה ע"י עליית המלכות לבינה, האיר לכל, האיר מוחין דבינה לז"א ונוקבא. ואמר אל המוחין, שהם חג"ת נה"י דבינה, בסוכות תשבו שבעת ימים, שיתפשטו אל המלכות, הנקרא סוכת חסר ו'.

ונבחנו, כי לולא הצל, שפירושו התמעטות האור, של התנוצצות המסך שנעשה בבינה, זה הסכך, לא היו נמשכים שבעת ימים, שהם חג"ת נהי"מ דבינה אל סוכת, שהיא המלכות למטה. אמנם גם באותו הצל של התנוצצות המסך, הסכך, גם יש ע"ס, והמלכות שלה עלתה ג"כ למקום בינה שלה, ובינה ותו"מ שלה נפלו לבי"ע. שמחת זה לעת גדלות, כשמחזרת בינה ותו"מ שלה לאצילות, עולים עימם גם ב"ע בדרך המדרגה לאצילות, ומקבלים ממנה המוחין של שבעת הימים. באופן ששורש הסכך בבינה, ומשם הוא אומר, בסוכות תשבו שבעת ימים. וזה נאמר על עולם העליון, בינה, אמנם אותו הצל והסכך נמצא ג"כ במלכות, וע"כ היא נקראת סכה בלי ו', שהכוונה היא על אותו הסכך של הבינה הנמצא במלכות.

קלז וע"כ כתוב, סוכת. סוכת חסר ו', שהכוונה על המלכות. ובמקום אחד כתוב, בסוכות, מלא, להראות שמי שיושב בצל זה

ההוא הוא יום השמיני, משום שכל ז' ימים האחרים עימה. וע"כ היא שמינית. והיא שמונה ימים יחד. ומשום זה נקראת עצרת, שפירושו קיבוץ, שכל ז' ימים מתקבצים ביום השמיני ההוא. ואין שמיני אלא מתוך שבעה. וע"כ נקראת בשני שמות: א. שמיני, להיותה שמיני לז' הימים. ב. עצרת, להיותה כולל בתוכה כל שבעת הימים יחד.

יהי שם ה' מבורך

יצחק, אור וזכר, לדין של הנוקבא? דין עליון שבזכר, המאיר מלמעלה למטה, ההתחלה והסוף קשים, ואין מי שיכול לעמוד בדינים ההם. וכל מה שהולך ונמשך הוא מתחזק. ואחר שהתחיל, אינו עוזב אותו, עד שאוכל ומכלה הכל ולא נשאר כלום. אבל דין האחר שלמטה, שבמלכות, שהיא אור נקבה, המאירה ממטה למעלה, ההתחלה קשה, בראש השנה, וכל מה שהולך ומתפשט הוא נחלש, עד שמאיר המוחין דפנים בשמיני עצרת. וזה דומה לנקבה, שכוחה חלש. **קמג** מתי נתעורר הדין של מעלה מזכר, לשרות על העולם? ביום המבול. וע"כ לא נשאר אז כלום בעולם חוץ מהתיבה של נח, כעין התיבה העליונה, המלכות, הסובלת לאותו תוקף הדין שהיא אש סובלת אש. ואם לא שהכין לו הקב"ה התיבה, ונמצא ברחמים על העולם, היה נאבד כל העולם. שכתוב, הויה למבול ישב, ששם הויה הוא רחמים. וע"כ מאז ולהלאה אין שורה הדין של מעלה על העולם, כי העולם לא היה יכול לסובלו אפילו רגע אחד.

קמא יהי שם ה' מבורך. מבורך הוא, שהתחלתו קשה וסופו רך. כי מבורך אותיות מ"ב ור"ך.

מ"ב, קשה, דין, כעין ראש השנה. מ"ב, כי במ"ב (42) אותיות נברא העולם, בל"ב (32) אלקים ועשרה מאמרות, שהם מ"ב. וכן יש מ"ב אותיות מן ב' דבראשית עד הב' של המילה ובוהו, וע"כ נברא בדין. כל התחלות קשות וסוף שלהם רכים. כי בראש השנה, מ"ב, בדין קשה. הנוקבא כולה נבנתה מקו שמאל, וכל תיקונה היא להיכלל בחסדים שבימין. וע"כ בראש הנוקבא מ"ב, עוד לא נכלל השמאל בימין. וע"כ היא קשה, שיש בה דינים דשמאל בלי ימין.

ר"ך, סופה דנוקבא כבר נכללה כולה בחסדים, ביום שמיני העצרת, ואז הוא רך בשמחה. כמ"ש, יהי שם ה' מבורך. ששם ה', שהיא הנוקבא, הנקראת שם, תהיה מ"ב ר"ך. מ"ב מורה על ראש הנוקבא, שהוא ראש השנה, שאז הוא קשה. רך, מורה על שמיני העצרת.

קמב מה בין דין עליון, קו שמאל מבינה,

ידע מה בחושך

ומשום זה גילה עמוקות ונסתרות, שאם לא החושך דשמאל, לא היו נגלות עמוקות ונסתרות. האור שנגלה מתוך החושך הוא חכמה.

קמו מתוך החושך שבמדבר נגלה לנו אור הוה. הרחמן, ישרה עימך אור בעולם הוה ובעולם הבא.

קמה הקב"ה מגלה עמוקות ונסתרות. כל עמוקות הסתומים העליונים הוא מגלה אותם. קו אמצעי, המגלה העמוקות שבב' הקווים דבינה. וגילה אותם, משום שידע מה בחושך דשמאל, ששם נשקע אור החכמה, מטעם חוסר חסדים. ואם לא היה החושך, לא היה אח"כ מתגלה האור ע"י קו האמצעי. והוא יודע מה בחושך, שכלל אותו בקו ימין.

ויגש

ויגש אליו יהודה

(ו) והרי הא' הוא ראש כל האותיות, הלוא היה צריך לברוא בה העולם? כך הוא, אלא משום שנקרא בה ארור, לא נברא בה העולם. משום זה, אע"פ שהא' היא אות מסוד עליון, בכדי שלא לתת כוח וחיוזוק לס"א, הנקראת ארור, לכן לא נברא בה העולם, ונשתכלל העולם בב' ובו נברא.

(ז) כי אתה אבינו. משום שעה"ז, הנוקבא דז"א, הנקראת אתה, נשתכלל ונברא במדרגה זו, בסימן ברכה, בב', וגם האדם נברא בה ויצא לעולם. לפיכך נחשבת הנוקבא לשורש אל האדם, ואנו אומרים אליה, כי אתה אבינו, כי אתה שורשנו.

(ח) כי אברהם לא ידענו. אע"פ שבו קיום העולם, החסד, כמ"ש, עולם חסד יבנה, לא השתדל עלינו כמו שהשתדל על ישמעאל, שאמר, לו ישמעאל יחיה לפניך. וישראל לא יכירנו. כי כל הברכות, שהיה צריך לברך את בניו, הניח למדרגה הזאת, הנוקבא, לברך את כולם. כמ"ש, וזאת אשר דיבר להם אביהם. נוקבא נקראת, זאת. דיבר להם, בשבילם, אביהם, שתברך אותם. וכן בברכת אפרים ומנשה, אמר, המלאך הגואל אותי מכל רע, הנוקבא, יברך את הנערים.

(ט) אתה ה' אבינו, הנוקבא. כי את עומדת עלינו תמיד, לברך ולהשגיח עלינו, כמו אב המשגיח על הבנים בכל מה שנצרך להם.

גואלנו מעולם שמה. כי את, הנוקבא, גואל. כי כן היא נקראת, המלאך הגואל. והו גואלנו מעולם שמך. שמך ודאי, כי הנוקבא, נקרא שם הויה. ואין מפסיקים בין גאולה לתפילה, בין הברכה גאול ישראל לתפילת שמונה עשרה, כמו שאין מפסיקים בין ברכת תפילין של יד, לברכת תפילין של ראש.

(א) ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני, דבר נא עבדך ואל יחר אפך בעבדך. הוא כמ"ש, כי אתה אבינו כי אברהם לא ידענו וישראל לא יכירנו, אתה ה' אבינו גואלנו מעולם שמה. אבל כשברא הקב"ה את העולם, כל יום ויום עשה את מלאכתו כראוי. בכל יום ויום עשה כמו שצריך, כיוון שבא יום השישי, והוצרך לברוא את האדם, באה לפניו התורה, אמרה, אדם זה שאתה רוצה לברוא, עתיד הוא להכעיס אותך, אם לא תאריך אפך, מוטב לו שלא יברא. אמר לה הקב"ה, האם בחינם אני נקרא, ארך אפים?

(ב) אלא הכל נברא בתורה, והכל נשתכלל בתורה. וכמו שהתורה מתחילה בב', כן נברא העולם בב'. כי מטרים שברא הקב"ה את העולם, הנוקבא, באו כל האותיות לפניו, ונכנסו כל אחת ואחת למפרע, בסדר תשר"ק ולא בסדר אבג"ד.

(ג) נכנסה הת' ואמרה לפניו, רצונך לברוא עימי את העולם. אמר לה הקב"ה, לא. כי כך עתידיים הרבה צדיקים למות. שכתוב, והתוית תו על מצחות האנשים. וכתוב, וממקדשי תחלו. אל תקרא, וממקדשי, אלא, וממקדשיי, שהם הצדיקים. ומשום זה העולם לא יברא כך.

(ד) באו ג' האותיות, שין, קוף, ריש, כל אחד ואחד בפני עצמו. אמר להן הקב"ה, אינכן כדאיות שיברא בכן העולם, כי אתן האותיות שנקרא בכם שקר, ושקר אינו שווה לקום לפני.

(ה) באו האותיות פ' וצ', וכן כולן, עד שהגיעו האותיות לאות כ'. כיוון שירדה הכ' מעל הכתר, נודעו העליונים ותחתונים, עד שנתקיים הכל באות ב', שהיא סימן ברכה, ובו נשתכלל העולם ונברא.

אמר כלשון הזה על יצחק. ונמצא משום זה, אברהם לא ידענו, שאין הדעת שלו מגולה לנו. וישראל לא יכירנו, מטעם שישראל הוא קן אמצעי, שמחזה ולמעלה דו"א, ששם עולם המכוסה מהארת חכמה.

וע"כ הברכות, שהיה צריך לברך את בניו, הניח למדרגה הזאת, הנוקבא, לברך את כולם, כי בניו הם מבחינת מחזה ולמטה, שהוא עולם הנגלה בהארת חכמה. וכיוון שהוא רק בחינת חסדים מכוסים, לא היה יכול לברך אותם, וע"כ הניח הברכה שלהם ביד הנוקבא, שהיא עולם הנגלה, שהיא תברך אותם. הרי אשר ישראל לא יכיר את צרכינו למלאות לנו. לפיכך אמרו אל הנוקבא, אתה ה' אבינו, הנוקבא. כי את עומדת עלינו תמיד, לברך ולהשגיח עלינו, כמו אב המשגיח על הבנים בכל מה שנצרך להם, הן חסדים והן חכמה, גואלנו מעולם שמך, כי את, הנוקבא, גואל. כי אין גאולה אלא במוחין של הארת החכמה. וע"כ נקראת הנוקבא, המלאך הגואל, כלפי בני ישראל. וכן יסוד דו"א, הנקרא יוסף, נקרא גואל כלפי הנוקבא, משום שמשפיע לה המוחין הללו של הארת חכמה.

וע"כ, אין מפסיקים בין גאולה לתפילה, בין יסוד לנוקבא, כי לייחדם אנו צריכים. וע"כ גם, אין מפסיקים בין תפילין של יד, הנוקבא, לבין תפילין של ראש, ז"א.

ובזה נתבאר הכתוב, ויגש אליו יהודה. כי יהודה הוא הנוקבא, תפילה. ויוסף הוא גאולה. ומשמיענו הכתוב, שניגשו זה לזה לזיווג, עד ולא יכול יוסף להתאפק. וגילה להם המוחין הללו.

כתוב, ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני, שלכאורה היה מספיק לומר, ויאמר אליו יהודה. אלא, כמ"ש, כי אתה אבינו, שתחילה, האדם והנוקבא דו"א שניהם במדרגה אחת, בחסדים המגולים בהארת החכמה. שהאדם נברא עם השם, ארך אפיים, שמורה, שמאריך אפו ואינו מגלהו, כדי שהאדם יוכל לקבל ג"ר דהארת החכמה. וכן העולם, הנוקבא דו"א, נבראה עם ב', שפירושה נקודה בהיכלו, סימן ברכה, התחלה לגילוי המוחין דג"ר של הארת החכמה. א' היא חיות נסתרות, חסדים מכוסים מחכמה. וב' היא חיות נגלות, חסדים המתגלים בהארת החכמה. אמרו ישראל אל הנוקבא דו"א, שנקראת אתה, כי אתה אבינו, מטעם היותה עולם המגולה, כי הנוקבא שמחזה ולמעלה דו"א נקראת הוא, נסתר, ולא אתה. ומתוך שהיא עולם המגולה עם הארת החכמה, ע"כ אמרו לה, כי אתה אבינו. כי גם בני ישראל הם ממדרגה עולם המגולה, שע"כ נברא עם השם ארך אפיים.

כי אברהם לא ידענו, שלא השתדל עלינו כמו שהשתדל על ישמעאל, כמ"ש, לו ישמעאל יחיה לפניך. כי ישמעאל הוא מל, ולא פרע י"ה, שאינו ממשיך הג"ר דחכמה, שנקרא י"ה. ומילה שלו היא בריקות, בוסק, בלי מוחין דהארת חכמה. ולהיותו צריך לחכמה, כי הוא מחזה ולמטה, ואין לו, ע"כ נחשב לפסולת הימין. אמנם אברהם הוא חסדים דימין הבינה, שאינו צריך לחכמה, וע"כ הוא מכוסה מחכמה, כי ח"ח הוא. וע"כ התפלל ביותר על חסדים הנעלמים מחכמה, כי אֱלֵהֶם כל חפצו ותשוקתו. וע"כ כתוב, לו ישמעאל יחיה לפניך, ולא

נפש רוח נשמה

יא וברא אדם על הכל, שהוא כולל ומשלים כל פרטי הבריאה. כמ"ש, אנוכי עשיתי ארץ ואדם עליה בראתי. אנוכי עשיתי ארץ, זה ודאי ואינו צריך להשמיענו. אלא מהו הטעם שעשיתי ארץ? משום, שאדם

י כאשר ברא הקב"ה את העולם, עשה את עולם התחתון כעין עולם העליון, ועשה הכל זה כנגד זה, שכל פרט ופרט שבעולם התחתון יש לו שורש כנגדו בעולם העליון, והוא כבודו למעלה ולמטה.

עם רות. והיא מדרגה קדושה השורה על הנפש, שיתעטר בה אדם שהוא שוכה.

יז כיוון שנתעלה בנפש ורוח, ובא ונתקן בעבודת ריבונו כראוי, אז שורה עליו הנשמה, מדרגה עליונה קדושה השולטת על הכל, כדי שיתעטר במדרגה עליונה קדושה, ויהיה אז שלם בכל. שלם מכל הצדדים, לזכות לעוה"ב, והוא אוהבו של הקב"ה, כמ"ש, להנחיל אוהביי יש. אוהביי אלו, שנשמה קדושה בהם.

יח ואם הזוכים לנשמה, הם אוהביו של הקב"ה, למה מתו במבול? ודאי שהם אוהביו של הקב"ה, ולא נשאר מכל אלו שהיה בהם נשמה קדושה, שהם חנוך, יִרְד, וכל הצדיקים, שהיו יכולים להגן על הארץ, שלא תישחת בזכותם. ע"כ כתוב, כל אשר נשמת רוח חיים פֶּאֶפְיו מכל אשר בַּחֲרֵבָה מתו. שכבר מתו ונסתלקו מהעולם, ולא נשאר מהם מי שיגן על העולם בזמן ההוא.

יט הכל הם מדרגות על מדרגות, ונפש רוח ונשמה זו למעלה מזו. נפש מתחילה, והיא מדרגה התחתונה. ואח"כ רוח, השורה על הנפש ועומד עליה. נשמה היא מדרגה העולה על הכל.

כ נפש, זו היא נפש דוד, הנוקבא. והיא עומדת לקבל הנפש מנהר ההוא, הנמשך ויוצא, שהוא ז"א, רוח. זהו רוח העומד על הנפש, ואין קיום לנפש אלא ברוח. רוח השורה בין אש ומים, ת"ת, קו אמצעי, בין גבורה, שנקרא אש, לבין חסד, הנקרא מים. ומכאן ניזונה נפש הזאת.

כא הרוח עומד ומקבל קיום ממדרגה אחרת עליונה, הנקראת נשמה, אשר משם יוצאים רוח ונפש. הנשמה היא, אור הבינה, שממנה יוצאים אור ז"א, שנקרא רוח, ואור הנוקבא, שנקרא נפש. משם ניזון הרוח, וכשהרוח נוסע, נוסעת אז גם הנפש, והכל אחד. ומתקרבים זה לזה, הנפש מתקרבת אל הרוח, והרוח מתקרב לנשמה, וכולם אחד.

עליה בראתי, שהוא קיום העולם, ושתהיה הכל שלמות אחד, שתכלית כל העולם ושלמותו, הוא האדם.

יב כה אמר האל ה' בורא השמים ונוֹטִיָהֶם, וזה הקב"ה למעלה למעלה, בינה, בורא השמים, ז"א. הבינה מתקנת את ז"א תמיד, שהיא מאצילה אותו ומשפיעה לו המוחין.

רוקע הארץ וצאצאיה, וזה ארץ הקדושה, צרור החיים, הנוקבא. נותן נשמה לעם עליה, הארץ, הנוקבא, נותנת נשמה.

יג דבר אחר, הכל הוא למעלה, בכינה, כי משם, מבינה, יוצאת נשמת חיים לארץ הזו, הנוקבא. וארץ הזו מקבלת הנשמה, לתת לכל, כי נהר, ז"א, נמשך ויוצא. שמקבל מבינה, ונותן ומכניס הנשמות לארץ הזו, לנוקבא. והיא מקבלת אותן ונותנת לכל אדם הזוכים בה.

יד כאשר ברא הקב"ה את האדם, אסף עפרו מארבע רוחות העולם, ועשה אותו במקום בית המקדש שלמטה, הנוקבא, והמשיך עליו נשמת חיים, מבית המקדש שלמעלה, מבינה.

טו והנשמה היא כלולה משלוש מדרגות. וע"כ שלושה שמות יש לנשמה: נפש, רוח, נשמה.

נפש, היא תחתונה מכולם, נמשכת מנוקבא, התחתונה מע"ס. רוח, הוא קיום השולט על הנפש, מדרגה שלמעלה ממנה, נמשך מז"א לקיים אותה בכל, הן בחכמה, הן בחסדים.

נשמה, היא קיום עליון על הכל, אור הבינה, העליון על אור ז"א ואור הנוקבא, שהם רוח נפש. ושולטת על הכל, מדרגה קדושה העליונה על כולם, על רוח נפש.

טז ואלו ג' מדרגות, נפש רוח ונשמה, כלולות באלו שוכו לעבודת ריבונם. כי מתחילה יש לו נפש, והיא תיקון קדוש, שיתתקנו בה בני אדם. כיוון שהאדם בא להיטהר במדרגה זו, הוא מתתקן להתעטר

(כב) ויגש אליו, הוא התקרבות עולם בעולם. התקרבות של עולם התחתון, הנוקבא, נפש, יהודה, לעולם העליון, יסוד

דו"א, רוח, יוסף. כדי שיהיה הכל אחד. משום שיהודה היה מלך ויוסף היה מלך, נתקרבו זה לזה, ונתאחדו זה בזה.

כי הנה המלכים נועדו

(כג) שבהארת הזיווג מאירים פני כל, וכל העוונות מתכפרים.

(כט) בתיקון הקרבנות, כשנקרב הקרבן, והכל מקבלים הספקתם, כל אחד ואחד כראוי לו, אז מתקשר הכל כאחד, ומאירים כל פנים, וקשר אחד נמצא, שהוא זיווג אחד. ואז, המלכים נועדו, שנועדו יחד לכפר על העוונות להעביר אותם. המלכים נועדו, הם זו"ן, שנתקשרו יחד. עברו יחדיו, לכפר העוונות, כדי להאיר כל פנים, ושיהיה הכל רצון אחד.

(ל) היעלה על דעתך, שהמלכים ראו ותמהו? לא, אלא הם בעלי הדין, ששמחתם הוא לעשות הדין שנצטוו עליו. ואז, כשהמלכים נועדו שניהם ברצון אחד, אז, ימה ראו. אותו הרצון של שני העולמות, זו"ן. כן תמהו נבהלו נחפזו, כי כל בעלי הדין נשקטו ונעברו מהעולם, ואינם יכולים לשלוט. ואז נעבר קיומם ונעברה שליטתם.

(לא) ויגש אליו יהודה. מה הטעם, שניגש יהודה? כי הוא ערב. כמ"ש, כי עבדך ערב את הנער. יהודה ויוסף היו צריכים להתקרב יחד, משום שיוסף הוא צדיק, יסוד דו"א, יהודה הוא מלך, מלכות, נוקבא דו"א. וע"כ, ויגש אליו יהודה, משום שהקרבה שלהם שנקרבו יחד, סבב הרבה טובות לעולם, סבב שלום לכל השבטים. סבב שלום ביניהם עצמם, בין יהודה ליוסף. סבב ליעקב, שהרוח שלו חזר לתחייה, כמ"ש, ותחי רוח יעקב אביהם. וע"כ קרבת זה בזה היה נצרך בכל הצדדים, למעלה ולמטה.

(כג) כי הנה המלכים נועדו, זהו יהודה ויוסף. כי שניהם היו מלכים, וניגשו זה לזה להתווכח, שניהם יחד, משום שיהודה ערב את בנימין. וערב אל אביו, בעוה"ז ובעוה"ב, וע"כ ניגש אל יוסף להתווכח עימו על אודות בנימין, שלא להיות בנידוי בעוה"ז ובעוה"ב. כמ"ש, אנוכי אָעֲרַבְנּוּ, וחטאתי לאבי כל הימים, בעוה"ז ובעוה"ב.

(כד) כי הנה המלכים נועדו, עברו יחדיו. עברו יחדיו, שנתרגזו יחדיו, שהתרגזו זה לזה בשביל בנימין. וכמ"ש, ימה ראו כן תמהו נבהלו נחפזו רעדה אַחֲזֶתֶם שָׁם, לכל אלו שהיו שם.

(כה) תיל כיולדה, משום שהיו יראים להרוג או להיהרג. והכל היה בשביל בנימין. והנה יוסף נמכר בעצת יהודה ונאבד מאביו, ועתה ערב את בנימין, והיה מתירא שלא יאבד. ומשום זה, ויגש אליו יהודה.

(כו) כי הנה המלכים נועדו, סוד האמונה כאן, שהיא הנוקבא. כי כשנגלה הרצון, והייחוד התעטר בזו"ן כאחד, אז שני העולמות זו"ן, מתקשרים יחד, ונועדים יחד. ז"א, לפתוח האוצר ולהשפיע. הנוקבא, ללקוט ולאסוף לתוכה את השפע. ואז, כי הנה המלכים נועדו, שהם שני עולמות, עולם העליון, ז"א, ועולם התחתון, הנוקבא.

(כח) עברו יחדיו. משום שכל העוונות שבעולם אינם נעברים להתכפר, עד שזו"ן מתחברים יחד. כמ"ש, ועובר על פשע. ועד"ז, עברו יחדיו, עברו העוונות. נתכפרו, משום

יפה נוף

(לב) ירפתי צפון קרית מלך רב. זהו סוד האמונה.

(לב) יפה נוף משוש כל הארץ הר ציון

מטה, הם בבחינת צפון, בהארית השמאל דבינה, שהיא הארת החכמה. **לג** קרית מלך רב, מקום הוא המתוקן לפני מלך רב. זהו מלך העליון על כל קודש הקודשים. כי משם באים כל האורה וכל הברכות וכל חדות כל, שמשם מאירים כל פנים, ובית המקדש מתברך משם. וכשהיא מתברכת, יוצאות משם הברכות לכל העולם. כי כל העולם מתברך משם.

יפה נוף, זהו יוסף הצדיק, כמ"ש, ויהי יוסף יפה תואר ויפה מראה. משוש כל הארץ, הוא ששון ושמחה למעלה ולמטה. הר ציון ירכתי צפון, משום שבחלקו של יוסף עומד משכן שילה. הר ציון זהו ירושלים, הנוקבא. ירכתי צפון, כן הוא ודאי למעלה ולמטה, אשר הן בית המקדש של מעלה, הנוקבא, והן בית המקדש של

שישים נשימות

הלילה, היה דוד מתקיים במקומו, במדרגתו, שהוא חי וקיים, כי הקיץ משנתו ואמר שירות ותשבחות. כי כשנתעורר חצות לילה, וכתר הקדוש, הנוקבא, נתעורר, צריך שלא ימצא את דוד מתקשר במקום אחר, במקום המוות.

לט משום כשנחצה הלילה וקדושה העליונה נתעורר, ואדם הישן במיטתו אינו מתעורר, שאינו מקיץ משנתו להשגיח בכבוד ריבונו, הרי הוא מתקשר במוות, ומתדבק במקום אחר, בס"א. וע"כ היה קם תמיד דוד המלך בחצות לילה, להשגיח בכבוד ריבונו חי אצל חי, ולא גם בשנתו עד לטעום טעם המוות, ומשום זה היה גם כסוס, שישים נשימות ולא בשלמות, שהיו חסרים אחת. שינה, סתימת העיניים, המוחין, כמו הישן השוכב בעצימת העיניים בלי דעת. ושורשו נמשך משליטת הארת קו השמאל, חכמה, בעת שהיא במחלוקת עם קו הימין, חסדים, שמטעם שאין החכמה יכולה להאיר בלי חסדים, המוחין נסתמים.

והיקיצה משינה נמשכת מקו אמצעי. כי מצב השינה נמשכת עד עליית קו האמצעי עם המסך דחיריק שבו, שהוא נקודת מנועולא, הממזעזע את קו השמאל ומכלילו בימין, שהחכמה שבשמאל נכללת בחסדים שבימין. ואז נפתחים המוחין, והחכמה יכולה להאיר. ומכאן ההפרש הגדול בין חג"ת דו"א שמחזה שלו ולמעלה, לבין נה"י שמחזה שלו

לד דוד המלך היה גם כסוס ושנתו מועטת. וא"כ, איך היה קם בחצות לילה, הרי שיעור של שישים נשימות של שנת הסוס, מעט הוא, ולא היה מקיץ אפילו בשליש לילה?

לה אלא בשעה שבא לילה, היה יושב עם כל גדולי ביתו ודן דינים, ועסק בדברי תורה. כלומר, שלא הלך לישון בתחילת הלילה, אלא סמוך לחצות לילה. ואח"כ היה ישן את שנתו עד חצות לילה, וקם בחצות לילה, והתעורר ועסק בעבודת ריבונו בשירות ותשבחות.

לו כי דוד המלך חי וקיים לעולם ולעולמי עולמים, ודוד המלך היה שומר עצמו כל ימיו שלא יטעם טעם מיתה, משום ששינה הוא אחד משישים במיתה. ודוד, משום מקומו, שהוא חי, לא ישן אלא שישים נשימות. כי עד שישים נשימות חסר אחת, הוא חי. משם ולהלאה טועם האדם טעם המוות, ושולט עליו הצד של רוח הטומאה.

לז וזה שהיה דוד המלך שומר את עצמו, שלא יטעם טעם המוות, ולא ישלוט עליו הצד של רוח האחר, משום ששישים נשימות חסר אחת, הוא, שהחיים שלמעלה, עד שישים נשימות הן שישים נשימות עליונות, והחיים תלויים בהם, ומכאן ולמטה הוא המוות.

לח וע"כ היה דוד המלך משער השיעור של הלילה עד חצות, כדי שיתקיים בחיים ולא ישלוט עליו טעם המוות. וכשנחצה

ולמטה. כי ג' קווים דו"א נקראים חג"ת. שבעת שהחסד הוא במחלוקת עם הגבורה, נמשך לו השינה. וכשהת"ת שלו, קו אמצעי, מכריע ועושה שלום ביניהם, עם כוח המסך דמנעולא שבו, הוא ממשיך היקיצה, כלומר המוחין נפתחים. כי אז החכמה שבשמאל נכללת עתה בחסדים שבימין, ויכולה להאיר. הרי שהמסך דמנעולא נמצא בת"ת, בקו אמצעי. והיא נקודת החזה שבת"ת, ששם משכן מסך דמנעולא, העושה שלום בין הקווים.

ונודע שהמוות נמשך ממנעולא, כמ"ש, לא זכה הרי רע, שהוא גילוי הצמצום שבמלכות, שאינה ראויה לקבל אור החכמה, אור החיים. וע"כ בגילוייה מת האדם, שאור החיים פורח ממנו. אבל בתיקון היקיצה, ההיפך, היא נעשית לגורם כל החיים, כי לולא המנעולא שבקו אמצעי שבנקודת החזה, לא היה יכול ז"א להקיץ משנתו, והעיניים, החכמה, היו סתומים לעולם, מחמת שאינה מאירה בלי חסדים. הרי שכל גילוי המוחין במסך דמנעולא תלויים.

ההפרש בין חג"ת שמחזה ולמעלה לנה"י שמחזה ולמטה, כי אין המסך והדין שבו יכול לפעול משהו למעלה ממקום מציאותו. ולפיכך חג"ת שלמעלה מנקודת החזה, אין בו כלום מהדין של המנעולא, שהוא המוות. אבל נה"י דו"א שלמטה מנקודת החזה, כבר המוות שבמנעולא פועל עליהם. אלא יש כאן לנקודת המנעולא שבחזה פעולה הפוכה, שהיא תיקון היקיצה. כי נעשתה כאן לגורם החיים, מכוח ההכרעה, שהיא בלתי אפשרית זולתה. ולפיכך גם נה"י בהחיים והקדושה. ואין כוח המוות שולט בהם אף משהו. והנה הנוקבא, שנקראת לילה, מקבלת בניין ספירותיה מו"א. וע"כ נחלקת גם היא על נקודת החזה כמוהו. שמנקודת חצות לילה, מחזה ולמעלה, שש שעות הראשונות עד חצות לילה, אין שם כוח הדין והמוות מנקודת המנעולא כלל. אלא מנקודת החזה ולמטה, שש שעות השניות, אם יש בהם תיקון היקיצה, נעשו גם הם חיים וקדושה,

כמו החג"ת שלמעלה. אבל אם אין בהם תיקון היקיצה, ההכרעה שבקו אמצעי, אלא שנמשכת שליטת השמאל בלי ימין, השינה, הנה אז נתעורר כוח המוות שבמנעולא שבנקודת החזה, ונמצאים נה"י שמחזה ולמטה, שש שעות השניות אחר חצות לילה, שהם בשליטת המוות והס"א. אמנם מלכות דוד, היא מחזה ולמעלה של הנוקבא, שש שעות הראשונות לפני חצות לילה, רביעי לאבות, שהם חג"ת. כמ"ש, דוד המלך חי וקיים לעולם ולעולמי עולמים. כי מקומו מחזה ולמעלה של הנוקבא, שש שעות הראשונות שלפני חצות, ששם כולו חיים, ואין כוח הדין והמוות שבנקודת המנעולא שבחזה יכול להגיע שם אפילו משהו. הרי שהוא חי וקיים.

ודוד המלך היה שומר עצמו שלא יטעם טעם מיתה, שלא ימשיך בשינה לאחר חצות לילה, ששם כבר שולט המוות. משום ששינה הוא אחד משישים במיתה, כי מכוח התכללות הספירות זה בזה, יש שישה ספירות חג"ת נה"י, שכל אחת כלולה מעשר, שישים נשימות מחזה ולמעלה. וכן שישה ספירות חג"ת נה"י, שישים נשימות מחזה ולמטה. וכיוון שנקודת המנעולא, שהיא גורם המוות, עומדת בנקודת החזה, במלכות דיסוד שמחזה ולמעלה, נמצא שהישן בשש שעות הראשונות שבלילה, יש לו שם גורם המוות בספירה אחת האחרונה משישים הספירות. הרי שהשינה אחד משישים ממיתה, כלומר, שבספירה אחת משישים שבה, יש מיתה, נקודת החזה, העשירית של ספירת היסוד. עד שישים נשימות חסר אחת, הוא חי, שש שעות, שכל אחת כלולה מעשר, והם שישים נשימות, שמלפני נקודת חצות לילה, נקודת החזה שבנוקבא, ששם החיים בלי שום כוח דין כלל. אבל חסר אחת, העשירית שביסוד, נקודת חצות לילה עצמה, ששם שוכנת המנעולא, שהוא גורם המיתה. הרי שהחיים הם רק בשישים חסר אחת. משם ולהלאה טועם האדם טעם המוות, משש שעות השניות, כי כוח המוות שבנקודת

ולמטה. כי ג' קווים דו"א נקראים חג"ת. שבעת שהחסד הוא במחלוקת עם הגבורה, נמשך לו השינה. וכשהת"ת שלו, קו אמצעי, מכריע ועושה שלום ביניהם, עם כוח המסך דמנעולא שבו, הוא ממשיך היקיצה, כלומר המוחין נפתחים. כי אז החכמה שבשמאל נכללת עתה בחסדים שבימין, ויכולה להאיר. הרי שהמסך דמנעולא נמצא בת"ת, בקו אמצעי. והיא נקודת החזה שבת"ת, ששם משכן מסך דמנעולא, העושה שלום בין הקווים.

ונודע שהמוות נמשך ממנעולא, כמ"ש, לא זכה הרי רע, שהוא גילוי הצמצום שבמלכות, שאינה ראויה לקבל אור החכמה, אור החיים. וע"כ בגילוייה מת האדם, שאור החיים פורח ממנו. אבל בתיקון היקיצה, ההיפך, היא נעשית לגורם כל החיים, כי לולא המנעולא שבקו אמצעי שבנקודת החזה, לא היה יכול ז"א להקיץ משנתו, והעיניים, החכמה, היו סתומים לעולם, מחמת שאינה מאירה בלי חסדים. הרי שכל גילוי המוחין במסך דמנעולא תלויים.

ההפרש בין חג"ת שמחזה ולמעלה לנה"י שמחזה ולמטה, כי אין המסך והדין שבו יכול לפעול משהו למעלה ממקום מציאותו. ולפיכך חג"ת שלמעלה מנקודת החזה, אין בו כלום מהדין של המנעולא, שהוא המוות. אבל נה"י דו"א שלמטה מנקודת החזה, כבר המוות שבמנעולא פועל עליהם. אלא יש כאן לנקודת המנעולא שבחזה פעולה הפוכה, שהיא תיקון היקיצה. כי נעשתה כאן לגורם החיים, מכוח ההכרעה, שהיא בלתי אפשרית זולתה. ולפיכך גם נה"י בהחיים והקדושה. ואין כוח המוות שולט בהם אף משהו. והנה הנוקבא, שנקראת לילה, מקבלת בניין ספירותיה מו"א. וע"כ נחלקת גם היא על נקודת החזה כמוהו. שמנקודת חצות לילה, מחזה ולמעלה, שש שעות הראשונות עד חצות לילה, אין שם כוח הדין והמוות מנקודת המנעולא כלל. אלא מנקודת החזה ולמטה, שש שעות השניות, אם יש בהם תיקון היקיצה, נעשו גם הם חיים וקדושה,

את העולם, ראה שאינו יכול להתקיים. כי העולם נברא בשליטת קו שמאל, חכמה בלי חסדים, ואין החכמה מאירה בלי חסדים, וע"כ לא יכול להתקיים. עד שברא את התורה, קו האמצעי. ו"א נקרא תורה, שהכליל ב' הקווים ימין ושמאל זה בזה. ונכללה החכמה בחסדים, ואז האירה החכמה. אשר ממנה, מקו אמצעי, יוצאים כל הנהגות העליונים והתחתונים, ובה מתקיימים העליונים והתחתונים. וזהו שכתוב, הויה, ז"א, קו אמצעי, בחכמה יסד ארץ. שיש הארץ בחכמה, כי הלביש החכמה בחסדים, ונתקיימה הארת החכמה בעולם. ובחכמה מתקיימים כל קיומי העולם והכל יוצאים ממנה. כמ"ש, כולם בחכמה עשית.

מב ה' בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה. עולם העליון, תבונה, לא נברא אלא על ידי חכמה. ועולם התחתון, הנוקבא, לא נברא אלא מתוך חכמה תחתונה, החכמה המתלבשת בנוקבא. נמצא, שכולם יצאו מחכמה העליונה.

כונן שמים בתבונה, כונן הוא תבונה, המכוננת את ז"א, שמים. ולא נתתן בפעם אחת אלא בכל יום ויום מתקן אותו.

מג שכתוב, ושמים לא זכו בעיניו. והאם יעלה על דעתך, שהוא חסרון לשמים? אלא יתרון הוא לשמים, משום אהבה ותשוקה הגדולה, שהקב"ה, תבונה, חפץ בשמים, ז"א, ואהבתו אליו. ואע"פ שהוא מתקן אותם בכל יום ויום, אינם נראים בעיניו כמתוקנים כראוי, מפני שאהבתו אליו, וחפצו להאיר להם תמיד בלי הפסק.

כי עוה"ב, תבונה, מוציא אורות מתנוצצים בכל יום ויום תמיד בלי הפסק, כדי להאיר אליהם תמיד. וע"כ, לא זכו בעיניו. כתוב, בעיניו, להורות, שבאמת הם זכים, אלא מתוך התשוקה להשפיע להם, נראים לו כאינם זכים. ומשום זה כתוב, כונן שמים בתבונה.

מד כונן שמים בתבונה. מי הוא שמים? האבות, חג"ת. וסוד האבות הוא יעקב, קו

החצות, המנועולא, שולט על שש השעות שלאחריה, וע"כ הישן בהם, טועם בהכרח טעם המוות. החיים שלמעלה אינו נמשך יותר משישים נשימות, עד נקודת החזה, נקודת חצות לילה, שהם שישים נשימות העליונות, למעלה מחזה, שאין כוח הדין פועל כלום למעלה ממקום מציאותו.

וע"כ היה דוד המלך משער השיעור של הלילה עד חצות והיה ישן שישים נשימות חסר אחת, עד נקודת חצות לילה, שהקיץ בה ולא ישן, שהיה ממשך אליה את תיקון היקיצה, המהפך את נקודת המנועולא שבחצות לילה. ומה שהייתה גורם המוות, נעשתה לגורם החיים, כי כשנתעורר חצות לילה, וכתר הקדוש, הנוקבא, נתעורר, שנעשה למעלה תיקון היקיצה, על ידי קו אמצעי, המהפך את נקודת החזה שבנוקבא ממוות לגורם החיים, מטומאה לקדושה. ואדם הישן במיטתו, שאינו מקיץ משנתו להשגיח בכבוד ריבונו, הרי הוא מתקשר במוות, כי אותו אדם הישן אז, נמצא ממשך עי"ז את שליטת השמאל, שורש השינה. ונקודת המנועולא שבנקודת החצות, נשארת בעדו לגורם המיתה, כי לא נכלל בתיקון היקיצה המהפכה ממוות לחיים. הרי שנתקשר במוות, שליטת הס"א והטומאה.

וע"כ היה קם תמיד דוד המלך בחצות לילה, להשגיח בכבוד ריבונו חי אצל חי, כי מדרגתו הוא חי, שהיה מרכבה למחזה ולמעלה, רביעי לאבות, שאין כוח הדין והמוות שבנקודת החזה פועל כלום למעלה ממקום מציאותו. וכשקם ועשה תיקון היקיצה, נעשה מרכבה לתיקון זה שבנקודת החזה שבנוקבא, המתעורר באותו זמן, שהוא חי, שהנקודה מוחזרת ממוות לחיים. ומשום זה היה גם כסוס, שישים נשימות, שש שעות שמלפני נקודת החצות, ולא בשלמות. כי בנקודת החצות לא ישן, שהיא אחד משישים במיתה, אלא שהחזירה ממוות לחיים על ידי היקיצה.

מא ה' בחכמה יסד ארץ. כשברא הקב"ה

בתורה בשירות ותשבחות לשמחת המלך והגבירה. וזה הוא שמחת האמונה בארץ, משום שזהו שבח של האמונה, השכינה, הנראית בארץ.

מט כי למעלה פותחים בשמחה, שירה, כמה מלאכים עליונים בכמה אופנים, שהם משבחים בלילה בכל הצדדים, אפילו בהארץ צד שמאל. כי אז שליטת הנוקבא, כמ"ש, ותקם בעוד לילה. כעין זה למטה בארץ, מי שמשבח בארץ אל הקב"ה בלילה, חפץ בו הקב"ה. וכל המלאכים הקדושים המשבחים אל הקב"ה, כולם מקשיבים לאותו המשבח אל הקב"ה בלילה בארץ. כי שירה זו היא בשלמות, להגדיל כבוד הקב"ה מלמטה, ולזמר בשמחת היחוד.

נ דוד המלך כתב, ה' אלקי ישועתי. מתי ה' אלקי ישועתי? הוא ישועתי ביום ההוא שהקדמתי שירה בלילה אליך, כי אז הוא ישועתי ביום.

נא כי בלילה מי שמשבח לריבונו ברינה של תורה, מתחזק אז בגבורה ביום בצד ימין, חסד. שהחכמה, שקיבל בלילה מצד שמאל, מתלבש ביום בחסד מצד ימין. כי חוט אחד של חסד יוצא מצד ימין. ואז הוא נמשך עליו ומתחזק בו. וע"כ אמר דוד, ה' אלקי ישועתי יום צעקתי.

נב ומשום זה אמר, לא המתים יהללו יה. לא המתים, משום שחי לחי צריך לשבת. ומת לחי אינו כן, שכתוב, לא המתים יהללו יה. ואנחנו נברך יה, כי אנחנו חיים, ואין לנו חלק בצד המוות כלום. דוד המלך הוא חי, וקרב לחיי העולמים, ומי שקרב אליו, לחיי העולמים, הוא חי, שכתוב, ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום. וכתוב, ובנייהו בן יהוידע בן איש חי רב פעלים מקבצאל.

אמצעי, ת"ת, הכולל שלהם, שקו אמצעי כולל בתוכו הימין והשמאל, אברהם ויצחק. כי יעקב, ת"ת האבות הוא, והוא עומד להאיר על העולם, הנוקבא.

מה ומשום שהוא מתעלה תוך עוה"ב, שעולה ומלביש לישראל סבא, שנקרא עוה"ב, חסדים מכוסים, וע"כ אין בו מקום לגילוי הארת חכמה. וע"כ יוצא ממנו ענף אחד יפה מראָה, באור החכמה, הנקרא ראייה ומראָה. וכל האורות, חכמה וחסדים, יוצאים ממנו. וכל שובע ושמן המשחה להאיר לארץ, להנוקבא. והענף הזה הוא יוסף הצדיק, שנותן שובע, הארת חכמה, לכל העולם. והעולם ממנו ניזון, שהוא הארת החסדים. ומפני זה, כל מה שעושה הקב"ה, הכל הוא בסוד עליון, והכל הוא כראוי להיות.

מו מתוך כך ודאי הוא שאלו שישים נשימות, שש השעות שמקודם חצות לילה, הם של חיים, בין למעלה בעולמות העליונים, מחוזה ולמעלה של הנוקבא, ובין למטה בעולם הזה. ואחר נקודת החצות יש שישים נשימות אחרות, הג"ת נה"י שמחזה ולמטה, שהן כולן מצד המוות, ומדרגת המוות עליהם, נקודת המנועולא שבנקודת החוזה, שהוא גורם כל מוות שבעולם. ואלו שישים נשימות שמחזה ולמטה, נקראות תרדמה. וכולן הן טעם המוות.

מז ומשום זה דוד המלך היה מתדבק באלו שישים נשימות של חיים, בשש השעות שמקודם חצות לילה, שלמעלה מחוזה. שאין כוח הדין והמוות שבנקודת החוזה יכול להגיע אליהם. ומשם ולהלאה לא היה ישן כלל. כמ"ש, אם אתן שְׁנַת לְעֵינַי.

מח ה' אלקי ישועתי יום צעקתי, בלילה נגדך. דוד המלך היה קם בחצות לילה ועסק

ואכלת ושבעת וברכת

נא שאסור לאכול מטרם שמברך לריבונו? וכתוב, ואכלת ושבעת וברכת, משמע,

נא ואכלת ושבעת וברכת. וכי אין אנו מברכים את הקב"ה מטרם שאנו אוכלים,

שאינ לברך אלא אחר האכילה.

(נד) אלא זה שאנו מברכים קודם האכילה, הוא ברכת התפילה לייחוד ז'ו"ן. וזה שלאחר האכילה הוא ברכת המזון. וצריכים לבי' דברים:

א. להראות שובע למדרגת האמונה, הנוקבא, כראוי.

ב. לברך אותה כראוי, כדי שאותה מדרגת האמונה תתרווה ותתברך ותתמלא שמחה מחיים העליונים כפי שצריך, כדי שתיתן לנו מזונות.

(נה) כי קשים מזונותיו של אדם לפני הקב"ה כקריעת ים סוף. משום שמזונות העולם מלמעלה הם, מז"א, מהמסך דחיריק שבקו אמצעי. כי בנים חיים ומזונות, אין הדבר תלוי בזכות, אלא הדבר תלוי במזל. ומשום זה, קשים לפניו מזונות העולם, משום שהדבר תלוי במזל, שממנו יוצאים בנים חיים ומזונות. וע"כ קשה לפניו מזונות העולם, כי אינם ברשותו, מטרים שהוא מתברך מהמזל.

בתחילה הייתה הנוקבא גדולה וזכה כמו ז"א, והייתה דבוקה בו מאחוריו. אלא שהמוחין לא היו מאירים אז בנוקבא, מחמת חיסרון של לְבוש דחסדים, ולא הייתה משפיעה כלום לתחתונים. וע"כ מיעטה הנוקבא את עצמה, לנקודה תחת יסוד דז"א, שנכללה במסך דחיריק שבקו האמצעי שמחזה ולמטה דז"א, וננסרה לפרצוף נפרד ממנו. שמחמת מיעוט הזה, אין לה עוד מעצמה שום אור, וצריכה לקבל הכל מלמעלה, מז"א.

וע"כ נאמר, בנים חיים ומזונות, אין הדבר תלוי בזכות. שהרי בזמן שהייתה הנוקבא גדולה וזכה, כמו ז"א, לא יכלה להשפיע בנים חיים ומזונות לתחתונים. אלא, הדבר תלוי במזל, בז"א, שיסוד שלו נקרא, מזל. שנוקבא צריכה להיכלל במסך דחיריק שביסוד דז"א. ואז מתלבש החכמה שלה בחסדים, ויכולה להשפיע בנים חיים ומזונות לתחתונים.

וקשים מזונותיו של אדם לפני הקב"ה, הנוקבא, כקריעת ים סוף, הוא משום שמזונות העולם מלמעלה הם, מז"א. וכשהנוקבא צריכה לקבל מלמעלה, מז"א, אשר אז היא מחויבת להתמעט, ע"כ קשים לפניו מזונותיו של אדם. כי כדי להשפיע מזונות לעולם, היא מתמעטת ואין לה מעצמה ולא כלום.

ומשום זה צריכים לבי' דברים:

א. לברך אותה כראוי, כדי שאותה מדרגת האמונה תתרווה ותתברך ותתמלא שמחה מחיים העליונים כפי שצריך, כדי שתיתן לנו מזונות, ולהמשיך לה עתה, אחר שנתמעטה, כל החיים והטוב של מעלה, מז"א, כדי שתיתן לנו מזונות.

ב. להראות שובע למדרגת האמונה, הנוקבא, כראוי, כי בזה שאנו מראים את עצמנו בשובע, היא מתנחמת על מיעוטה שנתמעטה בשבילנו.

(נו) וגם קשים לפניו הזיווגים שבעולם. והכל, הן בנים והן חיים והן מזונות, הוא משום שהרקיע, וילון, אינו משמש כלום, וכש"כ, בנים חיים ומזונות, הנמצאים למעלה במקום אחר, וע"כ נצרכה להתברך, שתקבל משם.

הרקיע וילון, הנוקבא, אחר שנתמעטה, אין לה מעצמה ולא כלום. והכל, הן בנים והן חיים והן מזונות, הוא משום שהרקיע, וילון, אינו משמש כלום שנתמעטה ואין לה מעצמה ולא כלום, ע"כ צריכים להראות עצמו שבע, וע"כ צריכים לברך אותה שתקבל מעליון.

(נד) כל הזיווגים שבעולם קשים לפני הנוקבא, משום כשנעשה הזיווג להוליד נשמות, יוצאות כל הנשמות מהמזל הזה שלמעלה, מנהר הנמשך ויוצא מעדן, יסוד דז"א. וכשהשתוקקות נמצא להמשיך ממטה למעלה, להמשיך הארת החכמה, שנמשכת רק ממטה למעלה, אז פורחות הנשמות אל הנוקבא, ונעשות כולן באותה המדרגה כלולות זכר ונקבה יחד. ואח"כ הוא מפריד

ושבילך במים רבים. והארות המפתחא נקראות אורחות, כמ"ש, ואורח צדיקים כאור נוגה. והנה כל הקושי שבקריעת ים סוף היה, שב' פעולות הפוכות היו בה: א. שהיה צריך להטביע את המצרים, הנמשכים מג"ר דחכמה שבשמאל, שאין זה אלא בכוח גילוי המנעולא, שביל.

ב. והיה צריך להמשיך חיים והצלה לישראל, הנמשכים מו"ק דחכמה שבשמאל, שאין זה אלא בהסתר המנעולא וגילוי המפתחא, כי אין מוחין נמשכים אלא במפתחא, אורח.

וע"כ נאמר, קשים מזונותיו של אדם לפני הקב"ה כקריעת ים סוף, שקריעת ים סוף הייתה לפתוח שבילים למעלה, לגלות המנעולא, כדי להטביע את המצרים. ונמצא שהיו נפתחים שבילים בהמנעולא להטביע את המצרים, ואורחות בהמפתחא בשביל ישראל. וכמו שנפתחים שבילים ואורחות בו, כן נתבקע ונתפתח, כי כלולים ב' פעולות הפוכות זו מזו בקריעת ים סוף, כי כמו שהיו נפתחים שבילים בכוח המנעולא, ואורחות בכוח המפתחא, כן נבקע הים ונפתח להטביע המצרים ולהציל את ישראל. וזה הקושי שבקריעת ים סוף. ואלו ב' פעולות הפוכות הן ג"כ בהמיעוט של הנוקבא, כדי להשפיע מזונות לתחתונים. וע"כ קשים מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף.

נט וע"כ הכל תלוי למעלה, כי אחר שנתמעטה, אין לנקבה מעצמה ולא כלום. וצריכים לברך אותה, וליתן לה חוזק מלמעלה, כדי שתתברך ותקבל מלמעלה, מז"א, ותתחזק כראוי. וע"כ כתוב, וברכת את ה'. המילה, את, רומזת על הנוקבא.

ס ואל המקום הזה, הנוקבא, צריכים להראות לפנינו שובע והארת הפנים. שצריכים ב' דברים. ובזמן שהס"א שולטת בעולם, צריכים להראות לפנינו רעב, כי מדרגה היא דס"א הוא רעב, וראוי להראות לפנינו רעב ולא שובע, כי השובע אינו שולט בעולם בסיבתה. וע"כ כתוב, ואכלת

אותם, כל אחד ואחד למקומו כראוי לו. ואח"כ קשה לפני מדרגה הזו, לחזור ולחבר אותם זכר ונקבה כבתחילה. משום שאינם מתחברים, רק כאלו האורחות של בני אדם, והכל תלוי למעלה.

הנוקבא מתחילה נאצלה גדולה כמו ז"א ודבוקה באחוריו. ואח"כ ע"י שנכללה במסך דחיריק דז"א, ננסרה לפרצוף נפרד ממנו. כן הוא בנשמות בני אדם הנולדות מהנוקבא. שמתחילה, כשמקבלים מהארת השמאל שבנוקבא, שהיא הארת חכמה, נמצאים כל זכר ונקבה של הנשמות דבוקים זה בזה מאחוריהם. ואח"כ הנוקבא מאירה להם המסך דחיריק, ואז הם נפרדים זה מזה.

וכשהשתוקקות נמצא להמשיך ממטה למעלה, כשנמשך הארת החכמה שבשמאל ממטה למעלה, אז פורחות הנשמות אל הנוקבא ונעשות כולן באותה המדרגה כלולות זכר ונקבה יחד, שדבוקים זה בזה מאחוריהם, כמו הנוקבא שדבוקה באחורי ז"א בעת שהיא בהארת השמאל, ואח"כ הוא מפריד אותם, ע"י שמאירה אליהם המסך דחיריק, הם נפרדים זה מזה.

ונודע שתחילת הארת המסך דחיריק הוא בכוח המנעולא. ואינה ראויה לקבל מוחין, עד שנמתקת בבינה ונתקנה במפתחא. ואח"כ קשה לפני מדרגה הזו, לחזור ולחבר אותם זכר ונקבה כבתחילה, כי מחמת התכללותם במסך דמנעולא, אינם ראויים לזיווג. משום שאינם מתחברים, רק כאלו האורחות של בני אדם, משום שאין הם מתחברים לזיווג, רק אחר שנתקנו באורחות, אחר שקיבלו המסך דמפתחא, המכונה אורח. כי אז, הוא, אמא השאילה בגדיה לבתה. וכן זכר ונקבה דנשמות בני אדם.

נח וע"כ קשים מזונותיו של האדם לפניו כקריעת ים סוף. כי קריעת ים סוף היה, כדי לפתוח בו שבילים למעלה, וכמו שנפתחים שבילים ואורחות בו, כן נתבקע ונפתח.

הארות המנעולא נקראות שבילים, כמ"ש,

כי יוסף ויהודה, כל עוד שלא נתקרבו זה לזה, לא היה שלום. כיוון שנתקרבו ביחד יוסף ויהודה, אז נתרבה השלום בעולם. ונתווספה שמחה למעלה ולמטה בעת שנתקרבו יהודה ויוסף. וכל השבטים היו נמצאים יחד עם יוסף. וקרבה ההיא הרבתה שלום בעולם. כמ"ש, ויגש אליו יהודה.

ושבעת וברכת את ה' אלקיך. כי בזמן שליטת הקדושה יש שובע בעולם. שהשובע יתגלה עם שליטת הקדושה והרעב עם שליטת הס"א.

סא אשרי הם הצדיקים שקרבתם זה לזה מביא שלום בעולם, משום שידועים לייחד היחוד ולעשות קירבה להרבות שלום בעולם.

ולא יכול יוסף להתאפק

הנוקבא, צדקה. שבשביל שמקבלת שפע השלם מהיסוד, היא עומדת בשלום, בקיום שלם, עומדת לעד.

רשע יראָה וּכָעַס, זה מלכות עכו"ם, מלכות דס"א, המקנאת או את המלכות דקדושה.

סו מלכות שמים, הנוקבא דו"א, בית המקדש, המקיימת כל העניים בצל משכנה של השכינה. וצדיק, יסוד דו"א, נקרא גבאי צדקה, לחונן ולזון את כל העניים שבצילה של השכינה. משום זה גבאי צדקה מקבלים שכר, נגד כולם שנתנו להם הצדקה, להיותם מרכבה ליסוד דו"א, הנקרא גבאי צדקה, ושהוא כולל לכל הספירות שממעלה ממנו.

סז כתוב, ולא יכול יוסף להתאפק לכל הניצבים עליו, הם כל העומדים לזון ולשתות ממנו, שהיסוד הנקרא, יוסף, לא יכול להתאפק, שלא לתת להם שיפעם.

ולא עמד איש איתו, בהתוודע יוסף אל אחיו. איתו, זוהי כנסת ישראל, הנוקבא. שלא עמד איש איתה, בהתוודע, בעת הזיווג, כי זיווג מכונה ידיעה. אחיו, אלו הם שאר המרכבות והצבאות, כמ"ש, למען אחי ורעי. שבשבילם נזדווג עם הנוקבא, לתת להם שיפעם. ושיעור הכתוב הוא, בהתוודע יוסף, שנזדווג יוסף עם השכינה בשביל אחיו. כי, אל, פירושו בשביל.

וכן בזמן שהקב"ה בא להזדווג עם כנסת ישראל, כמ"ש, בהתוודע יוסף אל אחיו, כשהקב"ה היה מתחבר בישראל, לא עמד איש מהאומות איתו, בעת זיווגו עם הנוקבא.

סב הקב"ה ברא העולם, והמשיל את האדם עליו, שיהיה מלך על הכל.

סג ומאדם הזה נפרדים בעולם כמה מינים. מהם צדיקים, מהם רשעים, מהם טיפשים, מהם חכמים. וכל ד' מינים הללו מתקיימים בעולם, עשירים ועניים, כדי שיזכו ויטיבו אלו עם אלו. שייטיבו הצדיקים עם הרשעים להחזירם בתשובה. ויטיבו החכמים עם הטיפשים ללמדם שכל. ויטיבו העשירים עם העניים למלאות מחסורם. כי עי"ז זוכה האדם לחיי עולם, ומתקשר בע"ה. כמ"ש, פיור נתן לאביונים. וצדקה שעושה עומדת לעד, שנוקבא נבנית ממנה, שהיא נקראת עד, כמ"ש, וצדקתו עומדת לעד.

סד כאשר ברא הקב"ה את העולם, העמיד אותו על עמוד אחד. וצדיק שמו, היסוד. וצדיק זה הוא קיום העולם. שמקיים את הנוקבא, הנקראת עולם. וזה הוא שמשקה, בהארת חכמה, וזן, בהארת חסדים, לכל. שכתוב, ונהר, היסוד, יוצא מעדן להשקות את הגן, ומשם יפרד.

סה ומשם יפרד, אותו מזון ומשקה של נהר, שמקבל הגן, הנוקבא, ואח"כ מתפורר המשקה לד' רוחות העולם, שבאי עולם כולם נשקים ממנה. וכמה הם המצפים לשתות ולזון משם, כמ"ש, עיני כל אליך ישפירו ואתה נותן להם את אוכלם בעיתו. וע"כ, פיור נתן לאביונים, זהו הצדיק, יסוד, המפור ונותן שיפעו השלם מחכמה וחסדים המשלים לכל אביונים שבעולם. וצדקתו עומדת לעד, זוהי כנסת ישראל,

אליך נשאתי את עיניי, הוא למטה לנוקבא, לצפות ולחכות לאלו הברכות היורדים משם, מז"א, למטה, לנוקבא.

ע היושבי בשמים. כיוון שמדובר בנוקבא, למה אומר בשמים, שהוא ז"א? אומר, היושבי בשמים, משום שכל גבורותיה וכוחותיה וקיומיה של הנוקבא הם בשמים, שמקבלת אותם מז"א. כי כאשר היובל, בינה, פותח המעיינות של כל אלו השערים, השפע של נ' שערי הבינה, כולם נמצאים בשמים, בז"א. ואחר שהשמים מקבל כל אלו האורות היוצאים מיובל, אז הוא זן ומשקה את כנסת ישראל, הנוקבא, על ידי צדיק אחד, יסוד.

עא וכיוון שהיסוד נתעורר אליה, כמה הם, העומדים בכל הצדדים, להישותת ולהתברך משם, לקבל מהארת הזיווג, כמ"ש, הכפירים שואגים לטרף. ואז היא עולה לזיווג בסודי סודות כראוי, ומקבלת עידונים מבעלה כראוי לה.

וכל אלו העומדים בכל הצדדים, המצפים לקבל ממנה, עומדים בלבדם, ואינם עולים עם הנוקבא. כמ"ש, ויקרא הוציאו כל איש מעליי, ולא עמד איש איתו. אלא אחר שקיבלה עידונים מבעלה, שהוא אחר הזיווג, כולם נשקים או וניזונים, כמ"ש, ישקו כל חֵיתו.

משום שהם בלבדם מקבלים או מהארת הזיווג, ואין חיבור מהעמים עכו"ם עימהם, משום זה כתוב, ביום השמיני עצרת תהיה לכם. כי בזמן ההוא הקב"ה בחיבור אחד עם ישראל בלבדם, כמ"ש בהם, אחיי ורעיי.

סח בזמן הגאולה, שהקב"ה יקים את כנסת ישראל מעפר, וירצה לנקום נקמתו מעמים עובדי עכו"ם, אז כתוב, ומעמים אין איש איתי. כמ"ש כאן, ולא עמד איש איתו בהתוודע יוסף אל אחיו. וכמ"ש, וינטלם וינשאם כל ימי עולם.

כתוב, בזמן הגאולה, ומעמים אין איש איתי, שאין שום כוח מס"א שיוכל להפריעו מזה, כן הוא פירוש הכתוב, ולא עמד איש איתו, ששום כוח מס"א לא עמד איתו להפריעו מלהתוודע אל אחיו. וכן נאמר, וינטלם וינשאם כל ימי עולם, שהגביה את ישראל למעלה, באופן שכל כוח שבעולם לא יזיק אותם.

טט ולא יכול יוסף להתאפק, הוא כמ"ש, שיר המעלות אליך נשאתי את עיניי היושבי בשמים. וכתוב, אשא עיניי אל ההרים. אשא עיניי אל ההרים, הוא למעלה, לז"א, כדי להמשיך ברכות ממעלה למטה, אל הנוקבא, מהרים עליונים, כמ"ש, אין הרים אלא אבות, שהם חג"ת דז"א, להמשיך מהם ברכות לכנסת ישראל, המתברכת מהם.

למה הרעות

לס"א, שנקרא רע. **עד** אליהו אמר, הגם על האלמנה אשר אני מתגורר עימה הרעות, להמית את בנה. משום שהקב"ה אמר לאליהו, הנה ציוויתי שם אישה אלמנה לכלכלך. וכל מי שזן ומפרנס, למי שנצרך לו, וכש"כ בימי רעב, הוא מתאחד ונאחו בע"ח[לא ינחשו את זה], וגורם חיים לעצמו ולבניו. ועתה, אמר אליהו, כל מי שמקיים נפש בעולם, זוכה חיים לעצמו, וזוכה להתאחד בע"ח. ועתה שולט עץ המוות, צד הרע, על האלמנה,

עב שניים היו שהטיחו דברים כנגד הקב"ה, משה ואליהו. משה אמר, למה הרעות לעם הזה. ואליהו אמר, הרעות להמית את בנה. ושניהם אמרו דבר אחד.

עג משה אמר, למה הרעות, משום שניתן רשות לס"א לשלוט על ישראל. הרעות, שנתת רשות לצד האחר של הרע לשלוט עליהם.

אליהו אמר, הרעות, שנתת רשות לס"א ליטול נשמתו של זה. וזהו שאמר, הרעות, והכל הוא אחד, שהרעות, הוא נתינת רשות

נמסר בידו. ועתה, וילך אל נפשו, שהלך לקיום של הנפש, הוא ע"ה, כדי להתדבק שם. ומלאך המוות לא ילך אחריו יותר.

פא בכל מקום כתוב, את נפשו. וכאן כתוב, אל נפשו. כל הנשמות שבעולם יוצאות כולן מאותו הנהר, יסוד דו"א, הנמשך ויוצא. וכולן לוקח אותן אותו צרור החיים, הנוקבא. וכשהנוקבא מתעפרת מהזכר, כולן הן בהשתוקקות מב' הצדדים, מהשתוקקות הנקבה אל הזכר, ומהשתוקקות הזכר אל הנקבה. וכשהשתוקקות הזכר יוצאת בחשק גדול, אז הנשמות הן יותר בקיום, משום שהכל תלוי בהשתוקקות וחשק של ע"ה [לא לצמצם, לא ינחשו], ז"א. ואלוהו, מתוך שהיה מאותו החשק של הזכר, יותר מאנשים אחרים, הוא נתקיים ולא מת.

פב ומשום זה כתוב, אל נפשו, ולא כתוב, את נפשו. כי את נפשו היא נקבה, שנקראת את. אבל אל הוא זכר. אל נפשו, מורה זכר בלבד.

וכשכתוב, ואל האשה, הנקבה, הוא כלל של זכר ונקבה, כי כאשר הנוקבא כלולה בהזכר, נאמר אז, ואל האשה אמר.

את האשה, את נפשו, מורה נקבה בלבדה, בלי התכללות עם הזכר.

ומשום שאליהו מצד הזכר יותר מכל בני העולם, נתקיים בקיומו יותר מכל בני העולם. ולא מת כשאר בני העולם, משום שכולו הוא מע"ה, ולא מעפר, כשאר אנשים. ומשום זה נסתלק למעלה ולא מת כדרך כל בני העולם, כמ"ש, ויעל אליהו בסערה השמים.

פג כתוב, והנה רכב אש וסוסי אש ויפרידו בין שניהם ויעל אליהו בסערה השמים. כי אז נתפשט הגוף מהרוח. ונסתלק שלא כדרך שאר בני אדם, ונשאר מלאך קדוש כשאר קדושים עליונים, ועושה שליחות בעולם כמו מלאך. שהניסים, שעושה הקב"ה בעולם, על ידו נעשים.

פד וכתוב, וישאל את נפשו למות. מקודם לכן כתוב, וילך אל נפשו, שהוא בקיום. וכאן כתוב, את נפשו למות. מורה

אשר ציווית אותה לכלכלני. משום זה אמר, הרעות.

עה והרי לא נעשה רע לאדם מהקב"ה? אלא בזמן שאדם הולך לימין, שמירתו של הקב"ה נמצא לו תמיד, והס"א אינו יכול לשלוט עליו, ורע הזה נכנע לפניו ואינו יכול לשלוט. ומתוך ששמירתו של הקב"ה הוסר ממנו, אם הוא מתדבק ברע, אז רע ההוא, כיוון שרואה שאין עימו שמירה, שולט עליו אז, ובא להשמידו, ואז ניתן לו רשות ונוטל נשמתו.

עו משה אמר, למה הרעות לעם הזה. משום שניתן רשות לצד הרע לשלוט על ישראל, להיות תחת השעבוד שלו. פירוש אחר, למה הרעות, כי ראה כמה מישראל שמתים ונמסרו בצד הרע.

עז בשעה שהטוב נתעורר, שהוא ימין, כל שמחה וכל טוב וכל הברכות נמצאות. והכל הוא בחשאי, שאמרו בני יעקב, ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, בחשאי. וזה הוא משום, שאז הוא ייחוד כראוי. ובזה מתבאר למה אמר יוסף בעת היחוד, הוציאו כל איש מעליי, משום שהיחוד צריך להיות בחשאי.

עה וכי אליהו, כיוון שהוא גזר והקב"ה מקיים, והוא גזר על השמים שלא להוריד טל ומטר, איך היה מפחד מאיזבל, ששלחה אליו כמ"ש, כי כעת מחר אשים את נפשך כנפש אחד מהם, ומיד פחד וברח על נפשו.

עט הצדיקים אינם רוצים להטריח לאדונם במקום שהנזק מצוי לעין. כמו שמואל, שאמר, איך אלך ושמע שאול והרגני. אמר לו, עגלת בקר תיקח בידך. משום שהצדיקים אינם רוצים להטריח את אדונם במקום שהנזק מצוי. וג"כ אליהו, כיוון שראה שהנזק מצוי, לא רצה להטריח את אדונו.

פ באליהו לא כתוב, וירא, וילך אל נפשו. אלא ויירא, שראה ראייה. שראה, שמכמה שנים הלך אחריו מלאך המוות, ולא

הקדוש, שיעשו ברית מילה, אתה תהיה מצוי שם.

פו מה גרם דבר ההוא של אליהו, שכתוב, והשארתי בישראל. אמר לו הקב"ה, מכאן ולהלאה, שלא יכול העולם לסובלך עם בניי, כי תקטרג עליהם. כמ"ש, ואת אלישע תמשח לנביא תחתך, שיהיה נביא אחר לבניי, ואתה תסתלק למקומך.

פז כל אדם המקנא להקב"ה, אין מלאך המוות יכול לשלוט עליו, כמו על שאר בני אדם, ויהיה לו שלום, כמ"ש בפניחס, הנני נותן לו את בריתי שלום.

על העיץ, שבו שורה המוות, הנוקבא, כמ"ש, ורגליה יורדות מוות. ושם נגלה עליו הקב"ה, כמ"ש, ויאמר צא ועמדת בהר לפני ה'. וכמ"ש אח"כ, ואחר הרעש אש, ואחר האש קול דממה דקה, זהו מקום הפנימי מכולם, שממנו כל האורות יוצאים.

פה ויהי כשמוע אליהו, ויאמר קנוא קינאתי לה'. אמר לו הקב"ה, עד מתי אתה מקנא לי. סגרת הדלת, שהמוות לא ישלוט עליך לעולם, והעולם אינו יכול לסובלך שתימצא עם בניי, אתה מקטרג עליהם. אמר לו, כי עזבו בריתך בני ישראל. אמר לו, חייך, שבכל מקום שבני אדם יקיימו ברית

ויפול על צווארי בנימין אחיו ויבך

הארת חכמה נמשכת מבינה שחזרה להיות חכמה, ומקו שמאל שלה, שנקרא יצחק, דין קשה.

צג מה צוואר, כל תיקוני האישה תלויים בו, כך בית המקדש, כל תיקוני העולם תלויים ושוורים בו. על בית המקדש, צוואר והיופי של כל העולם, כתוב, על צווארינו נפרדנו, יגענו ולא הונח לנו. יגענו ולא הונח לנו, שיגענו לבנות אותו שתי פעמים, בית מקדש ראשון והשני. ולא הונח לנו, כי לא הניחו אותנו, ונחרבו, ולא נבנו אחר כך.

צד מה צוואר כיוון שנשחת, נשחת עימו כל הגוף, כך בית המקדש, כיוון שהוא נשחת ונחשך, נחשך ג"כ כל העולם, והשמש אינו מאיר, ולא שמים וארץ והכוכבים.

צה משום כך בכה יוסף על זה, על ב' מקדשים שנחרבו, ואחר שבכה על זה, בכה על השבטים שנגלו. כשנחרב בית המקדש, נגלו מיד כל השבטים, ונתפזרו בין העמים. וכמ"ש, וינשק לכל אחיו ויבך עליהם, על שנגלו.

צו על כולם בכה. על בית המקדש שנחרב ב' פעמים. ועל אחיו, שהם עשרת השבטים שיצאו בגלות, ונתפזרו בין העמים. ואחרי כן דיברו אחיו איתו. ולא כתוב בהם,

פח וייפול על צווארי בנימין אחיו ויבך. בכה על מקדש ראשון ועל מקדש שני, שבינו בחלקו של בנימין, ויחרבו.

פט כמגדל דוד צווארך בנוי לתלפיות, אֶלֶף המגן תלוי עליו כל שלטי הגיבורים. מגדל דוד נמצא בירושלים. ודאי שבנה אותו דוד ועומד בתוך ירושלים. אלא כמגדל דוד שאומר הכתוב, אינו מגדל דוד הזה, אלא זה הוא ירושלים של מעלה, הנוקבא, שכתוב בו, מגדל עוז שם ה', בו ירוץ צדיק ונשגב. נשגב סובב על הצדיק או על המגדל? המגדל נשגב, משום שבו ירוץ צדיק, יסוד.

צ צווארך, בית המקדש של מטה, דומה למגדל דוד, הנוקבא. הוא נמצא בתיקון היופי. כמו הצוואר, שהוא היופי של הגוף, כן בית המקדש הוא היופי של כל העולם.

צא בנוי לתלפיות, הוא תל, שכל בני העולם מסתכלים בו, לשבח ולהתפלל. תלפיות, אותיות תל פיות, תל שכל פיות העולם משבחים ומתפללים אליו.

צב אֶלֶף המגן תלוי עליו, הוא אֶלֶף תיקונים המתוקנים בו. הארת החכמה המרומזת במספר אֶלֶף.

כל שלטי הגיבורים, הוא שכולם באים מצד הדין הקשה, ע"כ נקראים גיבורים.

ויבכו. כי הוא בכה משום שהופיעה עליו רוח הקודש, וראה את כל זה. והם לא בכו, כי לא שרה עליהם רוח הקודש, ולא ראו את זה.

והקול נשמע בית פרעה

ו', ז"א, וקול התלוי בקול הנשמע, שתלוי בווגו שלו, הוא קל בלא ו', הנוקבא שמחוסרת חסדים.

ק ומשום זה אין אדם צריך להשמיע קולו בתפילתו, אלא להתפלל בלחש, בקול שאינו נשמע, כבחינת הנוקבא, שהיא תפילה, וע"י תפילתנו מיחדים הקול שאינו נשמע, עם ז"א, קול הנשמע. וזו היא תפילה המתקבלת תמיד, להיותה משתוקקת אז ביותר להזדווג עם ז"א. כמ"ש, והקל נשמע. קל, בלא ו', נשמע, כלומר, שמתקבלת התפילה שהיא בלחש, כמ"ש, וחנה היא מדברת על ליבה, וקולה לא ישמע. זו היא תפילה שהקב"ה מקבל, כשנעשית ברצון וכוונה ובתיקון כראוי, וכשמיחד ייחוד ריבונו בכל יום כראוי להיות.

קא קול בחשאי, זהו קול העליון, קול שבבינה, שכל הקולות יוצאים משם, בחינה א' של הקול שאינו נשמע. אבל קל בלא ו' זו היא תפילה שלמטה, הנוקבא, בחינה ב' של הקול שאינו נשמע, שהיא הולכת להתעלות אל הו', ז"א. ולהתחבר עימו, כדי לקבל ממנו חסדים.

קב קל בלי ו', הנוקבא כשהיא נפרדת מז"א, זהו קול שבוכה על בית ראשון ועל בית שני. כמ"ש, קול ברמה נשמע. ברמה, עולם העליון, עוה"ב, בינה. וכתוב, מן הרמה ועד בית אל, שפירושו מהעולם ועד העולם, מהבינה שנקראת רמה, והוא עולם העליון, עד הנוקבא שנקראת בית אל, והיא עולם התחתון. אף כאן ברמה, זהו עולם העליון, בינה. כי באותה שעה שנשמע ברמה, אז כתוב, ויקרא ה' אלקים צבאות ביום ההוא לבכי ולמספד.

בתחילת זיווג זו"ן נוהג הפיוס, שז"א ממשיך לה הארת חכמה מקו שמאל דבינה,

צז כתוב, והקול נשמע בית פרעה. וכתוב, נכספה וגם כלתה נפשי. כל אדם המתפלל תפילתו לפני אדונו, צריך להקדים לו ברכות בכל יום ויום, ולהתפלל תפילתו בזמן שצריך.

צח בבוקר יתאחד בימינו של הקב"ה, בחסד. במנחה יתאחד בשמאלו של הקב"ה. ונצרך לאדם תפילה ובקשה בכל יום ויום, כדי שיתאחד בהקב"ה. מי שמתפלל תפילתו לפני אדונו, צריך שלא ישמיע קולו בתפילתו. ומי ששמיע קולו בתפילתו, תפילתו אינה מתקבלת.

צט משום שהתפילה אינה אותו קול הנשמע, כי קול הנשמע אינו תפילה ומה היא תפילה? היא קול אחר התלוי בקול הנשמע. ומה הוא קול הנשמע? זהו אותו הקול שהוא עם ו'. וקול התלוי בקול הנשמע, הוא קל בלא ו'.

קול שאינו נשמע, חסדים מכוסים מהארת חכמה, קול בינה. וקול הנשמע, חסדים מגולים בהארת חכמה, ז"א שמחזה ולמטה מתגלה בו החכמה. אמנם יש עוד בחינת קול שאינו נשמע, היא הנוקבא, בעת שהיא חכמה בלי חסדים, שאין החכמה יכולה להאיר בלי לבוש החסדים. ונקראת תפילה בלחש. וכן נקראת קל חסר ו', שהו', ז"א, משפיע לה חסדים, שאז היא נשמעת. וכשחסרה ו', ז"א, היא נמצאת בלי חסדים ואינה נשמעת. שאינה משפעת לחוץ ממנה.

וע"כ כתוב, התפילה אינה אותו קול הנשמע, כי היא חכמה בלי חסדים שאינה נשמעת. ומה היא תפילה? היא קול אחר התלוי בקול הנשמע, שצריכה לקבל חסדים מז"א שהוא קול הנשמע, ואז החכמה שבה מתלבשת בחסדים והיא נשמעת. ומה הוא קול הנשמע? זה הוא אותו הקול שהוא עם

קג והקל נשמע, הוא שנשמע למעלה למעלה, שהנוקבא עלתה למעלה לקו שמאל דבינה, שאז נחרבים ב' המקדשים, משום שהו', ז"א, נתרחק ונסתלק מהנוקבא. שהוא מלביש לימין דבינה, והנוקבא לשמאל דבינה, ונתרחקו זה מזה מקצה אל הקצה. ואז, רחל מבכה על בניה, כי איננו. כי נסתמו כל אורותיה ואין לה מה להשפיע אל הבנים. וע"כ הלכו בגלות.

כתוב, כי איננו. כי אינם, היה צריך לומר, מלשון רבים. אלא, כי איננו, פירושו, שבעלה אינו עימה, שאם בעלה, ז"א, היה נמצא עימה, הייתה מתנחמת על הבנים. כי אז היו נפתחים אורותיה, ובניה לא היו בגלות. ומשום שאיננו, אינה מתנחמת על הבנים שלה, כי הבנים נתרחקו ממנה, משום שבעלה איננו עימה.

קד בית פרעה, מרמז על הבינה, בית, שממנו מתפרעים ומתגלים כל האורות וכל הנרות. ספירות הנוקבא המכוונות נרות, וכל מה שהיה סתום נגלה משם. ע"כ נקראת הבינה, בית פרעה.

והקל נשמע בית פרעה, שנוקבא עלתה לקו שמאל דבינה, שאז כל הדינים מתעוררים שם עליה, שהוא תיקון ב' להתעוררות הזיווג. ומשום כך, הקב"ה מוציא כל האורות וכל הנרות להאיר לקל הזה, שנקרא קל בלא ו', הנוקבא. משום זה שנתעוררו עליה הדינים דשמאל, נתגברה בה ההשתוקקות אל הזיווג, ונדווגה עם ז"א, והשפיע לה כל האורות וכל הנרות.

קה כשהקב"ה יקים קל הזה, הנוקבא, מעפר, ותתחבר עם הו', ז"א, אז כל מה שנאבד מישראל בזמן הגלות, יחזור וישוב להם. ויתעדנו באורות עליונים הנוספים להם מעולם העליון, כמ"ש, והיה ביום ההוא יתקע.

שע"ז הנוקבא מתפייסת להזדווג עימו. והמשכה זו הוא ע"י עלייתם לבינה, שז"א מלביש קו ימין שלה, חסדים, והנוקבא מלבישה קו שמאל שלה, הארת החכמה. ויש בזה הרבה תיקונים:

א. שמתפייסת עימו, בשביל שהמשיך לה הארת השמאל מבינה, שהיא בחינתה עצמה, חכמה.

ב. כי עם הלבשתה את קו השמאל דבינה, מתעוררים שם הדינים הנוראים שבקו שמאל הזה, הסותמים לכל האורות שלה, ונעשתה כמו אש שורפת, שע"ז מתעוררת בה השתוקקות גדולה להזדווג עם ז"א, ולקבל ממנו חסדים, להלביש את הארת השמאל שלה.

ג. שמחמת הדינים הקשים, היא מניחה את הג"ר והארת השמאל, ומקבלת רק הו"ק והארת השמאל.

והקל נשמע, זהו קל בלי ו', בעת עליית הנוקבא לקו שמאל דבינה, שאז נפרדת מז"א שנקרא ו'. כי ז"א כולו ימין דבינה, והנוקבא כולה שמאל דבינה, ורחוקים זה מזה מקצה אל הקצה. זהו קול שבוכה על בית ראשון ועל בית שני, כי עם הלבשתה את קו השמאל דבינה, מתעוררים שם כל הדינים עד שכל אורותיה נסתמים, בתיקון הב' להתעוררות הזיווג. ואז נאמר, ונהר יחרב ויבש. יחרב בבית ראשון, בינה מבחינת ז"ת שלה. ויבש, בית שני, הנוקבא. והיא בוכה על ב' חורבנות הללו.

וכמ"ש, קול ברמה נשמע. שהקול, הנוקבא, עלתה ונשמעת בבינה, שנקראת רמה, עולם העליון. ברמה, הוא שהנוקבא מלבישה את קו שמאל דבינה. כמ"ש, ויקרא ה' אלקים צבאות ביום ההוא לבכי ולמספד. וזהו מחמת התעוררות הדינים הגדולים אשר שם. שסותמים כל אורותיה, שהוא תיקון הב'. ואז, ונהר יחרב ויבש, שבי המקדשים נחרבים.

קחו לכם עגלות לטפכם

קו ואתה צויתיה, זאת עשו קחו לכם מארץ מצרים עגלות לטפכם. הוא כמ"ש,

מלכות שמים, הושפלה, ומלכות הרשעה התגברה, יש לכל אדם להתאבל עם המלכות הקדושה, ולהיות מושפל עימה. ובשביל זה, כאשר תקום המלכות הקדושה, והעולם יהיה שמח, ישמח גם הוא עימה, כמ"ש, שישו איתה מְשׁוּשׁ כֹּל הַמֵּתְאֲבָלִים עִלֶּיהָ.

קיב כתוב במצרים, עגלה יפִיפיה מצרים. ועגלה הזו, היא ישראל תחת ממשלתה רד"ו (210) שנים, שהיו במצרים. ומשום שאח"כ עתידים ישראל למשול עליה, נרמז להם זה עתה, בהכתוב, קחו לכם מארץ מצרים עגלות לטפכם.

קליפת מצרים הוא המשכת החכמה ממעלה למטה מקו השמאל, כמו החטא דעצה"ד. כי הכלים והניצוצים, שפגם אותם אדם בחטאו בעצה"ד, נפלו לחלקם של המצרים.

וכתוב, קחו לכם מארץ מצרים עגלות, שיקבלו מרכבות מארץ מצרים להמשכת המוחין. והיתכן שישמשו השבטים ויעקב בעגלות ארץ מצרים, שהן מרכבות הטומאה? אלא הדינים הקשים השולטים בשעת הארת השמאל, שהם חורבן ביהמ"ק, וגלות ישראל, וגלות השכינה. כמ"ש, ויקרא ה' צבאות ביום ההוא לבכי ולמספד ולקורקה, שהוא נוהג בכל זיווג. וכן הוא בזיווגים הכוללים, שהם גלות וגאולה. שבזמן שליטת השמאל, ניתן כוח לס"א לשלוט על ישראל, ולהחריב בתו ומקדשו, שבזה הוכן זיווג השלם לשעת הגאולה, בשלמות ג' התיקונים.

כי זיווגים הפרטיים וזיווגים הכוללים שווים זה לזה בכל סדריהם. ויש לכל אדם להתאבל עם המלכות הקדושה, ולהיות מושפל עימה. שאין אדם יכול לקבל מאור שלמות הזיווג של זו"ן, אם אינו נכלל עם הנוקבא בעת שמתעוררים עליה הדינים הקשים של השמאל, שאז מתאבל עימה ומושפל עימה. כי עי"ז מקבל גם הוא אותם ג' התיקונים, המכשירים אותו להיכלל בהארת הזיווג.

ועיקרם הוא התיקון השלישי, שיעזוב

שִׁמְחוּ אֶת יְרוּשָׁלַיִם. אלא כשנחרב בית המקדש, והחטאים גרמו שהוגלו ישראל מן הארץ, נסתלק הקב"ה למעלה למעלה. ולא השגיח על החורבן של ביהמ"ק ועל עמו שהוגלו, ואז השכינה הוגלתה עימהם.

קז כאשר ירד, השגיח על ביתו, והנה נשרף. הסתכל על עמו, והנה הוגלו. שאל על הגבירה, השכינה, והיא הוגלתה. אז, ויקרא ה' אלקים צבאות ביום ההוא לבכי ולמספד ולקורקה ולחגור שק. ועל השכינה כתוב, אֲלֵי כַבְתוּלָה חֲגוּרַת שֵׁק עַל בְּעַל נְעוּרֶיהָ. כמ"ש, כי איננו. כך בעלה איננו, משום שנסתלק ממנה, ונעשה פירוד.

קח ואפילו שמים וארץ התאבלו כולם, כמ"ש, אלביש שמים קדרות ושק אשים פְּסוּתָם. מלאכים העליונים כולם התאבלו עליה, כמ"ש, הֵן אֲרָאֶלֶם צַעֲקוּ. השמש והלבנה התאבלו ונחשכו אורותיהם, כמ"ש, חָשַׁךְ הַשֶּׁמֶשׁ בְּצֹאתוֹ. וכל העליונים ותחתונים בכו עליה, והתאבלו, משום שהס"א שלטה עליה, ששלטה על ארץ הקדושה.

קט ואתה בן־אדם, כה אמר אדני ה' לאדמת ישראל קץ, בא הקץ על ארבע כנפות הארץ. קץ לימין, קץ לשמאל. לשמאל, כמ"ש, קץ שם לחושך ולכל תכלית הוא חוקר. וזהו קץ כל בשר.

קי קץ הימין, כמ"ש, ולאדמת ישראל קץ. בא הקץ על ארבע כנפות הארץ, זהו קץ השמאל. קץ הימין זהו קץ יצה"ט. קץ השמאל זה הוא קץ היצה"ר. וזהו, כאשר החטאים גרמו ונתגברו, נגזר וניתן ממשלה למלכות הרשעה, לשלוט ולהחריב ביתו ומקדשו. וכתוב, כה אמר ה' אלקים רעה אחר רעה הנה באה. והכל אחד.

השמאל הוא רעה, ששם דינים ועונשים. וקץ השמאל הוא רעה שנייה, היצה"ר, השטן ומלאך המוות. וב' רעות אלו נעשו אחד, כי נתחברו זה בזה.

קיב ומשום זה התאבלו העליונים ותחתונים על שניתן הממשלה לקץ הזה של השמאל. ומשום זה, כיוון שמלכות הקדושה,

ק"ג רָמוּ רָמוּ יוֹסֵף לִיעֲקֹב עַל עֲגֻלָּה עֲרוּפָה, כִּי כִשְׁעִסְקוּ בַּפֶּרֶק הַזֶּה שֶׁל עֲגֻלָּה עֲרוּפָה, נִפְרַד מִמֶּנּוּ. עֲגֻלָּה עֲרוּפָה בָּאָה, עַל שֶׁנִּמְצָא הַרוּג וְלֹא נֹדַע מִי הֵיכָהוּ, וְכִי שֶׁלֹּא תִשְׁלוּטְנָה עַל הָאָרֶץ רוּחוֹת רַעוּת, שְׂאִין בָּהֶם חֶפְזִין, נֹתְנִים אֶת עֲגֻלָּה הַזֹּאת לְתִיקוֹן, שֶׁלֹּא יִכִּירוּ בּוֹ וְלֹא יִשְׁלְטוּ עַל הָאָרֶץ.

ק"ד כֹּל בְּנֵי אָדָם נִפְטָרִים ע"י מִלְאָךְ הַמּוֹת, חוּץ מִזֶּה שֶׁהִקְדִּימוּ אוֹתוֹ בְּנֵי אָדָם וְהַרְגוּהוּ, מִטְרָם שֶׁהִגִּיעַ זְמַנּוֹ שֶׁל מִלְאָךְ הַמּוֹת לְשִׁלוֹט עֲלֵיו, וְלִקְבֹּל רִשׁוֹת לְקַחַת נִשְׁמָתוֹ. כִּי אֵינּוּ שׁוֹלֵט עַל הָאָדָם עַד שֶׁמִּקְבֹּל רִשׁוֹת מִלְמַעְלָה.

ק"טו וּמִשׁוּם זֶה יֵשׁ לוֹ לְמִלְאָךְ הַמּוֹת לְשִׁלוֹט עֲלֵיו מִן הַדִּין, כִּמ"ש, וְלֹא נֹדַע מִי הֵיכָהוּ. וְיֵשׁ לוֹ ג"כ דִּין, שֶׁלֹּא נֹדַע מִי הֵיכָהוּ, כְּדִי לְקַטְרֵג עַל מְקוֹם הַזֶּה, הַנּוֹקְבָא. וְע"כ, וְלִקְחוּ זִקְנֵי הָעִיר הַהִיא עֲגֻלַת בְּקָר. כְּדִי לְהַעֲבִיר הַדִּין מֵאוֹתוֹ הַמְּקוֹם, וְלִהְיוֹתָן שֶׁלֹּא יִשְׁלוֹט עֲלֵיו הַמְּקַטְרֵג, וְיִנְצַל מִמֶּנּוּ. ב' מִינֵי דִין נִכְלָלִים בַּהַכְּתוּב, לֹא נֹדַע מִי הֵיכָהוּ:

א. שְׁכֹחַ הַצְּמִצּוּם עֲלֵה לְמַלְכוּת וּנְסַתְלֵקוּ הָאוֹרוֹת דְּג"ר מִהַנּוֹקְבָא, שֶׁהֵם אוֹר הַחַיִּים. ב. שֶׁאֵפִילוֹ אִם יִתְקַנּוּ אוֹתָהּ וְהַג"ר תַּחֲזוּרְנָה אֶל הַנּוֹקְבָא, יֵשׁ עוֹד כּוֹחַ לִס"א לְקַטְרֵג עֲלֵיהּ וּלְסַתּוֹם אוֹרוֹתֶיהָ ע"י אַחֲזִיתוֹ בְּג"ר הַלְלוּ.

וּמִשׁוּם זֶה יֵשׁ לוֹ לְמִלְאָךְ הַמּוֹת לְשִׁלוֹט מִן הַדִּין עַל הַנּוֹקְבָא, מַחֲמַת שֶׁנִּסְתַּלְקוּ מִמֶּנּוּ אוֹרוֹת דְּג"ר, שֶׁהוּא בַּחֲזִינַת דִּין הָא'. וְיֵשׁ לוֹ ג"כ דִּין, שֶׁלֹּא נֹדַע מִי הֵיכָהוּ, כְּדִי לְקַטְרֵג עַל מְקוֹם הַזֶּה, הַנּוֹקְבָא, בַּחֲזִינַת דִּין הַב', שֶׁאִם יִתְקַנּוּ אוֹתָהּ וְהַג"ר תַּחֲזוּרְנָה אֵלֶיהָ, יוֹכֵל לְסַתּוֹם אוֹרוֹתֶיהָ. וְע"כ הִיא צְרִיכָה לְב' תִּיקוּנִים:

א. לְהַעֲבִיר דִּין הַצְּמִצּוּם מִמֶּנּוּ וּלְתַקְנָהּ שֶׁהַג"ר תַּחֲזוּרְנָה אֵלֶיהָ. וְזוֹת תִּיקוּן לְדִין הָא'. וְנַעֲשֶׂה ע"י הַבָּאָה הָעֲגֻלָּה. ב. לְתַקְנָהּ שֶׁלֹּא יִשְׁלוֹט עֲלֵיהּ הַמְּקַטְרֵג, לְמַעַט אוֹתָהּ מִג"ר דְּג"ר, שְׁבוּהָ מִתְּבַטֵּל

אֶת הַג"ר דְּשִׁמְאֵל, שֶׁלֹּא יִמְשִׁיךְ אוֹר הַחֲכָמָה מִמַּעְלָה לְמַטָּה, אֲלֵא מִמַּטָּה לְמַעְלָה, שֶׁהוּא בַּחֲזִינַת ו"ק בַּלְבָּד. וּבִשְׁבִיל זֶה, כִּאֲשֶׁר תִּקְוֶם הַמַּלְכוּת הַקְּדוּשָׁה, וְהָעוֹלָם יִהְיֶה שִׂמְחָה, יִשְׂמַח גַּם הוּא עִימָה, שִׂיֹּכֵל לְהִיכַלֵּל וְלִקְבֹּל מִשְׁלֵמוֹת הַזִּוּיּוּג, כִּמ"ש, שִׂישׁוּ אִתָּה מְשׁוּשׁ כֹּל הַמֵּתְאֲבָלִים עֲלֵיהּ, שֶׁכֵּל מִי שֶׁנִּכְלָל עִם הַנּוֹקְבָא בְּעַת שֶׁנִּתְעוֹרְרוּ עֲלֵיהּ הַדֵּינִים דְּקוּ שִׁמְאֵל, וְהַתְּאֲבָל עֲלֵיהּ וְהוֹשִׁפֵּל עִימָה, הוּא יִשִּׁישׁ עִימָה בְּעַת שֶׁתִּהְיֶה בְּזִוּיּוּג הַשְּׁלָמִים. אֲמַנָּם אִם לֹא הַתְּאֲבָל עֲלֵיהּ, כִּי לֹא נִכְלָל עִימָה בְּעַת הַתְּעוֹרְרוֹת הַדֵּינִים הַקְּשִׁיִּים, לֹא יוֹכֵל לְשׁוּשׁ עִימָה וְלִקְבֹּל מֵהָאֵרֶת זִוּיּוּגָה הַשְּׁלָמִים, מְשׁוּם שֶׁאֵינּוּ מוֹבְטָח לְהִישְׁמַר שֶׁלֹּא לְהַמְשִׁיךְ הַג"ר דְּשִׁמְאֵל, שֶׁאֵזוּר תַּחֲזוּר וְתַתְּחַזֵּק שְׁלִיטַת הַס"א עַל הַקְּדוּשָׁה. לְפִיכֵךְ, שִׂישׁוּ אִתָּה מְשׁוּשׁ כֹּל הַמֵּתְאֲבָלִים עֲלֵיהּ. כִּי הַמֵּתְאֲבָל עִימָה בְּטוֹחַ שִׁמְשִׁיךְ הַשִּׁיעוֹר ו"ק דְּג"ר כְּרָאוּי.

וְכוֹחַ נִפְתַּח הַבְּנֵת הַכְּתוּב, וְאַתָּה צוּיְנִיתָהּ, קָחוּ לָכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עֲגָלוֹת. שֶׁכְּתוּב בְּמִצְרַיִם, עֲגָלָה יִפְיִיפִיָּה מִצְרַיִם, כִּי מִצְרַיִם הִיא הַחֲכָמָה דְּקִלְפִּיָּה. וְיֵשׁ בָּהּ ד' מַדְרָגוֹת חו"ב תו"מ, הַמְּכֻוֹנוֹת שׁוֹר, פֶּרֶה, עֲגֹלָה, עֲגֻלָּה. וְלֹא הוֹבֵרר מִמֶּנּוּ לְקְדוּשָׁה רַק בַּחֲזִינַת ו"ק שֶׁלָּהֶם בַּלְבָּד, שֶׁהִיא מִמַּטָּה לְמַעְלָה, אוֹר הַמַּלְכוּת, הַמְּכֻוֹנָה עֲגֻלָּה. כִּמ"ש, שִׂישׁוּ אִתָּה מְשׁוּשׁ כֹּל הַמֵּתְאֲבָלִים עֲלֵיהּ. וְלְפִיכֵךְ אֵין הַכְּתוּב אוֹמֵר שׁוֹר אוֹ פֶּרֶה יִפְיִיפִיָּה, רַק עֲגֻלָּה יִפְיִיפִיָּה, מִטְעַם שֶׁנִּבְרַר מֵהֶם רַק בַּחֲזִינַת עֲגֻלָּה בַּלְבָּד.

וְעֲגֻלָּה הַזֹּאת, הִיוּ יִשְׂרָאֵל תַּחַת מִמְשַׁלְתָּהּ רַד"ו (210) שְׁנַיִם, שֶׁרַק בְּכִדִי לְבַרֵּר עֲגֻלָּה הַזֹּאת, שֶׁהִיא ו"ק דְּשִׁמְאֵל, הִיוּ יִשְׂרָאֵל תַּחַת קְלִיפַת מִצְרַיִם כְּמָה זְמַנִּים וְכְמָה שְׁנַיִם. כִּי יוֹתֵר מִשִּׁיעוֹר זֶה, הַמְּכֻוֹנָה עֲגֻלָּה, אֲסוּר לְקַחַת מִמִּצְרַיִם. וּמִשׁוּם שֶׁאֲח"כ עֲתִידִים יִשְׂרָאֵל לְמִשׁוֹל עֲלֵיהּ שְׁבַשְׁעַת הָאֵרֶת הַזִּוּיּוּג, עֲתִידִים יִשְׂרָאֵל לְשִׁלוֹט עַל עֲגֻלָּה זוֹ, כְּלוֹמֵר שִׁיקְבְּלוּ ו"ק דְּחֲכָמָה, נִרְמָזוּ לָהֶם בְּדַבְרֵי פֶרְעָה, קָחוּ לָכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עֲגָלוֹת, כִּי שִׁיעוֹר זֶה מוֹתֵר לָהֶם לְקַחַת מִמִּצְרַיִם.

מכאן נשמע, שהמדרגה שלמעלה אינה מתעוררת למעלה, מטרים שנתעורר למטה. כי כאן כתוב, ותחי רוח יעקב תחילה, התעוררות שלמטה. ואח"כ כתוב, ויאמר ישראל, התעוררות שלמעלה.

קיט ויאמר אלקים לישראל במראות הלילה. במראת כתוב בלי ו', מלשון יחיד, הרומו למדרגת הנוקבא, הנקראת מראָה, ונקראת לילה. ויזבח זבחים לאלקי אביו יצחק, כתוב בתחילה, כדי לעורר השמאל, שנקרא יצחק, באהבה אל הנוקבא, אהבת דודים, הנמשכת משמאל. ואז, ויאמר אלקים לישראל במראת הלילה, שנתגלה עליו. באותה מדרגת נוקבא, הנקראת מראת הלילה.

קכ ויאמר אנוכי האל אלקי אביך. מהו הטעם שהזכיר לו את שמו? משום שהצד הקדוש שלמעלה נוהג כן. כי צד הטומאה אינו מזכיר שמו של הקב"ה, וכל צד הקדושה נזכר בשמו. וכתוב, אנוכי ארד עימך מצריימה, שהשכינה ירדה עימו בגלות. ובכל מקום שגלו ישראל, גלתה עימהם השכינה.

קכא כמה עגלות היו? היו שש עגלות, כמ"ש, שש עגלות צב. שהיו שישים. והכול אחד. כי שש רומזות לשישה ספירות הג"ת נה"י, ושישים רומזות שכל אחת כלולה מעשר.

בתחילה כתוב, בעגלות אשר שלח יוסף. ולבסוף, אשר שלח פרעה. כל העגלות ששלח יוסף היו בחשבון כראוי. ואלו ששלח פרעה, יותר עליהם, לא היו בחשבון.

העגלות הם צורת המוחין דהארת חכמה. חשבון הוא המלכות, הנקראת חשבון. כל העגלות ששלח יוסף היו בחשבון כראוי, שהיו רק בשיעור אור המלכות, ו"ק דג"ר, שרק שיעור זה מותר לקחת ממצרים, ולא יותר, שהוא עגלה. אבל אלו ששלח פרעה, לא היו בחשבון, אלא למעלה משיעור עגלה, מבחינת שור פרה עגל. שזה הייתה מנחה מצד פרעה, שהיה אסור ליוסף.

קכב ואלו ואלו באו ליעקב, הן מבחינת עגלה ששלח יוסף, והן מבחינת שלמעלה

אחיות ס"א, לסתום אורותיה. וזהו תיקון לדין הב', הנעשה ע"י עריפת העגלה.

קטז יוסף כשנפרד מאביו, נשלח בלי לווייה ובלי אכילה, והיה מה שהיה. וכשאמר יעקב, טָרוֹף טוֹרֵף יוֹסֵף, אמר, כי ארד אל בני אֶבֶל שְׂאוֹלָה, כי אני גרמתי לו שנהרג, משום ששלחתי אותו בלי לווייה. ואיני יכול לומר, ידינו לא שפכה את הדם הזה, כבעגלה ערופה, שפירשו, לא פטרנוהו בלי לווייה. ועוד שידעתי שאחיו שונאים אותו ושלחתי אותו אֲלֵיהֶם. ורָמַז רָמַז לו יוסף על כל זה בשליחת העגלות.

קיו אלו העגלות על פי פרעה שלח אותם, כמ"ש, וייתן להם יוסף עגלות על פי פרעה. ולמה נאמר, שרָמַז רָמַז לו יוסף בשליחת העגלות? כי כתוב, ואתה צוֹוִיתָה. שלא היה צריך לומר, ואתה צוֹוִיתָה, כי כבר כתוב, ויאמר פרעה אל יוסף, אמור אל אחיך. אלא, ואתה צוֹוִיתָה, שאומר כאן הוא בדיוק. וע"כ כתוב, צוֹוִיתָה עִם ה' לבסוף, להורות שהוא בדיוק, שבא ללמדנו, שיוסף דרש ממנו, שייתן לו עגלות. וע"כ, וייתן להם יוסף על פי פרעה, כי יוסף היה הנותן, והוא ביקש מפרעה. ולמה דרש מפרעה עגלות? הוא מטעם שרצה לרמוז לאביו, על עגלה ערופה. וע"כ יעקב לא האמין הדבר, עד שראה את העגלות, והבין הרמז שרָמַז לו, שכתוב, ויָרָא את העגלות.

קיח בתחילה כתוב, ותחי רוח יעקב, ואח"כ, ויאמר ישראל רב, עוד יוסף בני חי. למה מתחיל ביעקב וגומר בישראל? אלא בתחילה קראו התורה יעקב, בשביל השותפות שנשתתפה השכינה בחרם, שעשו השבטים כשנמכר יוסף, שלא לגלות הדבר. שמשום זה נסתלקה השכינה מיעקב כל אותו הזמן. ועתה שחזרה אליו השכינה, נאמר, ותחי רוח יעקב אביהם, שזה השכינה, הנקראת רוח יעקב. ואחר שהשכינה נתקיימה בו, אז המדרגה של מעלה עברה ממדרגת יעקב אל מדרגת ישראל, ממוחין דו"ק, שנקרא יעקב, למוחין דג"ר, שנקרא ישראל.

מעגלה ששלח פרעה. וע"כ כתוב, אשר שלח יוסף, וכתוב, אשר שלח פרעה. וכשיצאו ישראל מהגלות, כתוב, והביאו את כל אחיכם

ויאסור יוסף מרכבתו

נשר, המאירים בכל רוח מד' הרוחות. שב' הרוחות דרומית וצפונית הם ימין ושמאל. ומזרחית, קו אמצעי. ומערבית, הנוקבא, המקבלת את כולן וכוללת כולן. והיא, הנוקבא, שולטת על ד' הרוחות. והן ג' לרות זו, וג' לרות זו, וכן לד' רוחות העולם. כלומר, אחר שכולן נכללות זו מזו, אינן ד' בכל רוח, שהן ט"ו (15), אלא ג' לכל רוח, שהן י"ב (12) פנים.

קכז ויש רקיע למעלה מרקיע, ורקיע הזה השולט עליהם. כלומר, ג' רקיעים, שהימני והשמאלי הם זה למעלה מזה. ורקיע האמצעי הוא השולט על שניהם, שמכריע אותם וכוללם זה בזה. כנ"ל אצל החיות. כולם מסתכלים אליו, שמקבלים ממנו ההכרעה וההתכללות. ותחת הרקיע כנפיהן ישרות, משום שכולן שולטות על מה שנתמנו. כי קו האמצעי מקיים הארת שניהם יחד, שהימני יאיר ממעלה למטה, והשמאלי ממטה למעלה. וע"כ כנף הימנית שווה עם כנף השמאלית, והתפשטות מידת החבל בהם, כלומר כוח המסך שבקו האמצעי, שקושר הימין ושמאל ביחד. התפשטות והשקאה, שהוא שדה שמשקים אותו מים, והמים מתפשטים בו.

קכח ג' הרקיעים נמצאים בכל רוח, שנכללים זה מזה. ובכל אחד מג' יש ג'. והם תשעה, תשעה לכל הצדדים. שיש תשעה ברות מזרחית, ותשעה ברות מערבית, ד"פ תשעה, ל"ו (36) רקיעים. וכשמתחברים, כולם נעשו לרושם אחד, לרקיע אחד, בשם אחד, הנוקבא הנקראת שם, ביחוד השלם כראוי.

קכח כשהרקיעים והחיות מתתקנים לבחינת כיסא, כתוב, וממעל לרקיע אשר

קכג ויאסור יוסף מרכבתו, הוא כמ"ש, ודמות על ראשי החיה, רקיע כעין הקרח הנורא. אבל יש חיה למעלה מקיה. החיה מבחינת קו ימין, פני אריה, חסד, היא למעלה וחשובה יותר מהחיה שבקו שמאל, פני שור. כי ד' חיות הן במרכבה, אריה שור ונשר הן כנגד ג' קווים ימין שמאל ואמצע. וחיה הרביעית הוא פני אדם, הכוללת את הג'.

ויש חיה קדושה, העומדת על ראשי החיות. היא החיה מקו שמאל, פני שור, גבורה. אחר התכללותה בימין נמשכת ממנה המוחין דראש לכל החיות. כי מקו שמאל נמשך הארת החכמה.

קכד ויש חיה עליונה למעלה על כל שאר החיות, החיה שמבחינת קו אמצעי, פני נשר, ת"ת. ומתוך שהיא מכרעת על ב' החיות שבימין ושמאל, וכוללן יחד זו בזו, ע"כ היא נבחנת למעלה מהן, חשובה מהן. וחיה זו שולטת על כולן, משום כאשר חיה הזו נותנת כוחה ומאירה לכולן, שהוא כוח המסך דחיריק והארת החסדים, שהם ב' עניינים הפועלים בקו אמצעי, אז כולן נוסעות למסעיהן, שנכללות זו מזו, ונותנת זו לזו מכוחה, ושולטות זו על זו, שניתן שליטה לכל אחת ואחת על כולן, כי בג' שבקו ימין שולטת פני האריה, ובג' שבשמאל שולטת פני השור, ובג' שבאמצעי שולטת פני נשר.

קכה ויש חיה שהיא למעלה על התחתונים, על שאר החיות, שהן למטה מעולם אצילות, שהיא פני אדם, הנוקבא. וכולן ניוונות ממנה. וארבע רוחות העולם רשומות בה, חו"ב תו"מ. פנים ידועות מאירים לכל רוח, שהן ג' פנים אריה שור

והכתוב אומר, שזה גלות האחרון, רוב הדינים הנמשכים על ישראל בגלות האחרון מסיבת שליטת השמאל. שמשום זה נפרש תכף מזה, וחזר לימין.

קלא וכיוון שראה יעקב והסתכל, שהתיקון שלמטה בזו"ן הוא כעין שלמעלה באו"א, שנדווג בשליטת הימין והאורות חזרו ונפתחו כמו למעלה, אז אמר, אמותה הפעם אחרי ראותי את פניך כי עודך חי. שאתה מתקיים בבריית הקדוש, שנקרא חי העולמים. ומשום זה, כי עודך חי. וע"כ אמר יעקב בתחילה, רב עוד יוסף בני חי, כי הוא צריך להיות חי.

כי הסתלקות האורות שנעשה אחר הזיווג שבשליטת השמאל, נבחן כמו מיתה, שהיא הסתלקות אורות החיים. וכמ"ש, אמותה הפעם אחרי ראותי את פניך. כי ע"כ נסתלקו האורות אחר התחלת הזיווג, המרומז בהכתוב, וירא אליו. שהוא מיתה. מטעם, כי עודך חי, עודך ברית קדוש, חי העולמים, ימין. שאז אור החכמה, שנקרא חי, מתלבש בחסדים ומתקיים, וע"כ הוכרחתי להחזיר הזיווג בשליטת הימין.

קלב כתוב, ויברך יעקב את פרעה. אע"פ שבארוהו, שפרעה אינו קליפה רעה, אלא הוא בחינת אמה דאצילות. אמנם לפי הפשט הוא קליפה רעה.

קלג וכתוב, לסוסי ברכבי פרעה. יש מרכבות לשמאל, הס"א. ויש מרכבות לימין, שלמעלה בקדושה. ואלו לעומת אלו. אלו של הקדושה הן של רחמים. ואלו של הס"א הן של דין.

קלד כאשר עשה הקב"ה דין במצרים, כל דין שעשה היה ממש באותו הדרך של אלו המרכבות של הס"א, ובאותו אופן של אותו הצד ממש. מה צד ההוא הורג ומוציא נשמות, אף הקב"ה עשה באותו אופן ממש, שכתוב, ויהרוג ה' כל בכור. אע"פ שדרכו היא רחמים. וכן הכל מה שעשה במצרים, היה באותו אופן ממש.

ומשום זה כתוב, דמיתוך רעייתי. כי

על ראשם, כמראה אבן ספיר דמות כיסא, ועל דמות הכיסא כמראה אדם עליו מלמעלה. אותה אבן טוב, הנוקבא, מתתקנת בכיסא, העומדת על ד' עמודים. ועל כיסא ההיא דמות אדם, ז"א, להתחבר עימו יחד. שהכיסא, הנוקבא, תתחבר עם האדם שעליו, ז"א. הרקיע והחיות לפעמים מתתקנים בבחינת כיסא, ולפעמים בבחינת מרכבה. ושניהם הם תיקון הנוקבא לזיווג עם ז"א. אלא כשמתתקנים בשליטת הימין, מכונים כיסא. וכשמתתקנים בשליטת השמאל, מכונים מרכבה.

קכט כשהרקיעים והחיות, הנוקבא, מתתקנת להיות הכל מרכבה אחת לאדם הזה, ז"א. אז כתוב, ויאסור יוסף מרכבתו, ויעל לקראת ישראל אביו גושנה. זהו צדיק, יסוד דו"א, הנקרא יוסף הצדיק, שקשר ואיחד את מרכבתו, הנוקבא, הרקיעים והחיות. לקראת ישראל, זהו אדם. האדם שממעל לכיסא, שהוא ז"א. גושנה, הוא גישה אחת להתקרב יחד בהתקרבות אחת ויחוד אחד. גושנה, מלשון, גשו אלי, שהוא קריבה והזיווג ז"א ונוקבא, המרומזים כאן במרכבתו של יוסף וישראל אביו. והוציא הכתוב לרמוז הזיווג בלשון גישה, הוא להיותו בחינת שליטת השמאל, הנוהג בתחילת כל זיווג, כמ"ש, שמאלו תחת לראשי, שהיא רק גישה אחת, ותכף נפרש וחזר לימין, מטעם הדינים, המתעוררים עם שליטה זאת. ומטעם שנסתמים אז כל האורות.

קל ואז, וירא אליו, נראה אליו ונסתלק. כאשר השמש נראה אל הלבנה, או מאירה הלבנה לכל אלו שהם למטה בעולם. כעין זה, כל זמן שהקדושה העליונה, אור ז"א, שורה על בית המקדש למטה, הנוקבא, מאיר בית המקדש ועומד בשלמותו. אבל כאן נאמר, וירא אליו, שנראה לה האור ונסתלק. ולאחר שנסתלק ממנה אור העליון של ז"א, כולם בכו על בית המקדש שנחרב, על הפסק האור מהנוקבא, בסיבת הזיווג הזה שבשליטת השמאל, שמסיבה זו תכף חזר לימין.

נדמתה כרכבי פרעה ולהוציא נשמות בני אדם, כדרך של מרכבות פרעה, שהוא הס"א. להרוג, שכתוב, כי אני ה', אני הוא ולא אחר. ולעתיד לבוא כתוב, מי זה בא מאדום חמוץ בגדים מִבְּצָרָה, שגם אז יהרוג אותם ה', ולא שלית.

קלה כתוב, וישב ישראל בארץ מצרים בארץ גושן. ויאחזו בה, שהיא אחוזת עולם. ויאחזו בה, כי להם ראוי לאחוז בה, ולא למצרים. ויפרו וירבו מאד, כי לא היה להם צער ונמצאו בתפנוקי מלכים, כל עוד שהשבטים היו בחיים. ומשום זה ויפרו וירבו מאד.